

SPIS TREŚCI:

1.	WPROWADZENIE	3
1.1.	PODSTAWA FORMALNO – PRAWNA OPRACOWANIA	3
1.2.	CEL, ZAKRES I STOPIEŃ SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI WYMAGANYCH W PROGNOZIE	3
1.3.	METODY I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	4
2.	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	12
2.1.	GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	12
2.1.1.	CEL OPRACOWANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	12
2.1.2.	ANALIZA USTALEŃ PLANISTYCZNYCH ZAWARTYCH W OCENIANYM DOKUMENCIE PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	12
2.2.	POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO PLANU OGÓLNEGO Z INNYMI DOKUMENTAMI	17
2.3.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	18
3.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO PROJEKTEM PLANU OGÓLNEGO	19
4.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE OBJĘTYM PROJEKTEM PLANU OGÓLNEGO	21
5.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	21
6.	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNAČĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	22
7.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	24
8.	PRZEWIDYWANE ZNAČĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTORNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA ŚRODOWISKO, A TAKŻE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW	26
8.1.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA OBSZARY CHRONIONE, W TYM OBSZARY NATURA 2000	27
8.1.1.	OBSZAR NATURA 2000 ORAZ POWIĄZANE Z NIM PRZESTRZENNIE UŻYTKI EKOLOGICZNE	28
8.1.2.	UŻYTEK EKOLOGICZNY „MOKRADŁA LASU ZAGÓRSKIEGO”	31
8.1.3.	POMNIKI PRZYRODY	33
8.1.4.	OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO NIE OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY	33
8.2.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI I GRUNTY	37
8.3.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	38
8.3.1.	WODY POWIERZCHNIOWE	38
8.3.2.	WODY PODZIEMNE	40
8.3.3.	WPŁYW NA JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD	43
8.4.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA POWIETRZE	46
8.5.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA LUDZI	47
8.5.1.	OSUWISKA I TERENY ZAGROŻONE RUCHAMI MASOWYMI	47
8.5.2.	ZAGROŻENIE POWODZIOWE	48
8.5.3.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DAWNEJ DZIAŁALNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ W ZAKRESIE WARUNKÓW PODŁOŻA GRUNTOWEGO	49
8.5.4.	WARUNKI AEROSANITARNE	51
8.5.5.	KLIMAT AKUSTYCZNY	52
8.5.6.	PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE	53
8.6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ROŚLINY, ZWIERZĘTA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ	53
8.6.1.	WPŁYW NA KORYTARZE EKOLOGICZNE	54
8.7.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ZASOBY NATURALNE	57
8.7.1.	LASY OCHRONNE	57
8.7.2.	GRUNTY ROLNE I LEŚNE	57
8.7.3.	ZŁOŻA KOPALIN	58
8.8.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA KRAJOBRAZ	59
8.9.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA DOBRA MATERIALNE I ZABYTKI	61
8.10.	USTALENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO W KONTEKŚCIE ZAŁOŻEŃ STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030	62
9.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	64
10.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	64

11.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	66
11.1.	OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	66
11.2.	OCHRONA ŚRODOWISKA WODNO - GRUNTOWEGO.....	66
11.3.	OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ	66
11.4.	OCHRONA UWARUNKOWAŃ KRAJOBRAZOWYCH	67
12.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	67
13.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	68

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1	Stan wyjściowy zagospodarowania terenu miasta Sosnowca	7
Rysunek 2	Wpływ ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca na potencjał przekształceń – wynik analizy relacyjnej.....	9
Rysunek 3	Zasięg terenów objętych MPZP oraz lokalizacja terenów otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni	10
Rysunek 4	Mapa lokalizacyjna terenu objętego opracowaniem	20
Rysunek 5	Relacja przestrzenna stref rozwojowych względem obszarów i obiektów chronionych oraz terenów cennych przyrodniczo nie objętych ochroną formalną	28
Rysunek 6	Relacja przestrzenna stref rozwojowych względem obszarów powodziowych o prawdopodobieństwie wystąpienia Q10%, Q1% i Q0,2%	49
Rysunek 7	Relacja przestrzenna stref rozwojowych względem wybranych uwarunkowań wynikających z działalności przemysłowej.....	51
Rysunek 8	Relacja przestrzenna stref rozwojowych względem korytarzy ekologicznych	57
Rysunek 9	Relacja przestrzenna stref rozwojowych względem krajobrazu priorytetowego.....	61

SPIS TABEL:

Tabela 1	Macierz relacji: stan wyjściowy (A, B, C) x charakter strefy projektu planu ogólnego	8
Tabela 2	Stan środowiska zidentyfikowanych stref rozwojowych.....	22
Tabela 3	Potencjał presji środowiskowej stref planistycznych wyznaczonych w rejonie terenów otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni.....	27

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Sosnowca, wyk. Pracownia Analiz Środowiskowych, Przestrzeń 2K Sp. z o.o., czerwiec 2025 r.

Załącznik 1. Mapa prognozy oddziaływania na środowiskow skali 1: 20 000.

1. WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie obejmuje *Prognozę oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego miasta Sosnowca*, sporządzonego zgodnie z uchwałą Nr 122/VII/2024 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 31 października 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego miasta Sosnowca. Granicę obszaru objętego planem ogólnym stanowi granica administracyjna miasta Sosnowca.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono ocenę przewidywanych oddziaływań na środowisko, w tym na zdrowie i warunki życia ludzi, mogących wynikać z realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.

1.1. PODSTAWA FORMALNO – PRAWNA OPRACOWANIA

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do planu ogólnego, stanowiącej element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wynika z art. 46 oraz art. 51 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r. poz. 670).

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

- uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – w przypadku niniejszego opracowania organami uzgadniającymi są: regionalny dyrektor ochrony środowiska oraz państwowy powiatowy inspektor sanitarny;
- poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
- zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
- bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2. CEL, ZAKRES I STOPIEŃ SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI WYMAGANYCH W PROGNOZIE

Celem niniejszej prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko wynikających z ustaleń planistycznych zawartych w projekcie planu ogólnego. Prognoza ma również na celu określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących ewentualne negatywne skutki dla środowiska, wynikające z proponowanych zamierzeń planistycznych. Dodatkowo prognoza wskazuje alternatywne rozwiązania w stosunku do założeń przyjętych w projekcie planu ogólnego.

Zakres merytoryczny prognozy został wskazany w *Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r. poz. 670).

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ww. ustawy, w niniejszej prognozie:

- 1) zawarto:
 - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
 - f) oświadczenie autora, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
 - g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora,
- 2) określono, przeanalizowano oraz oceniono:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- 3) przedstawiono:
- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.
 - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W niniejszym opracowaniu, uwarunkowania środowiskowe terenu objętego projektem planu ogólnego, projektowane zamierzenia planistyczne oraz wnioski z przeprowadzonych analiz, przedstawiono w formie opisowej, natomiast skutki ustaleń projektu planu ogólnego przedstawiono w formie graficznej na załączniku mapowym nr 1 do prognozy.

1.3. METODY I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Na potrzeby sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dokonano rozpoznania i analizy uwarunkowań ekofizjograficznych terenu objętego projektem planu ogólnego, a następnie w ich kontekście oszacowano możliwe oddziaływanie na środowisko proponowanych zamierzeń planistycznych. Ponadto przeanalizowano czynniki potencjalnie mogące wpłynąć niekorzystnie na środowisko, dokonano oceny projektu planu ogólnego w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych. Źródło informacji o stanie środowiska i jego zasobach na przedmiotowym terenie stanowiły dostępne opracowania, a także materiały kartograficzne. W procesie oceny zastosowano następujące podejścia:

- analizę dokumentacji planistycznej i prawnej – weryfikacja ustaleń projektu planu ogólnego pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym i regionalnym,
- metodę ekspercką – ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko na podstawie wiedzy specjalistycznej oraz doświadczenia w zakresie ocen środowiskowych,
- analizę wskaźnikową – porównanie wybranych parametrów środowiskowych, takich jak jakość powietrza, poziom hałasu czy stan zasobów wodnych, w odniesieniu do przyjętych norm i standardów,

- metodę kartograficzną i analizę przestrzenną – wykorzystanie dostępnych opracowań kartograficznych i narzędzi GIS w celu identyfikacji obszarów o szczególnej wrażliwości środowiskowej,
- analizę porównawczą – odniesienie ustaleń planistycznych do podobnych opracowań i prognoz środowiskowych wykonanych dla innych terenów,
- ocenę wariantową – analiza rozwiązań alternatywnych w kontekście ich potencjalnych skutków środowiskowych oraz wskazanie działań minimalizujących negatywne oddziaływanie.

Zastosowane metody pozwoliły na kompleksową ocenę potencjalnych skutków środowiskowych wynikających z realizacji ustaleń projektu planu ogólnego oraz sformułowanie rekomendacji mających na celu eliminację, ograniczenie lub kompensację potencjalnych oddziaływań znaczących i negatywnych, przy czym ocena została przeprowadzona adekwatnie do stopnia szczegółowości dokumentu.

Powyżej wskazane metody stanowiły ramę ogólną prac analitycznych, natomiast sposób ich zastosowania oraz szczegółową logikę oceny oddziaływań na środowisko ustaleń planu ogólnego, określono w przyjętej na potrzeby niniejszej prognozy metodyce, przedstawionej poniżej.

Prognozę oddziaływania na środowisko planu ogólnego miasta Sosnowca oparto na ocenie wpływu ustaleń dokumentu na potencjalne mechanizmy przekształceń przestrzeni w granicach miasta.

Plan ogólny gminy, jako akt prawa miejscowego o charakterze ramowym i strategicznym, określa strefy planistyczne z przypisanymi do nich profilami funkcjonalnymi oraz dla wybranych stref określa parametry zagospodarowania terenu, lecz nie stanowi bezpośredniej podstawy realizacji konkretnych inwestycji. Jego ustalenia wyznaczają granice dopuszczalnych przekształceń oraz kierunki polityki przestrzennej miasta, których uszczegółowienie stanowią miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W konsekwencji oddziaływanie planu ogólnego na środowisko ma charakter pośredni i systemowy. Polega ono na kształtowaniu warunków i prawdopodobieństwa przyszłych decyzji planistycznych oraz inwestycyjnych, w tym na:

- utrwalaniu istniejących kierunków zagospodarowania,
- inicjowaniu lub ograniczaniu presji przestrzennych,
- porządkowaniu struktury funkcjonalno – przestrzennej miasta.

Z tego względu w niniejszej prognozie za podstawowy przedmiot oceny przyjęto mechanizmy przekształceń przestrzeni wynikające z ustaleń planu ogólnego, natomiast ocena szczegółowych oddziaływań realizacyjnych, związanych z konkretnymi inwestycjami, została uznana za właściwą dla etapu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego bądź etapów inwestycyjnych.

Słowniczek pojęć (na potrzeby opisu metodyki przyjętej w prognozie)

Stan wyjściowy zagospodarowania przestrzeni

Aktualny sposób zagospodarowania i użytkowania terenu, określony na podstawie dostępnych materiałów kartograficznych

Stopień domknięcia struktury przestrzennej

Zakres, w jakim sposób zagospodarowania terenu już jest utrwalony

Potencjał przekształceń przestrzeni

Możliwość zmiany sposobu zagospodarowania terenu, wynikająca z relacji pomiędzy stanem wyjściowym a ustaleniami planistycznymi

Kategorie A, B, C

Klasyfikacja terenów gminy według stopnia domknięcia struktury przestrzennej i trwałości zagospodarowania:

A – tereny o utrwalonej, domkniętej strukturze zagospodarowania,

B – tereny przejściowe o podwyższonej podatności na przekształcenia,

C – tereny o wysokim potencjale przyrodniczym

Otwarcie potencjału przekształceń (op)

Sytuacja, w której ustalenia planu ogólnego dopuszczają rozwój zainwestowania na terenach dotychczas niezainwestowanych

Domknięcie potencjału przekształceń (dp)

Sytuacja, w której ustalenia planu ogólnego ograniczają możliwość dalszej urbanizacji i utrwalają funkcje nieinwestycyjne

Brak zmiany potencjału (bz)

Sytuacja, w której ustalenia planu ogólnego nie modyfikują potencjału przekształceń przestrzeni względem stanu wyjściowego

Powielenie ustaleń MPZP (p)

Przypadek, w którym plan ogólny sankcjonuje kierunki rozwoju dopuszczone już wcześniej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

Nowa możliwość rozwoju zainwestowania (n)

Przypadek, w którym plan ogólny dopuszcza rozwój zainwestowania na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie przewidywał dotychczas takich możliwości lub przewidywał je w istotnie ograniczonym zakresie

Cel analizy

Celem analizy było określenie, w jaki sposób ustalenia projektu planu ogólnego miasta Sosnowca modyfikują potencjał przekształceń przestrzeni w odniesieniu do stanu wyjściowego, zdefiniowanego w oparciu o aktualny stan zagospodarowania oraz stopień przekształcenia środowiska. Analiza miała charakter relacyjny i koncentrowała się wyłącznie na zestawieniu stanu wyjściowego z ustaleniami planu ogólnego miasta Sosnowca.

1. Określenie stanu wyjściowego – klasyfikacja terenów do kategorii A, B, C

Stan wyjściowy zagospodarowania przestrzeni miasta, określono poprzez klasyfikację terenów do trzech kategorii (A, B, C), odzwierciedlających stopień domknięcia struktury przestrzennej oraz trwałość istniejącego zagospodarowania.

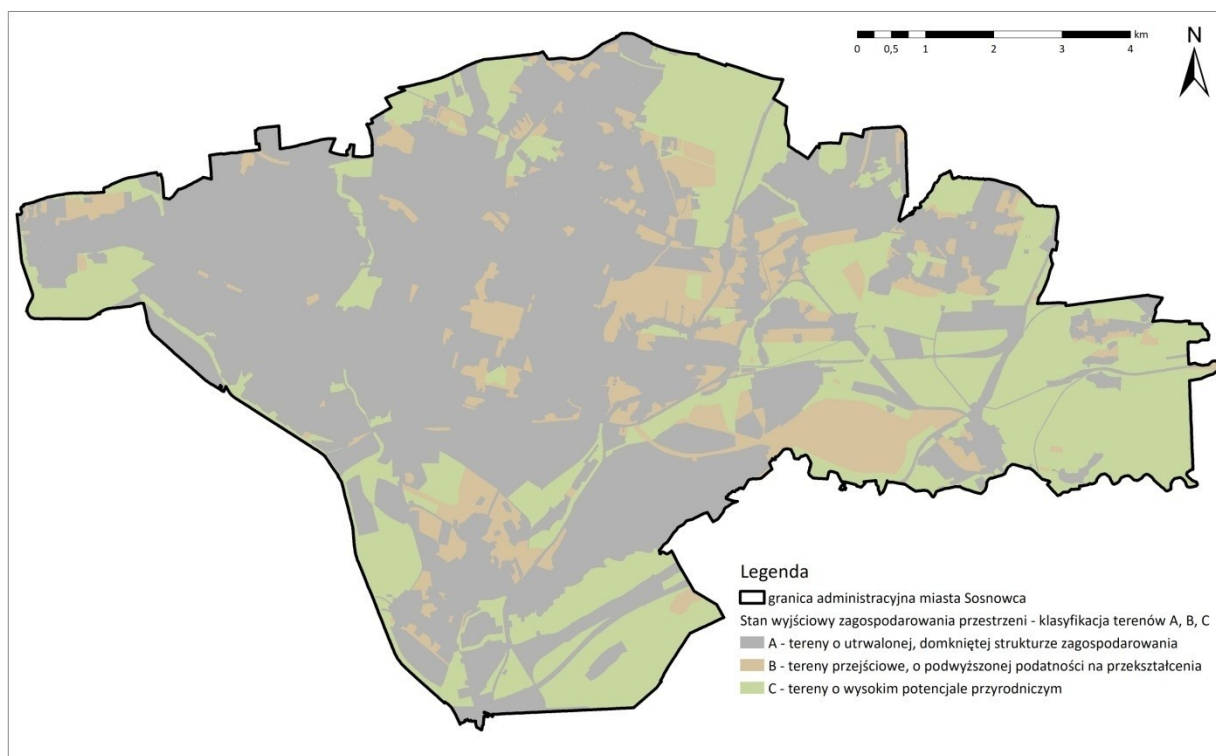
A – tereny o utrwalonej, domkniętej strukturze zagospodarowania, obejmujące obszary intensywnie zainwestowane, w których zasadnicze kierunki użytkowania przestrzeni są już ukształtowane i cechują się niską podatnością na zmianę funkcji. Do tej kategorii zaliczono przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej, tereny przemysłowe, tereny infrastruktury technicznej, tereny komunikacji drogowej i kolejowej, a także tereny rekreacyjne, w tym wybrane zbiorniki wodne wraz z otoczeniem oraz wybrane tereny zieleni urządzonej (m.in. niewielkie powierzchniowo parki oraz skwery towarzyszące zabudowie, cmentarze, ogrody działkowe), funkcjonalnie i przestrzennie wpisane w strukturę miejską, tworzące wraz z terenami zabudowy spójną, utrwaloną tkankę miejską.

B – tereny przejściowe, obejmujące powierzchnie biologicznie czynne występujące w bezpośrednim sąsiedztwie struktury zabudowy, w tym luki w zabudowie, tereny zdegradowane i przekształcone (np. tereny pogórnice, w tym hałdy, tereny poprzemysłowe pozostające obecnie niezainwestowane). Tereny te charakteryzują się podwyższoną podatnością na dalsze przekształcenia przestrzenne, wynikającą z ich położenia, stanu zagospodarowania bądź braku jednoznacznie utrwalonej funkcji.

C – tereny o wysokim potencjale przyrodniczym, obejmujące obszary biologicznie czynne o wysokiej wrażliwości na zmianę sposobu użytkowania, niezależnie od ich genezy. Do kategorii tej zaliczono w szczególności tereny leśne, tereny zieleni towarzyszącej ciekom wodnym, tereny zbiorników wodnych wraz z otoczeniem, tereny użytkowane rolniczo, wybrane tereny zieleni urządzonej, takie jak większe powierzchniowo parki miejskie, a także tereny zieleni nieurządzonej, obejmujące nieużytki, na których w wyniku sukcesji naturalnej wykształciła się roślinność o zwartej strukturze, w szczególności w postaci zadrzewień.

Klasyfikacja terenów do kategorii A, B, C została przeprowadzona niezależnie od ustaleń planistycznych projektu planu ogólnego miasta Sosnowca, w oparciu o analizę danych BDOT10k, ortofotomapy, istniejącego zagospodarowania oraz cech struktury przestrzennej miasta.

Stan wyjściowy zagospodarowania terenu miasta Sosnowca z podziałem na ww. kategorie, przedstawiono graficznie na poniższym rysunku.

RYSUNEK 1 Stan wyjściowy zagospodarowania terenu miasta Sosnowca

2. Analiza zamierzeń planistycznych pod kątem potencjalnego wpływu na strukturę przestrzeni

W kolejnym etapie, na potrzeby analizy zamierzeń planistycznych **dokonano analizy przyjętych w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca stref planistycznych, pod kątem ich potencjalnego wpływu na strukturę przestrzenną miasta.** Ze względu na ramowy charakter planu ogólnego, należy podkreślić, że wszystkie strefy planistyczne, zgodnie z obowiązującymi przepisami, dopuszczają określone formy zagospodarowania, przy czym zakres i charakter tych dopuszczeń różni się w zależności od funkcji strefy. Na potrzeby niniejszej prognozy nie analizowano szczegółowo wszystkich możliwych dopuszczeń funkcjonalnych, lecz dokonano ich uproszczenia do dwóch kategorii oddziaływania strukturalnego, istotnych z punktu widzenia mechanizmów przekształceń przestrzeni. W tym ujęciu wyróżniono:

- **strefy rozwojowe** – obejmujące strefy, których ustalenia zasadniczo zakładają możliwość rozwoju urbanistycznego, w tym poprzez lokalizację nowej zabudowy lub infrastruktury, a tym samym mogą prowadzić do intensyfikacji lub rozszerzenia zainwestowania (strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną **SW** i jednorodzinną **SJ**, usługowe **SU**, handlu wielkopowierzchniowego **SH**, gospodarcze **SP**, infrastrukturalne **SI**, komunikacyjne **SK**);
- **strefy nierozwojowe** – obejmujące strefy, których ustalenia prowadzą do utrwalenia funkcji nieinwestycyjnych lub ochronnych i nie otwierają możliwości dalszej urbanizacji, a ich zasadniczą rolą jest stabilizacja istniejącego zagospodarowania lub ochrona funkcji środowiskowych (strefy otwarte **SO**, zieleni i rekreacji **SN**, cmentarzy **SC**).

Takie ujęcie stref projektu planu ogólnego miasta Sosnowca przyjęto wyłącznie na potrzeby analizy mechanizmów przekształceń przestrzeni i na tym etapie nie stanowi ono docelowej interpretacji ustaleń planistycznych dokumentu.

3. Analiza relacji pomiędzy stanem wyjściowym a ustaleniami projektu planu ogólnego miasta Sosnowca

W kolejnym etapie dokonano **analizy relacji pomiędzy stanem wyjściowym struktury przestrzennej miasta, opisanym za pomocą przyjętych kategorii klasyfikacji terenów A, B, C a ustaleniami planu ogólnego miasta**

Sosnowca. Analiza ta polegała na określeniu wpływu ustaleń planu ogólnego miasta Sosnowca na potencjał przekształceń przestrzeni, rozumiany jako zmiana stopnia otwartości lub domknięcia struktury przestrzennej, w stosunku do stanu wyjściowego. Wynik tej relacji wyrażono poprzez przypisanie każdemu jednolitemu fragmentowi przestrzeni jednej z trzech kategorii:

- **bz – brak zmiany**, gdy ustalenia planu ogólnego miasta Sosnowca nie modyfikują statusu terenu w zakresie potencjału przekształceń przestrzeni, kategoria ta dotyczy terenów zainwestowanych, zabudowanych o strukturze już domkniętej. W kategorii tej, prócz terenów zabudowy, znalazły się także tereny o potencjale przyrodniczym, takie jak parki, skwery, ogrody działkowe oraz cmentarze, stanowiące funkcjonalną część tkanki miejskiej. **Kategoria ta dotyczy terenów, których stan wyjściowy przypisano do kategorii A;**
- **op – otwarcie potencjału**, gdy ustalenia planu ogólnego miasta Sosnowca otwierają możliwość dalszych przekształceń przestrzeni na terenach dotychczas otwartych strukturalnie. **Kategoria ta dotyczy terenów, których stan wyjściowy przypisano do kategorii B bądź C;**
- **dp – domknięcie potencjału**, gdy ustalenia planu ogólnego miasta Sosnowca ograniczają możliwość dalszej urbanizacji i prowadzą do utrwalenia funkcji nieinwestycyjnych. Kategoria została określona jako ochronna względem środowiska. **Kategoria ta dotyczy terenów których stan wyjściowy przypisano do kategorii B bądź C.**

4. Macierz decyzyjna relacji stanu wyjściowego i ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca

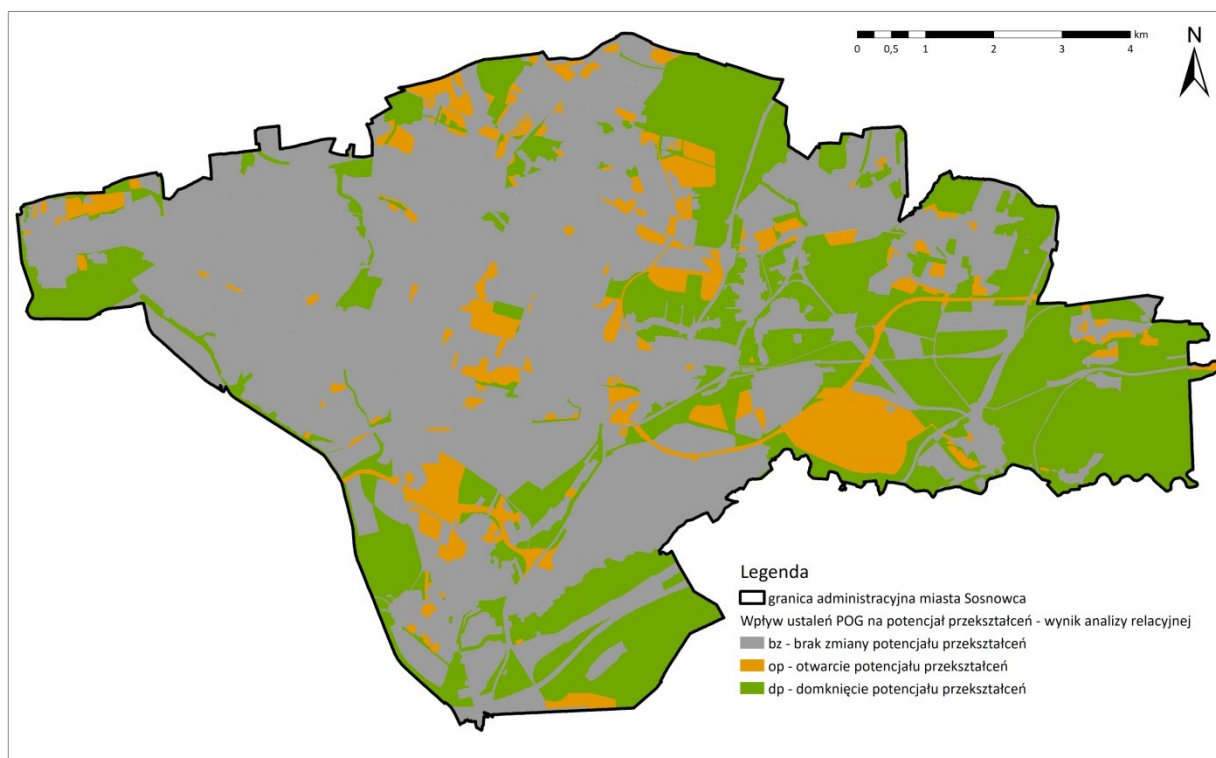
W kolejnym etapie **dokonano analizy relacji pomiędzy stanem wyjściowym zagospodarowania przestrzeni a ustaleniami** projektu planu ogólnego miasta Sosnowca, dla której podstawą była macierz decyzyjna, określająca wpływ charakteru strefy projektu planu ogólnego na potencjał przekształceń przestrzeni w zależności od przyjętej kategorii **A, B, C**.

TABELA 1 Macierz relacji: stan wyjściowy (A, B, C) x charakter strefy projektu planu ogólnego

STAN WYJŚCIOWY (A, B, C)	STREFA ROZWOJOWA PLANU OGÓLNEGO	STREFA NIEROZWOJOWA PLANU OGÓLNEGO
A	bz – brak zmiany	bz – brak zmiany
B	op – otwarcie potencjału	dp – domknięcie potencjału
C	op – otwarcie potencjału	dp – domknięcie potencjału

Jednostką analizy był jednolity fragment przestrzeni, rozumiany jako obszar o jednolitej kategorii **A, B, C** oraz jednolitych ustaleniach strefowych planu ogólnego miasta Sosnowca. W przypadku występowania zróżnicowanego zagospodarowania w obrębie jednej strefy planistycznej, tereny zostały odpowiednio podzielone w celu zachowania jednolitości analizy oraz poprawnego przypisania relacji.

Wpływ ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca na potencjał przekształceń przestrzeni, jako wynik analizy relacyjnej, przedstawiono graficznie na poniższym rysunku.

RYSUNEK 2 Wpływ ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca na potencjał przekształceń – wynik analizy relacyjnej

5. Znaczenie zastosowanej metodyki

Zastosowana metodyka umożliwiła:

- jednoznaczne oddzielenie stanu istniejącego zagospodarowania od intencji planistycznej zawartej w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca,
- identyfikację obszarów, w których ustalenia projektu planu ogólnego miasta Sosnowca realnie modyfikują potencjał przekształceń przestrzeni, poprzez jego otwarcie lub domknięcie,
- stworzenie spójnej i czytelnej podstawy do dalszych etapów analizy, w szczególności konfrontacji ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz do właściwej oceny oddziaływań środowiskowych, w tym w kontekście obszarów wrażliwych z punktu widzenia oddziaływania na środowisko i ludzi.

6. Analiza ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca w odniesieniu do obowiązujących MPZP

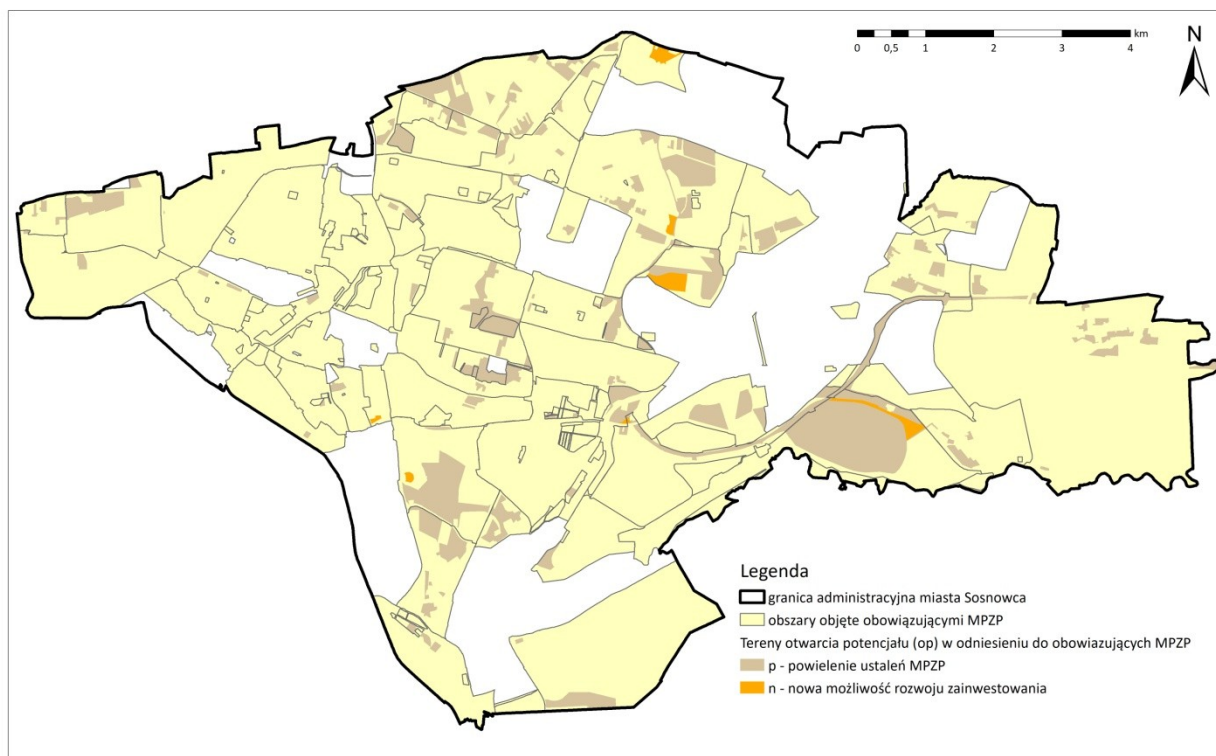
Dodatkowo, dokonano **analizy relacji pomiędzy ustaleniami projektu planu ogólnego miasta Sosnowca a ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**. Analiza ta miała na celu ustalenie, czy identyfikowany na poziomie planu ogólnego potencjał przekształceń przestrzeni, polegający na dopuszczeniu możliwości rozwoju zainwestowania na terenach obecnie wolnych od zabudowy, wynika wyłącznie z ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca czy też jest konsekwencją wcześniej przyjętych ustaleń planistycznych, na poziomie MPZP. Ze względu na przyjętą metodykę, szczegółową analizę relacji projektu planu ogólnego miasta Sosnowca i MPZP skoncentrowano na obszarach sklasyfikowanych jako tereny otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni (**op**), tj. terenach obecnie wolnych od zainwestowania, dla których w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca przyjęto strefy dające podstawę do realizacji nowego zainwestowania. Przyjęto, że to na tych obszarach ustalenia planu ogólnego mogą prowadzić do istotnej zmiany sytuacji planistycznej w porównaniu do stanu istniejącego.

W ramach analizy dla terenów **op** wyróżniono dwa możliwe przypadki:

- **powielenie ustaleń MPZP (p)** – gdy miejscowy plan już wcześniej dopuszczał rozwój zainwestowania kosztem terenów biologicznie czynnych, a projekt planu ogólnego miasta Sosnowca jedynie odzwierciedla przyjęte kierunki zagospodarowania, podnosząc je do rangi strategicznej;
- **wprowadzenie nowej możliwości rozwoju zainwestowania (n)** – gdy miejscowy plan nie dopuszczał dotychczas rozwoju lub przewidywał go w istotnie ograniczonym zakresie, a ustalenia projektu planu ogólnego miasta Sosnowca otwierają nowe możliwości przekształceń przestrzeni, lub gdy wprowadzają możliwość rozwoju funkcji istotnie odmiennie od przewidzianej w obowiązujących planach miejscowych, mogącej skutkować odmiennym charakterem i skalą potencjalnych oddziaływań na środowisko.

Dla pozostałych terenów, analiza wykazała, że przyjęte w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca strefy planistyczne w większości przypadków odzwierciedlają stan planistyczny ukształtowany w obowiązujących MPZP, porządkując go i nadając mu rangę strategiczną.

Zasięg obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Sosnowca oraz lokalizację terenów otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni z rozróżnieniem na powielenie ustaleń MPZP oraz wprowadzenie nowej możliwości rozwoju zainwestowania, przedstawiono graficznie na poniższym rysunku.

RYСУNEK 3 Zasięg terenów objętych MPZP oraz lokalizacja terenów otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni

Wnioski z zastosowanej metodyki i zakres dalszej oceny

Zastosowana metodyka pozwoliła na jednoznaczne wyodrębnienie obszarów, na których ustalenia planu ogólnego mogą prowadzić do zmiany mechanizmów przekształceń przestrzeni w porównaniu do stanu istniejącego oraz wcześniej obowiązujących ustaleń planistycznych.

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że podstawowym przedmiotem dalszej oceny oddziaływania na środowisko są tereny sklasyfikowane jako obszary otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni (**op**), dla których plan ogólny wprowadza nową możliwość rozwoju zainwestowania względem:

- istniejącego stanu zagospodarowania, w przypadku terenów nie objętych MPZP (**op**);
- istniejącego stanu zagospodarowania oraz ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w przypadku terenów objętych MPZP (**op-n**).

Pozostałe obszary:

- tereny bez zmiany potencjału przekształceń (**bz**),
- tereny domknięcia potencjału (**dp**),
- tereny **op**, na których projekt planu ogólnego miasta Sosnowca powiela ustalenia MPZP (**p**),

uznano za niegenerujące nowych presji środowiskowych na poziomie projektu planu ogólnego miasta Sosnowca, wobec czego nie stanowią one zasadniczego przedmiotu dalszej, pogłębionej oceny oddziaływań.

Dalsza analiza oddziaływań ustaleń projekt planu ogólnego miasta Sosnowca na środowisko koncentruje się zatem na identyfikacji wrażliwości środowiskowej terenów **op** (bez MPZP) oraz **op-n** (obowiązujące MPZP), z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych terenu miasta oraz ograniczeń istotnych z punktu widzenia zdrowia ludzi.

Prognozę sporządzono w oparciu o następujące akty prawne:

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r. poz. 670);

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2025, poz. 647 z późn. zm.);

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. 2025 poz. 13);

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz.U. 2025 poz. 960);

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz.U. 2026 poz. 69);

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz.U. 2025 poz. 567);

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 82);

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 1292);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity, Dz.U. 2014, poz. 112);

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448);

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023, poz. 300);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (tekst jednolity Dz.U. 2022 poz. 2380);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408);

Ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz.U. Dz.U. 2023 poz. 1589);

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.).

Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego, przyjęty Uchwałą Nr VI/62/8/2023 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 20 listopada 2023 r.

Audyt Krajobrazowy Województwa Śląskiego, przyjęty Uchwałą nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z 23 czerwca 2025 r.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano informacje zawarte w następujących materiałach źródłowych i opracowaniach pomocniczych:

Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Sosnowca, wyk. Pracownia Analiz Środowiskowych, Przestrzeń 2K Sp. z o.o., czerwiec 2025 r.

Plan ogólny miasta Sosnowca, Uzasadnienie – projekt, czerwiec 2026 r.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2025, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach, rok wydania: 2026

<http://opitpp.orsip.pl>

<https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP>

<https://www.gov.pl>

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

2.1.1. CEL OPRACOWANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Plan ogólny stanowi dokument planistyczny, który sporządzany jest obligatoryjnie dla obszaru całej gminy. Dokument ten stanowi akt prawa miejscowego i zastępuje sporządzany dotychczas dokument *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego*, które nie miało charakteru dokumentu prawa miejscowego. Z uwagi na powyższe, należy przyjąć, iż ustalenia zawarte w dokumencie planu ogólnego, będą wiążące, zarówno przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP), jak i przy wydawaniu decyzji warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (WZ).

Zgodnie z art. 13a ust. 4 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2026 r. poz. 538), w planie ogólnym miasta Sosnowca, **określono strefy planistyczne**, jak również wyznaczono **obszar uzupełnienia zabudowy (OUZ)** oraz **obszar zabudowy śródmiejskiej (OZŚ)**.

Ściśle określony zestaw stref planistycznych, wymieniony został w art. 13c wyżej cytowanej ustawy. Dla poszczególnych stref, zgodnie z art. 13e, określono profil funkcjonalny oraz:

- wartość maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnego udziału powierzchni zabudowy oraz maksymalnej wysokości zabudowy (dla stref o których mowa w art. 13c ust 2 pkt 1-7),
- wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (dla stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-10), nie mniejszego niż wynika to z przepisów wydanych na podstawie art. 13m ust. 2.

2.1.2. ANALIZA USTALEŃ PLANISTYCZNYCH ZAWARTYCH W OCENIANYM DOKUMENCIE PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Plan ogólny miasta Sosnowca, obejmuje 1524 strefy planistyczne, w tym strefy:

– SW	– strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
– SJ	– strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
– SU	– strefę usługową;
– SH	– strefę handlu wielkopowierzchniowego;
– SP	– strefę gospodarczą;
– SI	– strefę infrastrukturalną;
– SN	– strefę zieleni i rekreacji;
– SC	– strefę cmentarzy;
– SO	– strefę otwartą;
– SK	– strefę komunikacyjną.

Przyczyny wyznaczenia stref planistycznych w planie ogólnym miasta Sosnowca¹

Z uwagi na fakt, że obszar miasta Sosnowca jest w znacznym stopniu objęty obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, podziału na strefy planistyczne dokonano przede wszystkim w oparciu o ustalenia planów miejscowych. Podstawową przesłanką determinującą wyznaczenie danej strefy funkcjonalnej były przeznaczenia określone w planach miejscowych, zarówno w zakresie przeznaczeń podstawowych, jak i dopuszczonych. Podobną zasadę przyjęto w odniesieniu do wskaźników urbanistycznych. Dodatkowo, przy wyznaczaniu stref planistycznych uwzględniono projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzane na podstawie obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca* oraz studiów wcześniejszych. W przypadku terenów nieobjętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wyznaczenie stref planistycznych oparto przede wszystkim na istniejącym sposobie zagospodarowania terenu oraz zasadach określonych w *art. 13d ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Przy wyznaczaniu stref planistycznych uwzględniono również ustalenia dokumentów strategicznych, w tym *Strategii Rozwoju Miasta Sosnowca 2030+* oraz *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+*, jak również uwzględniono uwarunkowania środowiskowe miasta.

Poniżej scharakteryzowano przyjęte w ocenianym projekcie planu ogólnego strefy planistyczne.

SW – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, wyznaczono **360** stref **SW**.

Dla wszystkich wyznaczonych stref **SW** określono:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy (m),
- maksymalny udział powierzchni zabudowy (%),
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%).

Dla części wyznaczonych stref **SW** dookreślono profil dodatkowy, obejmujący w zależności od charakteru danej strefy następujące tereny: *teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód*.

SJ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, wyznaczono **210** stref **SJ**.

Dla wszystkich wyznaczonych stref **SJ** określono:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy (m),
- maksymalny udział powierzchni zabudowy (%),
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%).

Dla części wyznaczonych stref **SJ** dookreślono profil dodatkowy, obejmujący w zależności od charakteru danej strefy następujące tereny: *teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód*.

¹ Plan ogólny miasta Sosnowca, Uzasadnienie – projekt, czerwiec 2026 r.

SU – STREFA USŁUGOWA

Profil podstawowy: teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, wyznaczono **313** stref **SU**.

Dla wszystkich wyznaczonych stref **SU** określono:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy (m),
- maksymalny udział powierzchni zabudowy (%),
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%).

Dla części wyznaczonych stref **SU** dookreślono profil dodatkowy, obejmujący w zależności od charakteru danej strefy następujące tereny: *teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren lasu*.

SH – STREFA HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO

Profil podstawowy: teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, wyznaczono **8** stref **SH**.

Dla wszystkich wyznaczonych stref **SH** określono:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy (m),
- maksymalny udział powierzchni zabudowy (%),
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%).

Dla wszystkich wyznaczonych stref **SH** dookreślono profil dodatkowy, obejmujący w zależności od charakteru danej strefy następujące tereny: *teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu*.

SP – STREFA GOSPODARCZA

Profil podstawowy: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, wyznaczono **63** strefy **SP**.

Dla wszystkich wyznaczonych stref **SP** określono:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy (m),
- maksymalny udział powierzchni zabudowy (%),
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%).

Dla części wyznaczonych stref **SP** dookreślono profil dodatkowy, obejmujący w zależności od charakteru danej strefy następujące tereny: *teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód*.

SI – STREFA INFRASTRUKTURALNA

Profil podstawowy: teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, wyznaczono **62** strefy **SI**.

Dla części wyznaczonych stref **SI** określono:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy (m),
- maksymalny udział powierzchni zabudowy (%),
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%).

Dla części wyznaczonych stref **SI** dookreślono profil dodatkowy, obejmujący w zależności od charakteru danej strefy następujące tereny: *teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.*

SN – STREFA ZIELENI I REKREACJI

Profil podstawowy: *teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej*

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, wyznaczono **245** stref **SN**.

Dla części wyznaczonych stref **SN** określono:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy (m),
- maksymalny udział powierzchni zabudowy (%),
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%).

Dla części wyznaczonych stref **SN** dookreślono profil dodatkowy, obejmujący w zależności od charakteru danej strefy następujące tereny: *teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren usług edukacji, teren usług nauki, teren usług gastronomii, teren usług handlu detalicznego, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren kultury i rozrywki, teren zieleni naturalnej, teren lasu.*

SC – STREFA CMENTARZY

Profil podstawowy: *teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej*

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, wyznaczono **13** stref **SC**.

Dla części wyznaczonych stref **SC** określono:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy (m),
- maksymalny udział powierzchni zabudowy (%),
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%).

Dla części wyznaczonych stref **SC** dookreślono profil dodatkowy, obejmujący w zależności od charakteru danej strefy następujące tereny: *teren usług handlu detalicznego, teren usług kultu religijnego, teren zieleni naturalnej, teren lasu.*

SO – STREFA OTWARTA

Profil podstawowy: *teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej*

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, wyznaczono **121** stref **SO**.

Dla części wyznaczonych stref **SO** określono:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy (m),
- maksymalny udział powierzchni zabudowy (%),
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%).

Dla części wyznaczonych stref **SO** dookreślono profil dodatkowy, obejmujący w zależności od charakteru danej strefy następujące tereny: *teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej.*

SK – STREFA KOMUNIKACYJNA

Profil podstawowy: *teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej*

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, wyznaczono **129** stref **SK**.

Dla części wyznaczonych stref **SK** określono:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy (m),
- maksymalny udział powierzchni zabudowy (%),
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%).

Dla części wyznaczonych stref **SK** dookreślono profil dodatkowy, obejmujący w zależności od charakteru danej strefy następujące tereny: *teren drogi zbiorczej, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód*.

Obszar uzupełnienia zabudowy (OUZ)

Pomimo pokrycia 74% powierzchni obszaru miasta Sosnowca planami miejscowymi, w analizowanym projekcie planu ogólnego wyznaczono obszar uzupełnienia zabudowy (OUZ). Jak wskazano w uzasadnieniu, prócz aspektu formalno – prawnego związanego z możliwością wydawania decyzji o warunkach zabudowy w przypadku stwierdzenia nieważności planu miejscowego, wyznaczone obszary zostały wykorzystane do określenia chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie, która to chłonność była niezbędna do wyliczenia zapotrzebowania na nową zabudowę.

Wyznaczenie obszaru uzupełnienia zabudowy ma istotne znaczenie z punktu widzenia prowadzenia polityki przestrzennej miasta. Obszar uzupełnienia zabudowy, zgodnie z przepisami *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, stanowi obszar, na którym co do zasady możliwe jest wydawanie decyzji o warunkach zabudowy. W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca obszary uzupełnienia zabudowy wyznaczono przede wszystkim w obrębie istniejących struktur osadniczych, a jedynie lokalnie objęto nimi tereny dotychczas niezabudowane. Tym samym przyjęte rozwiązanie sprzyja koncentracji potencjalnego rozwoju zabudowy w obszarach już przekształconych lub bezpośrednio z nimi związanych.

Obszar zabudowy śródmiejskiej (OZŚ)

W analizowanym projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, wyznaczono obszar zabudowy śródmiejskiej (OZŚ). Obszary zabudowy śródmiejskiej, zgodnie z ustawową definicją, obejmują tereny zwartej, intensywnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Konsekwencją ich wyznaczenia jest możliwość zastosowania przepisów dotyczących obszarów zabudowy śródmiejskiej, w tym m.in. niższych wymagań w zakresie parametrów budynków (np. przesłaniania oraz czasu nasłonecznienia). Ponadto na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się zmniejszenie do 2/3 minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej określonego w planie ogólnym dla danej strefy planistycznej.

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca obszar zabudowy śródmiejskiej wyznaczono w centralnej części miasta oraz w jego części północnej, obejmującej dzielnicę Pogoń Wschód, gdzie występują obszary o zwartej i intensywnej strukturze zabudowy. Charakteryzują się one wysoką intensywnością zagospodarowania, przewagą zabudowy wielokondygnacyjnej oraz współwystępowaniem funkcji mieszkaniowych, usługowych czy publicznych (kulturalnych). Wyznaczenie obszaru zabudowy śródmiejskiej wynika z istniejących uwarunkowań przestrzennych oraz przyjętych kierunków rozwoju miasta i umożliwia dostosowanie przyszłych ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do specyfiki tych obszarów.

ROZMIESZCZENIE ISTNIEJĄCYCH I PLANOWYCH OBIEKTÓW INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, TRANSPORTOWEJ I TECHNICZNEJ WRAZ Z OBOWIĄZUJĄCYMI DLA NICH OGRANICZENIAMI W ZAGOSPODAROWANIU

Przy sporządzaniu projektu planu ogólnego miasta Sosnowca uwzględniono rozmieszczenie istniejących oraz planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej. Obejmują one w szczególności obiekty związane z edukacją, ochroną zdrowia, pomocą społeczną, kulturą, sportem i rekreacją, bezpieczeństwem publicznym, przedsiębiorczością, a także układ transportowy oraz elementy infrastruktury technicznej.

Uwzględnienie wskazanych elementów infrastruktury znalazło odzwierciedlenie w wyznaczonych strefach planistycznych oraz przypisanych im profilach podstawowych i dodatkowych. W znacznym stopniu zachowano

również rozwiązania wynikające z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym dotyczące parametrów i wskaźników urbanistycznych.

Projekt planu ogólnego uwzględnia ponadto planowane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym, w szczególności związane z rozwojem układu komunikacyjnego, dostosowując do nich wyznaczone strefy planistyczne.

2.2. POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO PLANU OGÓLNEGO Z INNYMI DOKUMENTAMI

Projekt planu ogólnego miasta Sosnowca, został opracowany w ścisłym powiązaniu z obowiązującymi dokumentami planistycznymi oraz strategicznymi, zarówno na poziomie lokalnym oraz ponadlokalnym. Przy sporządzaniu planu ogólnego, uwzględniono ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz dokumentów strategicznych, w tym strategii rozwoju miasta oraz planu zagospodarowania województwa. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne, odzwierciedlają zasady określone w tych dokumentach, zapewniając spójność polityki przestrzennej oraz harmonijny rozwój miasta.

MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Obszar miasta Sosnowca w znaczącej części, obejmującej około 74% jego powierzchni, objęty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (Rysunek 3), które stanowią podstawowy instrument kształtowania polityki przestrzennej na poziomie lokalnym.

Przy wyznaczaniu stref planistycznych w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca uwzględniono ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym przeznaczenia terenów określone w tych dokumentach, zarówno w zakresie funkcji podstawowych, jak i dopuszczonych oraz przyjętych wskaźników urbanistycznych. W konsekwencji strefy planistyczne wyznaczone w projekcie planu ogólnego w przeważającej części odzwierciedlają ustalenia obowiązujących MPZP, zapewniając ciągłość przyjętych rozwiązań planistycznych, natomiast jedynie w ograniczonym zakresie wprowadzają nowe możliwości rozwoju zainwestowania przestrzeni.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA SOSNOWCA „SOSNOWIEC 2030+”

Jak wskazano w uzasadnieniu projektu planu ogólnego miasta Sosnowca, przy jego sporządzaniu uwzględniono założenia projektu *Strategii Rozwoju Miasta Sosnowca „Sosnowiec 2030+”*, w szczególności w zakresie modelu struktury funkcjonalno – przestrzennej miasta oraz rekomendowanych kierunków jego rozwoju. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne, obszary uzupełnienia zabudowy oraz obszar zabudowy śródmiejskiej odpowiadają kierunkom rozwoju wskazanym w projekcie strategii, uwzględniając istniejącą strukturę osadniczą miasta, potrzebę ograniczania rozpraszania zabudowy, rozwój terenów mieszkaniowych w wybranych częściach miasta oraz wzmocnienie lokalnych centrów rozwoju.

Ponadto w projekcie planu ogólnego uwzględniono założenia projektu strategii dotyczące rozwoju systemu transportowego (korytarzy drogowych istniejących i perspektywicznych nowych powiązań komunikacyjnych), infrastruktury społecznej i technicznej oraz zielono – niebieskiej infrastruktury, znajdujące odzwierciedlenie w przyjętych rozwiązaniach planistycznych.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (PZPWŚ) został przyjęty *Uchwałą Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+* i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Woj. Śląskiego z dnia 13 września 2016 r. poz. 4619.

Ustalenia *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego* określają wizję rozwoju przestrzennego województwa śląskiego jako regionu o nowoczesnej gospodarce, wykorzystującym kreatywność jego mieszkańców i wzmocniającym istniejące potencjały gospodarcze i środowiskowe, zapewniającym równość życiowych i rozwojowych szans przy poszanowaniu zasady zrównoważonego i trwałego rozwoju.

Określenie polityki przestrzennej województwa śląskiego spowodowało wypracowanie następujących zasad:

- spójności terytorialnej,
- długookresowej racjonalności ekonomicznej,

- hierarchiczności z zachowaniem subsydiarności planowania przestrzennego,
- przezorności ekologicznej,
- kompensacji ekologicznej,
- preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę,
- koordynacji pionowej i poziomej oraz partycypacji społecznej.

Według PZPWŚ miasto Sosnowiec zostało włączone do *Miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego – Metropolii Górnośląskiej*, obejmującej 23 miasta. Metropolia Górnośląska to centralny obszar rozwojowy województwa śląskiego o znaczeniu europejskim.

Wyznaczone w planie ogólnym strefy planistyczne, w tym także określony gminny katalog stref planistycznych oraz wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy i obszaru zabudowy śródmiejskiej stanowią uwzględnienie celów polityki przestrzennej województwa, określonych w ustaleniach ww. planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Oceniany w niniejszej prognozie projekt planu ogólnego zasadniczo realizuje również ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie.

2.3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Ocena skutków realizacji ustaleń planu ogólnego miasta Sosnowca powinna uwzględniać jego ramowy i strategiczny charakter. Plan ogólny nie stanowi bezpośredniej podstawy realizacji inwestycji, lecz wyznacza kierunki zagospodarowania przestrzennego, które znajdują swoje uszczegółowienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zarówno obowiązujących, jak i sporządzanych lub zmienianych w przyszłości. W konsekwencji potencjalne skutki dla środowiska, wynikające z realizacji ustaleń planu ogólnego miasta Sosnowca, ujawniają się poprzez akty planistyczne niższego rzędu oraz decyzje inwestycyjne podejmowane w oparciu o te akty. W odniesieniu do obszarów objętych obowiązującymi MPZP, realizacja ustaleń planu ogólnego miasta Sosnowca będzie następować w ramach już ukształtowanego stanu planistycznego, natomiast w przypadku terenów wymagających sporządzenia nowych MPZP lub zmiany obowiązujących MPZP, poprzez nowe ustalenia planistyczne dostosowane do kierunków określonych w planie ogólnym.

Z uwagi na przyjętą w niniejszej prognozie metodykę identyfikacji mechanizmów przekształceń przestrzeni, szczególne znaczenie dla dalszej obserwacji skutków realizacji dokumentu mają tereny sklasyfikowane jako obszary otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni (**op**), w tym również tereny, dla których plan ogólny wprowadza nową możliwość rozwoju zainwestowania względem obowiązujących MPZP (**op-n**). To w odniesieniu do ww. obszarów, może dochodzić do zmiany struktury przestrzennej oraz potencjalnych presji środowiskowych w stosunku do stanu wyjściowego.

Monitoring skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca powinien opierać się na następujących instrumentach:

1. **Analizie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, prowadzonej zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.** Zgodnie z przepisami Prezydent Miasta Sosnowca dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, oceny postępów w opracowywaniu planów miejscowych oraz sporządza wieloletnie programy ich sporządzania. Analiza ta powinna być przeprowadzana co najmniej raz w kadencji Rady Miejskiej w Sosnowcu. Dokument ten stanowi podstawowe narzędzie oceny realizacji polityki przestrzennej oraz jej skutków strukturalnych.
2. **Monitoringu stanu środowiska, prowadzonego przez właściwe organy administracji publicznej.** Monitoring jakości powietrza, klimatu akustycznego, jakości wód powierzchniowych i podziemnych, stanu gleb oraz innych komponentów środowiska, realizowany jest przez odpowiednie instytucje, w tym Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz właściwe komórki administracji samorządowej. Wyniki pomiarów i analiz publikowane są w raportach dotyczących stanu środowiska województwa śląskiego. Z uwagi na charakter planu ogólnego, uznaje się, że system

ten stanowi adekwatne źródło danych do oceny zmian środowiskowych, związanych z realizacją polityki przestrzennej gminy.

3. **Analizie dokumentów planistycznych sporządzanych po uchwaleniu planu ogólnego miasta Sosnowca, w szczególności nowych lub zmienianych MPZP.** Na etapie sporządzania planów miejscowych możliwe będzie bardziej szczegółowe określenie potencjalnych oddziaływań środowiskowych wynikających z proponowanych rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych. Prognozy oddziaływania na środowisko sporządzane dla tych dokumentów stanowić będą istotne uzupełnienie oceny skutków realizacji planu ogólnego.
4. **Uwzględnianiu wyników konsultacji społecznych oraz wniosków mieszkańców, składanych w ramach procedur planistycznych.** Analiza zgłaszanych uwag i postulatów, może stanowić dodatkowe źródło informacji o społecznych i przestrzennych skutkach realizacji ustaleń planistycznych.

Z uwagi na systemowy charakter planu ogólnego, nie przewiduje się prowadzenia odrębnego monitoringu skutków realizacji ww. dokumentu. Ocena taka, powinna być prowadzona w sposób zintegrowany, w ramach istniejących instrumentów monitoringu środowiska oraz ustawowych analiz planistycznych. Częstotliwość prowadzenia analiz powinna być zgodna z wymogami ustawowymi (co najmniej raz w kadencji Rady Miejskiej), przy czym w przypadku istotnych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w szczególności na obszarach otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni, wskazane jest bieżące monitorowanie kierunków przekształceń oraz ich zgodności z przyjętymi w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca założeniami.

3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO PROJEKTEM PLANU OGÓLNEGO

Miasto Sosnowiec, posiadające status miasta na prawach powiatu, zlokalizowane jest we wschodniej części województwa śląskiego, na obszarze Wyżyny Śląskiej, regionie zwanym Zagłębiem Dąbrowskim. Miasto zlokalizowane jest nad Czarną i Białą Przemszą oraz ich dopływami – Brynicą i Bobrkiem.

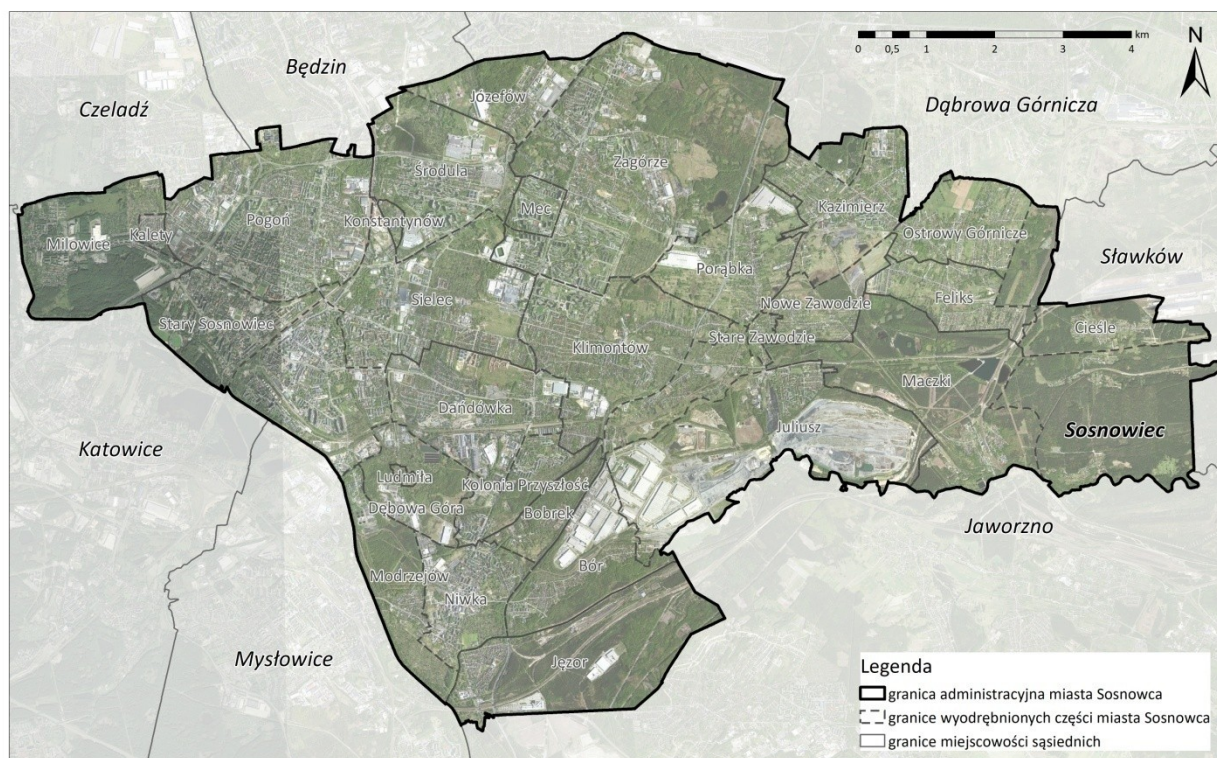
Sosnowiec pełni znaczącą funkcję w ramach struktury Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii – ze względu na jego położenie i istniejącą infrastrukturę. Miasto, o powierzchni 91,06 km², graniczy bezpośrednio z następującymi jednostkami administracyjnymi:

- od południowego zachodu z miastem Katowice,
- od południa z Mysłowicami i Jaworzniem,
- od wschodu ze Sławkowem,
- od północy z Czeladzią, Będzinem oraz Dąbrową Górniczą.

Jednocześnie miasto położone jest w centralnej części dawnego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, stanowiąc istotny element jego struktury przestrzennej. Pod względem liczby ludności zajmuje drugie miejsce, a pod względem powierzchni – ósme w obrębie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Sosnowiec jest równocześnie największym miastem Zagłębia Dąbrowskiego pod względem liczby mieszkańców. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 30 czerwca 2024 r., populacja miasta wynosiła 185 930 osób.

Struktura przestrzenna miasta ukształtowała się w wyniku jego historycznego rozwoju, związanego m.in. ze stopniowym włączaniem w granice administracyjne Sosnowca odrębnych jednostek osadniczych oraz intensywnym rozwojem przemysłu i infrastruktury transportowej. W konsekwencji miasto charakteryzuje się złożoną i zróżnicowaną strukturą funkcjonalno – przestrzenną, obejmującą jednostki o odmiennej genezie, sposobie zagospodarowania i stopniu urbanizacji.

W strukturze przestrzennej miasta można wyróżnić dwa zasadniczo odmienne pod względem intensywności zagospodarowania rejony. Część zachodnia charakteryzuje się wysokim stopniem urbanizacji, znacznym udziałem zwartej i intensywnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz koncentracją terenów przemysłowych i poprzemysłowych. Wschodnia część miasta wykazuje niższy stopień urbanizacji i większy udział terenów niezabudowanych, użytkowanych ekstensywnie, terenów zieleni oraz kompleksów leśnych. Istotną barierę przestrzenną pomiędzy obiema częściami miasta stanowi droga ekspresowa S1.

RYSUNEK 4 Mapa lokalizacyjna terenu objętego opracowaniem

Opracowanie własne z wykorzystaniem danych PRG, BDOT i ortofotomapy

Zagospodarowanie miasta jest znacznie zróżnicowane. Obejmuje obszary zwartej zabudowy śródmiejskiej, osiedla zabudowy wielorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, obszary usługowe, przemysłowe i magazynowe, a także rozległe tereny poprzemysłowe, z których część została przekształcona i zagospodarowana na nowe funkcje. Uzupełnienie struktury przestrzennej stanowią tereny zieleni urządzonej, ogrody działkowe, tereny otwarte, kompleksy leśne oraz doliny rzeczne i zbiorniki wodne. Pomimo wysokiego stopnia urbanizacji i antropogenicznego przekształcenia przestrzeni, w granicach miasta występują również obszary o wysokich walorach przyrodniczych, w tym tereny objęte prawnymi formami ochrony przyrody.

Sosnowiec posiada rozbudowany układ komunikacyjny i jest silnie powiązany z regionalnym i krajowym systemem transportowym. Przez obszar miasta przebiegają ważne drogi krajowe i ekspresowe oraz linie kolejowe, a system transportowy uzupełnia komunikacja tramwajowa i autobusowa oraz rozwijająca się infrastruktura rowerowa. Miasto wyposażone jest również w rozwinięte systemy infrastruktury technicznej, obejmujące w szczególności sieci elektroenergetyczne, gazowe, ciepłownicze oraz wodociągowe i kanalizacyjne.

O specyfice miasta decydują również zachowane elementy dziedzictwa kulturowego związane z jego historią i rozwojem przemysłowym. Na terenie Sosnowca występują liczne obiekty i zespoły zabytkowe, obejmujące m.in. historyczne układy urbanistyczne i ruralistyczne, zabudowę mieszkaniową, osiedla i kolonie robotnicze, obiekty i zespoły przemysłowe, zespoły pałacowo – parkowe czy obiekty sakralne i użyteczności publicznej. Na terenie miasta identyfikuje się ponadto stanowiska archeologiczne.

4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE OBJĘTYM PROJEKTEM PLANU OGÓLNEGO

Szczegółowy opis stanu środowiska obszaru objętego projektem planu ogólnego został przedstawiony w *Opracowaniu ekofizjograficznym dla miasta Sosnowca*², sporządzonym na potrzeby opracowania planu ogólnego miasta Sosnowca, które stanowi załącznik do niniejszej prognozy.

Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Sosnowca zawiera kompleksową charakterystykę uwarunkowań środowiskowych obszaru miasta, obejmującą m.in. zagadnienia związane z budową geologiczną, ukształtowaniem terenu, warunkami hydrogeologicznymi i hydrograficznymi, glebami, klimatem, jakością powietrza, klimatem akustycznym, formami ochrony przyrody, korytarzami ekologicznymi oraz walorami krajobrazowymi, a także identyfikuje i charakteryzuje zagrożenia naturalne oraz zagrożenia związane z działalnością człowieka. Opracowanie to stanowi materiał wyjściowy do oceny przewidywanych oddziaływań ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko, dlatego w niniejszej prognozie odstąpiono od powielania szczegółowych informacji zawartych w opracowaniu ekofizjograficznym, koncentrując się na ich wykorzystaniu w analizie i ocenie potencjalnych oddziaływań.

5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, plan ogólny gminy zastępuje dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W odróżnieniu od studium, plan ogólny ma moc aktu prawa miejscowego i jest dokumentem wiążącym przy sporządzaniu nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy rozpatrywaniu decyzji o warunkach zabudowy (WZ). W przypadku braku uchwalenia planu ogólnego, gmina pozbawiona byłaby dokumentu o charakterze strategicznym i wiążącym dla dalszego kształtowania polityki przestrzennej. Jest to szczególnie istotne w kontekście obowiązujących przepisów, mówiących o wygaśnięciu obowiązywania studium. W przypadku braku uchwalenia planu ogólnego, opracowywanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawanie decyzji o warunkach zabudowy, podlegałyby ograniczeniom wynikającym z obowiązujących przepisów, co mogłoby utrudniać prowadzenie dalszych prac planistycznych na poziomie lokalnym.

W ujęciu środowiskowym brak planu ogólnego nie spowoduje natychmiastowej zmiany stanu środowiska, gdyż dokument ten nie ma charakteru realizacyjnego. Ponadto, obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zachowują moc prawną niezależnie od uchwalenia planu ogólnego, a sposób zagospodarowania terenów nimi objętych, podlega ustaleniom tych planów miejscowych. Z uwagi na znaczne pokrycie obszaru miasta Sosnowca miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, brak przyjęcia planu ogólnego nie prowadziłby zatem do znaczącej zmiany zasad zagospodarowania w kontekście całego obszaru miasta. W zakresie terenów objętych MPZP, obowiązujące akty prawa miejscowego nadal regulowałyby dopuszczalne formy zainwestowania oraz zasady ochrony środowiska.

Odmierna sytuacja dotyczyłaby terenów nieobjętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W przypadku braku przyjęcia planu ogólnego, możliwości dalszego kształtowania ich zagospodarowania na poziomie planistycznym, byłyby ograniczone, co mogłoby wpływać zarówno na tempo procesów inwestycyjnych, jak i na możliwość uszczegółowienia zasad zagospodarowania terenów w zakresie ochrony środowiska, na poziomie dokumentów planistycznych.

Podsumowując, brak uchwalenia planu ogólnego nie spowodowałby bezpośredniej zmiany stanu środowiska w obszarze miasta, lecz oznaczałby utrzymanie dotychczasowego systemu regulacji z zakresu planowania przestrzennego, wynikającego z obowiązujących MPZP oraz przepisów odrębnych, przy jednoczesnym braku możliwości systemowego porządkowania zagospodarowania terenów nieobjętych MPZP, na poziomie dokumentu strategicznego.

² Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Sosnowca, wyk. Pracownia Analiz Środowiskowych, Przestrzeń 2K Sp. z o.o., czerwiec 2025 r.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Przedmiotowy rozdział obejmuje charakterystykę stanu środowiska na terenach zidentyfikowanych w toku analizy relacyjnej, przeprowadzonej na potrzeby niniejszej prognozy, jako obszary otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni (**op**) – w przypadku terenów nieobjętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – oraz jako obszary, dla których plan ogólny wprowadza nową możliwość rozwoju zainwestowania względem ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (**op-n**). Tereny te stanowią obszary potencjalnego rozwoju funkcjonalno – przestrzennego i obejmują strefy planistyczne:

- **SW** – wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- **SJ** – wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- **SU** – usługowa,
- **SP** – gospodarcza,
- **SI** – strefa infrastrukturalna,
- **SK** – komunikacji.

Łączna powierzchnia zidentyfikowanych obszarów otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni wynosi około 69,78 ha, co stanowi około 0,77% powierzchni miasta. Ich zasięg przedstawiono na załączniku mapowym 1 do prognozy. Stan środowiska tych obszarów jest zróżnicowany i wynika zarówno z dotychczasowego sposobu użytkowania terenu, jak i z ich położenia w strukturze przestrzennej miasta.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę stanu środowiska zidentyfikowanych stref rozwojowych, tj. obszarów otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni (**op** i **op-n**).

TABELA 2 Stan środowiska zidentyfikowanych stref rozwojowych

OZNACZENIE STREFY ROZWOJOWEJ	CHARAKTERYSTYKA TERENU	ISTOTNE UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE
297SW	Teren biologicznie czynny, obejmujący powierzchnie trawiaste oraz lokalnie skupiska drzew, położony w obrębie osiedla mieszkaniowego	-
360SW	Teren niezainwestowany, obejmujący tereny przemysłowe po zlikwidowanej kopalni węgla kamiennego Kazimierz – Juliusz, w tym zwałowisko odpadów pogórnich, częściowo porośnięty roślinnością spontaniczną, w tym drzewami i krzewami	Obszar cenny przyrodniczo nie objęty ochroną formalną Teren pogórnicy
73SJ	Teren biologicznie czynny, obejmujący powierzchnie trawiaste oraz lokalnie skupiska drzew, położony na południe od osiedla mieszkaniowego oraz w sąsiedztwie terenów zieleni o analogicznym charakterze	Obszar cenny przyrodniczo nie objęty ochroną formalną
156SJ	Teren biologicznie czynny, obejmujący powierzchnie trawiaste, położony w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz obszarów zadrzewionych	-
161SJ	Teren biologicznie czynny, obejmujący powierzchnie trawiaste oraz lokalnie skupiska drzew, położony w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz terenów zieleni	Obszar cenny przyrodniczo nie objęty ochroną formalną
222SU	Teren biologicznie czynny zadrzewiony, położony w sąsiedztwie zabudowy wielorodzinnej oraz ogrodów działkowych	Obszar płytkiej podziemnej eksploatacji górniczej
274SU	Teren po dawnej kopalni węgla kamiennego Porąbka – Klimontów, częściowo porośnięty roślinnością wysoką	Teren pogórnicy
283SU	Teren po dawnej kopalni węgla kamiennego Porąbka – Klimontów, częściowo porośnięty roślinnością wysoką	Teren pogórnicy Obszar płytkiej podziemnej eksploatacji górniczej
287SU	Teren biologicznie czynny zadrzewiony, położony w	-

OZNACZENIE STREFY ROZWOJOWEJ	CHARAKTERYSTYKA TERENU	ISTOTNE UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE
	sąsiedztwie zabudowy jednorodzinnej oraz terenów zieleni	
303SU	Teren biologicznie czynny, porośnięty roślinnością wysoką, położony w sąsiedztwie zabudowy usługowej oraz ogrodów działkowych	-
313SU	Teren biologicznie czynny, porośnięty roślinnością wysoką, położony w sąsiedztwie osiedla mieszkaniowego	Obszar płytkiej podziemnej eksploatacji górniczej Obszar objęty deformacjami nieciągłymi
13SP	Teren zadrzewiony, położony w sąsiedztwie infrastruktury kolejowej oraz terenów zabudowy magazynowej i składowej	Obszar cenny przyrodniczo nie objęty ochroną formalną Korytarz ekologiczny ornitologiczny Korytarz ekologiczny spójności obszarów chronionych Obszar płytkiej podziemnej eksploatacji górniczej Obszar objęty deformacjami nieciągłymi Szyby, szybiki (nieczynne, zlikwidowane)
39SP	Teren biologicznie czynny, obejmujący powierzchnie trawiaste oraz lokalnie skupiska drzew, w sąsiedztwie terenów biologicznie czynnych przemysłowych oraz zabudowy magazynowej	Teren pogórnicy
49SP	Teren zadrzewiony, położony w sąsiedztwie terenów leśnych oraz terenów zainwestowanych, w tym zabudowy o charakterze składów i magazynów	Obszar płytkiej podziemnej eksploatacji górniczej Obszar objęty deformacjami nieciągłymi Szyby, szybiki (nieczynne, zlikwidowane)
38SK	Teren biologicznie czynny, zadrzewiony, w części zachodniej strefy koryto rzeki Przemszy	Obszar cenny przyrodniczo nie objęty ochroną formalną Korytarz ekologiczny chiropterologiczny, ornitologiczny, ichtologiczny Korytarz ekologiczny spójności obszarów chronionych Obszar płytkiej podziemnej eksploatacji górniczej Szyby, szybiki (nieczynne, zlikwidowane) Obszary zagrożenia powodzią Q10%, Q1%, Q0,2%
29SI	Teren biologicznie czynny, obejmujący powierzchnie trawiaste oraz lokalnie skupiska drzew	Obszar płytkiej podziemnej eksploatacji górniczej Obszary zagrożenia powodzią Q10%, Q1%, Q0,2%
44SI	Teren biologicznie czynny, obejmujący powierzchnie trawiaste oraz lokalnie skupiska drzew	-
56SI	Teren obejmujący powierzchnie przekształcone po nieczynnej kopalni piasku Maczki – Bór oraz po zlikwidowanej kopalni węgla kamiennego Kazimierz – Juliusz, częściowo zadrzewiony	Teren pogórnicy Teren przemysłowy
62SI	Teren biologicznie czynny, częściowo zadrzewiony, położony w sąsiedztwie infrastruktury kolejowej	-

Zidentyfikowane strefy rozwojowe obejmują tereny o zróżnicowanym charakterze, wynikającym zarówno z dotychczasowego sposobu ich użytkowania i zagospodarowania, stopnia antropogenicznego przekształcenia środowiska, jak i położenia w strukturze przyrodniczej miasta.

Część analizowanych obszarów obejmuje tereny silnie przekształcone antropogenicznie, w tym tereny przemysłowe i pogórnice, o różnym stopniu degradacji. Obszary te charakteryzują się zasadniczo ograniczoną wartością przyrodniczą. W ich obrębie występują zarówno powierzchnie porośnięte spontaniczną roślinnością ruderalną, w tym roślinnością niską, ale także skupiskami drzew i krzewów, jak również tereny pozbawione szaty roślinnej, obejmujące m.in. powierzchnie gruntów nasypowych. Stan środowiska tych terenów można określić jako silnie przekształcony lub zdegradowany, zasadniczo charakteryzujący się ograniczoną wartością przyrodniczą i niską wrażliwością ekologiczną.

Część stref rozwojowych obejmuje tereny biologicznie czynne, porośnięte roślinnością trawiastą, lokalnie roślinnością wysoką, położone w sąsiedztwie obszarów zainwestowanych, zabudowanych, w tym osiedli zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej bądź jednorodzinnej. Wartość przyrodnicza tych terenów jest w większości umiarkowana. Pomimo że środowisko przyrodnicze w ich obrębie nie wykazuje tak znacznego stopnia przekształcenia jak w przypadku terenów przemysłowych i pogórnich, obszary te również podlegają presji antropogenicznej, wynikającej przede wszystkim z ich położenia w obrębie lub sąsiedztwie utrwalonych struktur osadniczych.

Część stref rozwojowych obejmuje również tereny o podwyższonej wrażliwości przyrodniczej. Dotyczy to w szczególności stref położonych w sąsiedztwie kompleksów leśnych, stanowiących istotny element struktury przyrodniczej Sosnowca, a także stref rozwojowych obejmujących obszary cenne przyrodniczo, nieobjęte prawnymi formami ochrony przyrody.

Zidentyfikowane strefy rozwojowe różnią się również rodzajem dopuszczonego zagospodarowania, a tym samym potencjalnym charakterem i skalą oddziaływań na środowisko. Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (**SW**) i jednorodziną (**SJ**), ze względu na rodzaje terenów określone w ich profilach funkcjonalnych, umożliwiają co do zasady rozwój zainwestowania o ograniczonym potencjale oddziaływania na środowisko. W przypadku stref usługowych (**SU**) charakter i skala potencjalnych oddziaływań mogą być bardziej zróżnicowane i będą zależały od rodzaju oraz parametrów przyszłego zagospodarowania.

Większy potencjał przekształceń przestrzeni i związanych z nimi oddziaływań na środowisko dotyczy stref gospodarczych (**SP**), infrastrukturalnych (**SI**) i komunikacyjnych (**SK**). Z uwagi na rodzaje terenów ujęte w profilach funkcjonalnych tych stref nie można wykluczyć możliwości lokalizacji przedsięwzięć kwalifikowanych, w zależności od ich rodzaju, skali i parametrów, jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Potencjalna skala oddziaływań związanych z rozwojem zainwestowania w granicach poszczególnych stref będzie jednocześnie zależna od stanu i wrażliwości środowiska terenów, na których zostały wyznaczone, oraz występujących w ich obrębie i sąsiedztwie uwarunkowań środowiskowych.

Należy jednak podkreślić, że plan ogólny nie przesądza o realizacji konkretnych inwestycji ani nie określa szczegółowo ich rodzaju, skali i parametrów. Wyznacza natomiast ramy przyszłego zagospodarowania przestrzennego poprzez określenie stref planistycznych, ich profili funkcjonalnych oraz parametrów i wskaźników urbanistycznych. Z tego względu na etapie sporządzania prognozy możliwe jest wskazanie potencjalnego charakteru i skali oddziaływań związanych z realizacją ustaleń projektu planu ogólnego, natomiast szczegółowa ocena wpływu przyszłych inwestycji na środowisko będzie możliwa na kolejnych etapach procesu planistycznego i inwestycyjnego, po określeniu ich rodzaju, lokalizacji i parametrów.

7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Polityka zagospodarowania przestrzennego powinna przede wszystkim opierać się na podstawowej zasadzie, jaką jest **zrównoważony rozwój**, który w *Raporcie Światowej Komisji ds. Środowiska i Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych* z 1987 r. został zdefiniowany jako „*rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie*”.

Zasada zrównoważonego rozwoju wpisuje się w poszczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym czy krajowym i z punktu widzenia ocenianego dokumentu cele te, należy odczytywać w jej kontekście.

Cele ochrony środowiska mające znaczenie z punktu widzenia planowania przestrzennego zostały ujęte między innymi w dokumentach przedstawionych poniżej.

Dokumenty szczebla międzynarodowego

- a) *Konwencja o obszarach wodno – błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowa ptactwa wodnego (Konwencja Ramsarska)* ratyfikowana przez Polskę w 1978 r., której celem jest ochrona mokradeł: jezior, bagien, torfowisk, rzek i innych wód płynących, lagun, raf koralowych wybrzeży i zatok morskich, a ponadto sztucznych zbiorników wodnych, jeśli są one ostoją ptaków.
- b) *Konwencja o różnorodności biologicznej (Rio de Janerio)* ratyfikowana przez Polskę w 1995 r., której celem jest m. in. ochrona różnorodności biologicznej na poziomie genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym (krajobrazowym) oraz umiarkowane użytkowanie elementów różnorodności biologicznej.

- c) *Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego (Konwencja Paryska)* ratyfikowana przez Polskę w 1976 r., której celem konwencji jest m.in. pobudzenie aktywności narodów do ochrony ich własnego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, wzmocnienie ochrony najcenniejszych obiektów o światowym znaczeniu, organizowanie pomocy intelektualnej, technicznej i finansowej krajom, które pomocy wymagają.
- d) *Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska)* ratyfikowana przez Polskę w 1996 r., której celem jest ochrona wodnych i lądowych gatunków zwierząt wędrownych na obszarze całego ich zasięgu.
- e) *Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Konwencja Klimatyczna)* ratyfikowaną przez Polskę w 1994 r., a której celem jest ustabilizowanie koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który nie powodowałby niebezpiecznych zmian w systemie klimatycznym. Dokument określa zasady, którymi powinny kierować się strony konwencji, aby zrealizować określone cele.

Dokumenty szczebla wspólnotowego

- a) *Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska)* ratyfikowana przez Polskę w 1996 r., a której celem jest zachowanie europejskich gatunków dzikich zwierząt i roślin oraz ich naturalnych siedlisk, zwłaszcza gatunków endemicznych, zagrożonych i ginących.
- b) *Europejska Konwencja Krajobrazowa* ratyfikowana przez Polskę w 2004 r., która dotyczy współdziałania państw na rzecz ochrony, zarządzania i planowania krajobrazu.
- c) *Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW)* z dnia 23 października 2000 r., która ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej i ma za cel osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód.
- d) *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, ustanawiająca cele jakości powietrza na rzecz poprawy stanu zdrowia ludzkiego i jakości środowiska.*
- e) *Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku,* której celem jest m. in. zdefiniowanie wspólnego podejścia do unikania, zapobiegania lub zmniejszania szkodliwych skutków narażenia na działanie hałasu, a także stworzenie podstawy dla rozwijania środków wspólnotowych w zakresie obniżania hałasu z głównych źródeł.
- f) *Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,* mająca na celu przyczynienie się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na europejskim terytorium Państw Członkowskich.
- g) *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wersja ujednolicona),* która odnosi się do ochrony wszystkich gatunków ptactwa występujących naturalnie w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich. Ma ona na celu ochronę tych gatunków, gospodarowanie nimi oraz ich kontrolę i ustanawia reguły ich eksploatacji.

Dokumenty szczebla krajowego

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym oraz wspólnotowym mają swoje odzwierciedlenie w obowiązującym w kraju ustawodawstwie. Podstawowe akty prawne z zakresu ochrony środowiska mające znaczenie dla oceny projektowanego dokumentu zostały przedstawione w rozdziale 1.3.

Generalnie oceniany projekt planu ogólnego miasta Sosnowca nie stoi w sprzeczności z celami ochrony środowiska wskazanych powyżej dokumentów. Sposób w jaki jego realizacja może potencjalnie wpływać na poszczególne elementy środowiska został przedstawiony w kolejnych rozdziałach niniejszego opracowania.

8. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA ŚRODOWISKO, A TAKŻE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiono ocenę przewidywanych oddziaływań na środowisko wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca. Ze względu na ramowy charakter planu ogólnego, który nie przesądza o lokalizacji konkretnych inwestycji ani ich parametrów technicznych, ocena ma charakter strategiczny i odnosi się do potencjalnych kierunków przekształceń struktury przestrzennej.

Przedmiotem oceny są obszary, dla których ustalenia planu ogólnego otwierają potencjał przekształceń przestrzeni (**op**) – nie objęte dotychczas miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz obszary, w których wprowadzono nowe możliwości zagospodarowania w stosunku do obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (**op-n**). W odniesieniu do tych terenów przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe wynikające ze zmian sposobu użytkowania terenu. Należy zaznaczyć, iż ocena nie odnosi się do oddziaływań realizacyjnych związanych z np. procesem budowlanym, które mogą być określone dopiero na etapie sporządzania planów miejscowych lub w procedurach oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć. W niniejszej prognozie skoncentrowano się na identyfikacji mechanizmów zmian przestrzennych oraz ich potencjalnych skutków o charakterze pośrednim, skumulowanym i długoterminowym, w odniesieniu do komponentów środowiska naturalnego oraz warunków życia ludzi.

Istotnym uwarunkowaniem przestrzennym wpływającym na zakres potencjalnych przekształceń jest wyznaczenie w planie ogólnym miasta Sosnowca obszaru uzupełnienia zabudowy (OUZ), w obrębie którego może koncentrować się rozwój zabudowy na podstawie decyzji o warunkach zabudowy (w przypadku terenów nie objętych planami miejscowymi bądź w przypadku unieważniania planu miejscowego). Rozwiązanie to sprzyja ograniczeniu rozpraszania zabudowy na tereny niezainwestowane, nie objęte planami miejscowymi i należy je uznać za korzystne z punktu widzenia ochrony środowiska.

Tereny, dla których ustalenia planu ogólnego nie wprowadzają nowych możliwości zagospodarowania ani nie zwiększają presji przekształceń przestrzennych, uznano za neutralne środowiskowo na poziomie planu ogólnego, tj. takie dla których nie przewiduje się istotnych oddziaływań i nie poddano ich szczegółowej analizie w dalszych częściach prognozy.

W poniższej tabeli przedstawiono potencjał presji środowiskowej stref planistycznych wyznaczonych w rejonie obszarów zidentyfikowanych w analizie relacyjnej jako tereny otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni (**op**) – nie objęte dotychczas miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz nowe możliwości zagospodarowania względem obowiązujących planów miejscowych (**op-n**).

TABELA 3 Potencjał presji środowiskowej stref planistycznych wyznaczonych w rejonie terenów otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni

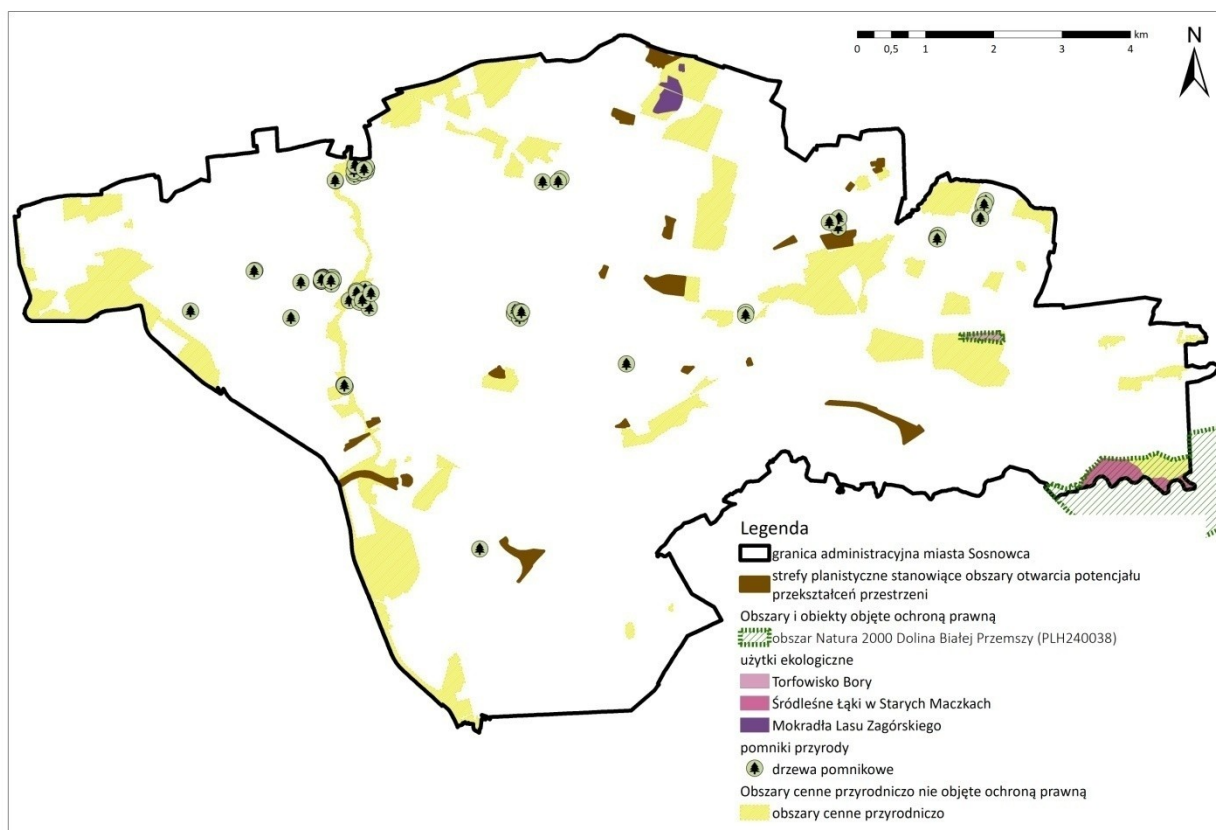
STREFA	WIODĄCY CHARAKTER FUNKCJONALNY STREFY	POTENCJAŁ PRESJI ŚRODOWISKOWEJ	UZASADNIANIE
SW	zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z funkcjami towarzyszącymi	niski – umiarkowany	kontynuacja zagospodarowania, ograniczony zakres nowych przekształceń powierzchni biologicznie czynnych, lokalny zasięg oddziaływań
SJ	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z funkcjami towarzyszącymi	niski	kontynuacja zagospodarowania, ograniczony zakres nowych przekształceń powierzchni biologicznie czynnych, niska intensywność zabudowy, lokalny zasięg oddziaływań
SP	funkcje produkcyjne i gospodarcze	wysoki	możliwość znaczących przekształceń powierzchni ziemi oraz emisji zanieczyszczeń
SK	infrastruktura komunikacyjna	wysoki	trwałe przekształcenia terenu, emisja hałasu i zanieczyszczeń aerosanitarnych
SI	infrastruktura techniczna	wysoki	możliwość znaczących przekształceń terenu oraz wystąpienia zróżnicowanych oddziaływań na środowisko, zależnych od rodzaju i parametrów realizowanych obiektów infrastruktury technicznej

8.1. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA OBSZARY CHRONIONE, W TYM OBSZARY NATURA 2000

Pomimo znacznego stopnia przekształcenia antropogenicznego, w granicach miasta Sosnowca występują również obszary o wysokich walorach przyrodniczych, w tym objęte różnymi formami ochrony prawnej. Na terenie miasta zlokalizowany jest **jeden obszar Natura 2000**, obejmujący dwie odrębne przestrzenie enklawy, **trzy użytki ekologiczne** oraz **67 pomników przyrody ożywionej**, reprezentowanych przez pojedyncze drzewa pomnikowe lub grupy drzew. Poza obszarami i obiektami objętymi prawnymi formami ochrony przyrody identyfikuje się tu również tereny cenne przyrodniczo, które nie podlegają ochronie formalnej.

Zgodnie z treścią uzasadnienia do planu ogólnego miasta Sosnowca, obszarowe formy ochrony przyrody, tj. obszar Natura 2000 oraz użytki ekologiczne, zostały uwzględnione przy sporządzaniu ww. dokumentu.

Zidentyfikowane w ramach przeprowadzonych analiz strefy rozwojowe **op** i **op-n** położone są poza granicami obszaru Natura 2000 i użytków ekologicznych oraz poza lokalizacjami pomników przyrody. Lokalnie obejmują jednak tereny położone w rejonie wybranych obszarów wskazywanych jako cenne przyrodniczo, nieobjętych prawnymi formami ochrony przyrody. Relację przestrzenną zidentyfikowanych stref rozwojowych względem obszarów i obiektów chronionych oraz terenów cennych przyrodniczo przedstawiono na poniższym rysunku.

RYСУNEK 5 Relacja przestrzenna stref rozwojowych względem obszarów i obiektów chronionych oraz terenów cennych przyrodniczo nie objętych ochroną formalną

Opracowanie własne z wykorzystaniem danych PRG, CRFOP i opracowania ekofizjograficznego

8.1.1. OBSZAR NATURA 2000 ORAZ POWIĄZANE Z NIM PRZESTRZENNIE UŻYTKI EKOLOGICZNE

Na terenie Sosnowca znajduje się jeden obszar stanowiący część europejskiej sieci Natura 2000, tj. **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Białej Przemszy” (PLH240038)**, obejmujący tereny położone w południowo – wschodniej oraz wschodniej części miasta, w rejonie doliny Białej Przemszy. Obszar ten składa się z kilku odrębnych enklaw, przy czym na terenie Sosnowca zlokalizowane są dwie z nich. Na terenie ostoi zidentyfikowano szereg cennych siedlisk przyrodniczych, w tym:

- 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe),
- 7230 – Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- 7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*)
- 3150 - Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*,
- 3260 - Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*).

Gatunkami będącymi przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 „Dolina Białej Przemszy” są: haczykowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*) oraz lipiennik loesela (*Liparis loeseli*).

Pierwsza z enklaw położonych w granicach miasta Sosnowca zlokalizowana jest w dzielnicy Maczki, na południe od osiedla Bory. Enklawa ta do 2023 r. stanowiła odrębny obszar Natura 2000 o nazwie „Torfowisko Sosnowiec – Bory”. Granice enklawy w większości pokrywają się z granicami **użytku ekologicznego „Torfowisko Bory”**. Druga enklawa obszaru Natura 2000 położona jest w rejonie Starych Maczków i obejmuje koryto rzeki Białej Przemszy oraz tereny przyległe, głównie leśne. Część opisywanej enklawy pokrywa się przestrzennie z **użytkiem ekologicznym „Śródleśne łąki w Starych Maczkach”**.

Enklawa obszaru Natura 2000 „Dolina Białej Przemszy” wraz z użytkiem ekologicznym „Torfowisko Bory”

Enklawa obejmuje tereny położone w obniżeniu z niewielkim ciekim wodnym, trwale przewodnionym, zasilanym wodami wysiękowymi, całkowicie pokrytym lasem mieszanym. Wykształciły się tutaj zbiorowiska nawiązujące do torfowisk niskich i przejściowych z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych, jak również odnotowuje się gatunki charakterystyczne dla torfowisk wysokich. Ponadto występują tu płyty młaki niskoturzycowej. Na obrzeżach obszaru występują fragmenty z szuwarem trzcinowym jak również z roślinnością zaroślową. Obszar otoczony jest przez powierzchnie leśne (lasy gospodarcze) o różnej wilgotności. Jest to stosunkowo dobrze zachowane siedlisko z typowo wykształconymi płatami roślinności i liczną populacją lipiennika Loesela, stanowiącego przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000. Jest to jeden z najbardziej wartościowych przyrodniczo obiektów w aglomeracji górnośląskiej.

W ocenianym projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, w zasięgu opisywanej enklawy obszaru Natura 2000 oraz użytku ekologicznego wykreowano strefę otwartą **84SO**, bez wskazania terenów w profilu dodatkowym. Strefa ta odpowiada przeznaczeniu terenu przyjętego w obowiązującym w tym obszarze planie miejscowym³, tj. *terenu lasów TT.19ZL*.

Dla terenów położonych w sąsiedztwie enklawy oraz użytku, przyjęto strefy odpowiadające charakterowi aktualnego zagospodarowania terenów oraz przeznaczeniom wskazanym w obowiązującym planie miejscowym.⁴ Tereny leśne położone na południe oraz na zachód od enklawy ujęto w strefie otwartej **84SO** (*teren lasów TT.19ZL*), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone na północ od enklawy (osiedle Bory) ujęto w strefie wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną **181SJ** (*teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej TT.17fMN, TT.17gMN, TT.17hMN, TT.17jMN*), natomiast tereny infrastruktury kolejowej graniczące z enklawą od wschodu ujęto w strefie komunikacyjnej **112SK** (*teren kolei TT.KK1*).

Przyjęte w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca rozwiązania planistyczne należy ocenić jako korzystne z punktu widzenia ochrony omawianej enklawy obszaru Natura 2000 oraz użytku ekologicznego „Torfowisko Bory”. Objęcie całego obszaru strefą otwartą **SO**, bez wskazania terenów w profilu dodatkowym, stanowi rozwiązanie adekwatne dla tego obszaru. Spośród określonego ustawowo katalogu stref planistycznych strefa otwarta stanowi rozwiązanie w największym stopniu odpowiadające potrzebie zachowania oraz ochrony terenów cennych przyrodniczo oraz ograniczenia możliwości rozwoju funkcji mogących prowadzić do zwiększenia presji antropogenicznej w ich rejonie. Szczególnie korzystnie należy ocenić brak rozszerzenia profilu funkcjonalnego strefy o tereny umożliwiające rozwój innych form zagospodarowania, co ogranicza możliwość powstania dodatkowej presji antropogenicznej na obszar chroniony. Przyjęte rozwiązanie zachowuje ponadto ciągłość dotychczasowego kierunku polityki przestrzennej, odpowiadając przeznaczeniu terenu lasów, wskazanego w obowiązującym planie miejscowym.

Korzystnie należy ocenić również rozwiązania planistyczne przyjęte w otoczeniu omawianej enklawy. Projekt planu ogólnego nie otwiera w jej bezpośrednim sąsiedztwie nowych możliwości rozwoju zainwestowania, a wyznaczone strefy planistyczne odpowiadają aktualnemu charakterowi zagospodarowania terenów oraz przeznaczeniom określonym w obowiązującym planie miejscowym. Wprowadzenie strefy otwartej **SO** na terenach leśnych otaczających enklawę od południa i zachodu sprzyja zachowaniu jej przyrodniczego otoczenia jako naturalnego buforu ekologicznego. Wyznaczenie stref **SJ** i **SK** na terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz infrastruktury kolejowej nie prowadzi do otwarcia nowych kierunków przekształceń przestrzennych w sąsiedztwie obszaru chronionego, a jedynie stanowi odzwierciedlenie aktualnego stanu zagospodarowania tych terenów oraz przyjętych w planie miejscowym przeznaczeń terenów.

Dla opisywanej enklawy obszaru Natura 2000, tj. dla dawnego obszaru Natura 2000 „Torfowisko Sosnowiec – Bory” ustanowiono plan zadań ochronnych (PZO).^{5, 6} Zgodnie z PZO, w odniesieniu do siedliska 7140 – torfowisk

³ Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Ostrowy – Wschód i Maczki – Wschód, przyjęty Uchwałą nr 691/XXXIX/2021

⁴ Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Ostrowy – Wschód i Maczki – Wschód, przyjęty Uchwałą nr 691/XXXIX/2021

⁵ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038

przejściowych i trzęsawisk, jako istniejące zagrożenia wskazano pozbywanie się odpadów, brak właściwego użytkowania i realizowania działań ochronnych, ekspansję rodzimych gatunków roślin oraz związaną z nią sukcesję, susze i zmniejszenie opadów, a także zanieczyszczenie wód podziemnych. Dla lipiennika Loesela zagrożenia istniejące i potencjalne określono jako nieznane. Analiza ustaleń projektu planu ogólnego nie wskazuje na wprowadzenie rozwiązań planistycznych mogących prowadzić do powstania nowych lub nasilenia istniejących zagrożeń dla wymienionych przedmiotów ochrony. Projekt POG nie otwiera w granicach enklawy ani w jej bezpośrednim otoczeniu nowych możliwości rozwoju zainwestowania, które mogłyby skutkować zwiększeniem presji antropogenicznej, fragmentacją siedliska lub powstaniem nowych źródeł oddziaływań w kontekście warunków gruntowo – wodnych obszaru. Jednocześnie należy podkreślić, że część zidentyfikowanych zagrożeń, w szczególności związanych z sukcesją roślinności, brakiem właściwego użytkowania i działań ochronnych oraz zmianami klimatycznymi, pozostaje poza zakresem regulacyjnym planu ogólnego.

Uwzględniając charakter ustaleń projektu planu ogólnego w granicach omawianej enklawy i jej otoczeniu, brak wyznaczenia stref rozwojowych oraz zachowanie dotychczasowych kierunków zagospodarowania przestrzennego, nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000, a także jego przedmioty ochrony, tj. siedlisko 7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska i lipiennika Loesela oraz jego siedlisko. Przyjęte rozwiązania nie stwarzają również podstaw do przewidywania negatywnego wpływu na integralność obszaru Natura 2000 „Dolina Białej Przemszy” ani spójność sieci Natura 2000, jak również nie przewiduje się, aby zamierzenia planistyczne ograniczały bądź uniemożliwiały realizację celów ochrony tego obszaru. Tym samym nie przewiduje się również wystąpienia negatywnego oddziaływania na wartości przyrodnicze chronione w ramach użytku ekologicznego „Torfowisko Bory”.

Enklawa obszaru Natura 2000 „Dolina Białej Przemszy” wraz z użytkowaniem ekologicznym „Śródleśne łąki w Starych Maczkach”

Enklawa obejmuje tereny położone w południowo – wschodniej części miasta, w rejonie doliny rzeki Białej Przemszy. W rejonie opisywanego obszaru dominują zbiorowiska leśne, w rejonie których identyfikuje się płaty łąk śródleśnych, w tym trzęślicowych, obecnie częściowo zdegradowanych, na skutek zaniechania gospodarki kośnej oraz wypasu zwierząt. Obszar ten obejmuje również nieuregulowane koryto rzeki Białej Przemszy w rejonie którego występują zbiorowiska o charakterze łągów. W obszarze zidentyfikowano szereg gatunków roślin objętych ochroną gatunkową, w tym storczyki takie jak kruszczyk szerokolistny, kruszczyk rdzawoczerwony, kruszczyk błotny, buławnik czerwony, listera jajowata. Obszar stanowi siedlisko bobrów, a także płazów oraz ptaków.

W ocenianym projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, w zasięgu opisywanej enklawy obszaru Natura 2000 oraz użytku ekologicznego wykreowano strefę otwartą **91SO**, bez wskazania terenów w profilu dodatkowym. Strefa ta odpowiada przeznaczeniu terenu przyjętego w obowiązującym w tym obszarze planie miejscowym⁷, tj. *terenu lasów TT.47ZL*.

Dla terenów położonych w sąsiedztwie enklawy oraz użytku, przyjęto strefy odpowiadające charakterowi aktualnego zagospodarowania terenów oraz przeznaczeniom wskazanym w obowiązującym planie miejscowym.⁸ Tereny leśne położone na północ od enklawy ujęto w strefie otwartej **84SO** (*teren lasów TT.47ZL*), natomiast tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone na zachód od enklawy (Stare Maczki) ujęto w strefie wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną **195SJ** (*teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej TT.59MN, TT.60MN, teren drogi wewnętrznej TT.KD8W*).

Analogicznie jak w przypadku enklawy położonej w rejonie Torfowiska Bory, przyjęte w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca rozwiązania planistyczne należy ocenić jako korzystne z punktu widzenia ochrony omawianej enklawy obszaru Natura 2000 oraz użytku ekologicznego „Śródleśne łąki w Starych Maczkach”. Objęcie

⁶ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 29 lipca 2021 r. zmieniające zarządzenie z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038

⁷ Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Ostrowy – Wschód i Maczki – Wschód, przyjęty Uchwałą Nr 691/XXXIX/2021

⁸ Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Ostrowy – Wschód i Maczki – Wschód, przyjęty Uchwałą Nr 691/XXXIX/2021

całego obszaru strefą otwartą **SO** i niewskazanie terenów w profilu dodatkowym stanowi rozwiązanie adekwatne do charakteru tego obszaru i sprzyjające ochronie jego wartości przyrodniczych.

Również w otoczeniu omawianej enklawy projekt planu ogólnego nie otwiera nowych możliwości rozwoju zainwestowania. Przyjęte strefy planistyczne odpowiadają aktualnemu charakterowi zagospodarowania terenów oraz przeznaczeniom określonym w obowiązującym planie miejscowym. Utrzymanie strefy otwartej **SO** na terenach leśnych położonych na północ od enklawy sprzyja zachowaniu jej przyrodniczego otoczenia, natomiast objęcie istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej Starych Maczków strefą **SJ** nie prowadzi do otwarcia nowych kierunków przekształceń przestrzennych w sąsiedztwie obszaru chronionego. Tym samym ustalenia projektu planu ogólnego nie stwarzają podstaw do przewidywania wzrostu presji antropogenicznej na omawianą enklawę ani wystąpienia nowych mechanizmów oddziaływania na występujące w jej granicach siedliska i gatunki z nimi związane.

Uwzględniając charakter ustaleń projektu planu ogólnego w granicach omawianej enklawy i jej otoczeniu, brak wyznaczenia stref rozwojowych oraz zachowanie dotychczasowych kierunków zagospodarowania przestrzennego, nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 i jego przedmioty ochrony. Przyjęte rozwiązania nie stwarzają również podstaw do przewidywania negatywnego wpływu na integralność obszaru Natura 2000 „Dolina Białej Przemszy” ani spójność sieci Natura 2000. Nie przewiduje się również wystąpienia negatywnego oddziaływania na wartości przyrodnicze chronione w ramach użytku ekologicznego „Śródleśne łąki w Starych Maczkach”.

Podsumowując, przyjęte w projekcie planu ogólnego rozwiązania planistyczne w granicach obu enklaw obszaru Natura 2000 „Dolina Białej Przemszy” oraz w ich otoczeniu nie prowadzą do otwarcia nowych możliwości rozwoju zainwestowania ani powstania nowych mechanizmów presji na omawiany obszar naturalny. Objęcie terenów położonych w granicach obszaru Natura 2000 strefą otwartą, bez wskazania terenów w profilu dodatkowym, a także zachowanie dotychczasowych kierunków zagospodarowania w ich otoczeniu ogranicza możliwość wystąpienia nowych presji, związanych z realizacją ustaleń projektu planu. W związku z powyższym nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 „Dolina Białej Przemszy”, jego przedmioty i cele ochrony oraz integralność, jak również na spójność sieci Natura 2000.

Analogicznie, nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania na użytki ekologiczne „Torfowisko Bory” oraz „Śródleśne łąki w Starych Maczkach”. Objęcie terenów położonych w granicach obu użytków strefą otwartą, bez wskazania terenów w profilu dodatkowym, ogranicza możliwość rozwoju funkcji mogących prowadzić do zwiększenia presji antropogenicznej na mawiane obszary chronione. Również w ich bezpośrednim otoczeniu projekt planu ogólnego nie otwiera nowych możliwości rozwoju zainwestowania, zachowując dotychczasowe kierunki zagospodarowania przestrzennego. Tym samym przyjęte rozwiązania planistyczne nie stwarzają podstaw do przewidywania negatywnego wpływu na wartości przyrodnicze stanowiące podstawę objęcia omawianych terenów ochroną w formie użytków ekologicznych.

8.1.2. UŻYTEK EKOLOGICZNY „MOKRADŁA LASU ZAGÓRSKIEGO”

W północnej części miasta Sosnowca w dzielnicy Zagórze powołano **użytek ekologiczny „Mokradła Lasu Zagórskiego”**.⁹ Użytek ten obejmuje fragment Lasu Zagórskiego, który pełni istotne funkcje ekologiczne i gospodarcze. Różnorodność siedlisk w tym rejonie sprzyja utrzymaniu wysokiej bioróżnorodności. Las Zagórski, oprócz swoich walorów przyrodniczych, posiada również znaczenie kulturowe i jest popularnym miejscem rekreacji dla mieszkańców Sosnowca. Na jego terenie można znaleźć liczne ślady przemysłowej historii regionu, takie jak dawne szlaki kolejowe i pozostałości po eksploatacji złóż węgla kamiennego. Od północy do południa kompleks leśny przecina linia niemieckich fortyfikacji z czasów II wojny światowej. We wschodniej części użytku ekologicznego znajduje się staw powyroboiskowy Herbatka, który niegdyś był popularnym miejscem odpoczynku.¹⁰

⁹ Uchwała nr 298/XVIII/2025 Rady Miejskiej w Sosnowcu w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Mokradła Lasu Zagórskiego” w Sosnowcu

¹⁰ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/> (dostęp: 01.07.2026 r.)

Celem ochrony użytku ekologicznego jest zachowanie różnorodności biologicznej cennych siedlisk hydrogenicznych, jako miejsca występowania gatunków chronionych świata roślinnego i zwierzęcego oraz zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych oraz kulturowych tego terenu.

W stosunku do użytku ekologicznego na mocy uchwały powołującej wprowadzono następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybnej;
- 4) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych;
- 5) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 6) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybną i łowiecką;
- 7) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarze użytku ekologicznego.

Użytek ekologiczny „Mokradła Lasu Zagórskiego” obejmuje trzy odrębne płaty. W ocenianym projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, w zasięgu północnego płatu wykreowano strefę otwartą **44SO**, niewielki fragment środkowego płatu ujęto w strefie otwartej **45SO**, natomiast przeważającą część środkowego płatu oraz płatu południowego ujęto w strefie otwartej **46SO**. Dla powyższych stref nie dookreślono profilu dodatkowego. Tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie użytku ekologicznego również objęto strefą otwartą (**44SO**, **45SO**, **46SO**).

Przyjęte w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca rozwiązania planistyczne, polegające na objęciu terenów użytku ekologicznego „Mokradła Lasu Zagórskiego” oraz jego bezpośredniego otoczenia strefą otwartą **SO**, są adekwatne do charakteru tego obszaru. Spośród określonego ustawowo katalogu stref planistycznych strefa otwarta stanowi rozwiązanie w największym stopniu odpowiadające potrzebie zachowania terenów biologicznie czynnych i ich ochrony oraz ograniczenia możliwości rozwoju intensywnych form zagospodarowania. Z uwagi na charakter strefy otwartej przyjęte rozwiązania nie stwarzają zasadniczo podstaw do otwarcia nowych możliwości rozwoju zainwestowania zarówno w granicach użytku ekologicznego, jak i w jego bezpośrednim otoczeniu. Szczególnie korzystnie należy ocenić brak wskazania terenów w profilach dodatkowych wyznaczonych stref, które mogłyby stanowić podstawę rozwoju dodatkowych funkcji w rejonie użytku. Rozwiązania te sprzyjają zatem zachowaniu dotychczasowego charakteru terenu oraz ograniczeniu możliwości powstania nowych źródeł presji antropogenicznej.

Uwzględniając charakter ustaleń projektu planu ogólnego oraz cele ochrony użytku ekologicznego, nie przewiduje się, aby przyjęte rozwiązania stwarzały podstawy do bezpośredniego przekształcenia lub ograniczenia powierzchni biologicznie czynnych w jego granicach i bezpośrednim otoczeniu, a w konsekwencji do wystąpienia zmian mogących negatywnie oddziaływać na stosunki gruntowo – wodne istotne dla funkcjonowania siedlisk hydrogenicznych stanowiących o wartości przyrodniczej obszaru. Brak otwarcia nowych możliwości rozwoju zainwestowania sprzyja również zachowaniu walorów krajobrazowych i kulturowych użytku ekologicznego.

Przyjęte rozwiązania są szczególnie istotne w kontekście roli planu ogólnego jako podstawy sporządzania przyszłych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W stanie obecnym północny i południowy płat użytku nie są obecnie objęte ustaleniami obowiązujących planów miejscowych. Przyszłe plany miejscowe będą musiały uwzględniać ustalenia planu ogólnego, tym samym już na poziomie planowania strategicznego przyjęte rozwiązania ograniczają możliwość rozwoju funkcji mogących prowadzić do zwiększenia presji antropogenicznej na obszar użytku i jego bezpośrednie otoczenie. W przypadku środkowego płatu użytku przyjęte w projekcie planu

ogólnego rozwiązania planistyczne zachowują zasadniczy kierunek zagospodarowania, określony w obowiązującym planie miejscowym¹¹, w którym teren ten przeznaczono jako *teren zieleni leśno – parkowej G88Z*.

Podsumowując, z uwagi na przyjęte rozwiązania planistyczne dla obszaru użytku ekologicznego oraz jego sąsiedztwa, nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu planu ogólnego mogła prowadzić do negatywnego oddziaływania na wartości przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe użytku ekologicznego „Mokradła Lasu Zagórskiego”. Przyjęte rozwiązania planistyczne, w zakresie odpowiadającym strategicznemu charakterowi i regulacyjnemu zakresowi planu ogólnego, sprzyjają zachowaniu wartości obszaru chronionego, ograniczając możliwość rozwoju funkcji mogących prowadzić do zwiększenia presji antropogenicznej. Tym samym zapewniają odpowiedni poziom uwzględnienia potrzeb ochrony użytku ekologicznego już na etapie kształtowania ogólnych ram zagospodarowania przestrzennego.

8.1.3. POMNIKI PRZYRODY

Na terenie miasta Sosnowca powołano **67 pomników przyrody ożywionej**, reprezentowanych przez pojedyncze drzewa pomnikowe lub grupy drzew.

Na terenach, w rejonie których zlokalizowane są pomniki przyrody, w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca wykreowano strefy planistyczne adekwatne do istniejącego zagospodarowania oraz odpowiadające przeznaczeniom terenów ustalonym w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – w przypadku obszarów objętych ich ustaleniami.

Przyjęte w projekcie planu ogólnego rozwiązania nie otwierają nowych możliwości rozwoju zainwestowania ani nie wprowadzają nowych kierunków zagospodarowania, które mogłyby prowadzić do zwiększenia presji na pomniki przyrody. Ich ochrona zapewniona jest ponadto na podstawie przepisów odrębnych, a w przypadku pomników zlokalizowanych na obszarach objętych obowiązującymi planami miejscowymi, również poprzez ustalenia tych planów. W związku z powyższym nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na pomniki przyrody.

8.1.4. OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO NIE OBJĘTE FORMAMI OCHRONY PRZYRODY

Na terenie miasta Sosnowca identyfikuje się licznie obszary o podwyższonych wartościach przyrodniczych nie objęte formalną ochroną prawną, charakteryzujące się zróżnicowaniem siedliskowym, wstępowaniem zanikających już w skali miasta interesujących zbiorowisk roślinnych lub/i stanowiących siedliska cennych i chronionych gatunków roślin lub zwierząt. Obszary te wykazano w sporządzonej w 2007 r. dla miasta Sosnowca *waloryzacji przyrodniczej*,¹² następnie na etapie sporządzania *opracowań ekofizjograficznych* dla miasta^{13, 14}, dokonano dwukrotnie ich weryfikacji, m.in. pod kątem ich waloru przyrodniczego oraz możliwości dalszego funkcjonowania.

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca w rejonie obszarów cennych przyrodniczo w większości wyznaczono strefy planistyczne umożliwiające zachowanie ich dotychczasowego charakteru oraz sprzyjające ochronie ich wartości przyrodniczych, tj. strefy otwarte **SO** oraz strefy zieleni i rekreacji **SN**. Lokalnie wyznaczono również strefy inwestycyjne, przy czym strefy te odpowiadają przeznaczeniom określonym w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Przyjęte w planie ogólnym rozwiązania, w większości nie prowadzą do otwarcia nowych możliwości przekształceń obszarów cennych przyrodniczo.

W wyniku przeprowadzonych na potrzeby niniejszej prognozy analiz, zidentyfikowano lokalne przypadki, w których strefy rozwojowe obejmują fragmenty obszarów wskazywanych jako cenne przyrodniczo. Charakterystykę obszarów oraz ocenę zamierzeń planistycznych przedstawiono poniżej. Numerację terenów cennych przyrodniczo przyjęto zgodnie z numeracją prezentowaną w *tabeli nr 10* zamieszczonej w *Opracowaniu ekofizjograficznym dla miasta Sosnowca z 2025 r.*, stanowiącym załącznik do prognozy.

¹¹ Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego dla 36 obszarów położonych na terenie całego miasta przyjęta Uchwałą Nr 649/XLVIII/1998

¹² Cempulik P., Holeksa K., Holeksa H., Wojtczak J., 2007: Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej Sosnowca, Wrocław-Bytom

¹³ Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Sosnowca, wyk. EKOID Iwona Majewska - Durjasz, Katowice 2013 r.

¹⁴ Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Sosnowca, wyk. Pracownia Analiz Środowiskowych, Przestrzeń 2K Sp. z o.o., czerwiec 2025 r.

Teren przyrodniczo cenny nr 7 o nazwie „Dolina Czarnej Przemszy (od pn do pd granicy miasta wzdłuż Przemszy)”

Teren obejmuje dolinę pokrytą łąkami i ugorami. Siedliska łąkowe urozmaicone, od wilgotnych po suche, przeważnie łąki świeże, ugory obfitują w gatunki segetalne. Obszar stanowi siedlisko licznych gatunków zwierząt, w tym gatunków chronionych (ptaki).

Obszar obejmuje tereny położone wzdłuż rzeki Przemszy, w tym tereny parkowe ze starodrzewem, większe kompleksy leśne oraz lokalnie zbiorniki wodne. Obszar stanowi siedlisko licznych gatunków zwierząt, w tym gatunków chronionych (ptaki, gady, płazy), w jego zasięgu odnotowano stanowiska chronionych gatunków roślin (storczykowatych). Obszar pełni ponadto funkcję korytarza ekologicznego związanego z doliną Przemszy, wykorzystywanego przez gatunki ziemno – wodne (bóbr, wydra), ale także ssaki kopytne (sarna, dzik). Fragment opisywanego obszaru, zlokalizowany w rejonie Modrzejowa, na północ od ul. Powstańców, w Aktualizacji waloryzacji przyrodniczej, został zaproponowany do objęcia ochroną w postaci zespołu przyrodniczo – krajobrazowego o nazwie „Piaszczyste Doły nad Czarną Przemszą”

Analizowany obszar przecinany jest przez gęsta sieć dróg miejskich o dużym natężeniu ruchu. Brak jest obiektów mostowych przystosowanych do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt. Jedynie estakada w ciągu drogi krajowej nr 94 umożliwia migrację średnich zwierząt pod obiektem. Wśród zagrożeń wymienia się zaśmiecanie, ekspansję gatunków inwazyjnych – rdestowca i kolczurki oraz kolizję zwierząt z pojazdami.

Na mocy ocenianego projektu planu ogólnego w rejonie ww. obszaru cennego przyrodniczo wyznaczono dwie strefy rozwojowe, tj.:

- **13SP** – obejmującą teren przekształcony i zadrzewiony, położony w sąsiedztwie infrastruktury kolejowej, pomiędzy dwoma odgałęzieniami torowisk, oraz terenów zabudowy magazynowej i składowej;
- **38SK** – obejmującą teren biologicznie czynny, porośnięty roślinnością drzewiastą, przez zachodnią część strefy przepływa rzeka Przemsza.

Rozwój zainwestowania w granicach wskazanych stref może prowadzić do przekształcenia i ograniczenia powierzchni biologicznie czynnych, w tym terenów zadrzewionych, a tym samym nie można wykluczyć lokalnego oddziaływania na siedliska występujących w tym rejonie gatunków zwierząt. Oceniając skalę i znaczenie potencjalnych oddziaływań, należy jednak uwzględnić, że strefy rozwojowe obejmują niewielkie fragmenty rozległego obszaru cennego przyrodniczo, wyznaczonego wzdłuż doliny Przemszy. Nie ingerują one również w teren położony w rejonie Modrzejowa, zaproponowany do objęcia ochroną w formie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego.

Zasadnicza część obszaru cennego przyrodniczo została ujęta w projekcie planu ogólnego w strefie otwartej **SO**, co sprzyja zachowaniu występujących tu siedlisk oraz zachowaniu ciągłości terenów pełniących funkcję korytarza ekologicznego. Uwzględniając ograniczony przestrzennie zakres stref rozwojowych oraz sposób ujęcia pozostałej części obszaru cennego przyrodniczo w projekcie planu ogólnego, generalnie nie przewiduje się, aby potencjalne przekształcenia w granicach stref **13SP** i **38SK** mogły prowadzić do istotnego ograniczenia możliwości zachowania i dalszego funkcjonowania całego opisywanego obszaru.

Jednocześnie zaznacza się, że szczególnej uwagi wymaga przyszły rozwój infrastruktury drogowej w rejonie strefy **38SK**, ze względu na liniowy charakter potencjalnego zagospodarowania, którego realizacja może prowadzić do fragmentacji terenów pełniących funkcję korytarza ekologicznego. Kwestia ta jest szczególnie istotna w kontekście wskazywanego dla omawianego obszaru przyrodniczo cennego zagrożenia związanego z kolizjami zwierząt z pojazdami. Z uwagi na brak obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla tego terenu, na etapie sporządzania przyszłego planu miejscowego zasadne będzie uwzględnienie rozwiązań zapewniających, w możliwym zakresie, zachowanie drożności migracyjnej w rejonie doliny Przemszy. Należy także podkreślić, że wyznaczenie opisywanej strefy komunikacyjnej wynika z uwzględnienia w projekcie planu ogólnego planowanego wskazań dokumentów strategicznych. Strefa ta została wyznaczona zgodnie z przebiegiem

kluczowego połączenia drogowego wskazanego w Strategii Rozwoju Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii (GZM).¹⁵

Podsumowując, realizacja ustaleń projektu planu ogólnego w granicach stref **13SP** i **38SK** może prowadzić do lokalnego przekształcenia powierzchni biologicznie czynnych w obszarze cennym przyrodniczo. Uwzględniając jednak ograniczony zasięg przestrzenny tych stref, zachowanie zasadniczej części tego obszaru w strefie otwartej **SO**, nie przewiduje się, aby przyjęte rozwiązania mogły prowadzić do istotnego ograniczenia wartości przyrodniczych lub możliwości dalszego funkcjonowania całego obszaru. W związku z powyższym, przyjętych rozwiązań nie uznaje się za potencjalnie problemowe, przy czym w odniesieniu do strefy **38SK** wskazane jest uwzględnienie na kolejnych etapach planowania przestrzennego potrzeby zachowania drożności migracyjnej w rejonie doliny Przemszy.

Teren przyrodniczo cenny nr 11 o nazwie „Dolina w pobliżu Kolonii Pod Klimontowem (w sąsiedztwie ul. Klimontowskiej)”

Teren obejmuje dolinę pokrytą łąkami i ugorami. Siedliska łąkowe urozmaicone, od wilgotnych po suche, przeważnie łąki świeże, ugory obfitują w gatunki segetalne. Obszar stanowi siedlisko licznych gatunków zwierząt, w tym gatunków chronionych (ptaki).

W obszarze zaprzestano koszenia łąk co najmniej 10 lat temu, widoczna naturalna sukcesja zadrzewień. Większa część obszaru została przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową w obowiązujących planach miejscowych.^{16, 17} Wśród zagrożeń wymienia się presję zabudowy mieszkaniowej, zaśmiecanie oraz ekspansję gatunków inwazyjnych – rdestowca.

Na mocy ocenianego projektu planu ogólnego część ww. obszaru cennego przyrodniczo ujęto w strefie **73SJ**. Opisywana strefa rozwojowa obejmuje północny fragment terenu cennego przyrodniczo, położony pomiędzy osiedlem mieszkaniowym ulokowanym na północy oraz terenami biologicznie czynnymi – od strony południowej i wschodniej. Rozwój zainwestowania w granicach strefy **73SJ** może prowadzić do przekształcenia występujących tu powierzchni biologicznie czynnych, a tym samym do zmniejszenia powierzchni siedlisk wykorzystywanych przez występujące w tym rejonie gatunki zwierząt, w tym chronione gatunki ptaków. Oceniając skalę i znaczenie tego oddziaływania, należy jednak uwzględnić istniejące uwarunkowania planistyczne. Znaczna część obszaru cennego przyrodniczo została już w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przeznaczona do rozwoju zabudowy mieszkaniowej. W przypadku wykorzystania możliwości zagospodarowania wynikających z ustaleń tych planów, teren objęty strefą rozwojową **73SJ** stanowiłby izolowany fragment powierzchni biologicznie czynnych, położony pomiędzy istniejącym osiedlem mieszkaniowym a nowymi terenami zabudowy. Możliwość zachowania w całości obszaru cennego przyrodniczo w granicach wskazanych w waloryzacji przyrodniczej i opracowaniach ekofizjograficznych jest zatem ograniczona już w wyniku istniejących uwarunkowań planistycznych, niezależnie od ustaleń ocenianego projektu planu ogólnego. Wyznaczenie strefy **73SJ** stanowi w tym kontekście kontynuację przyjętych kierunków rozwoju zagospodarowania tej części miasta.

Jednocześnie należy wskazać, że południową część omawianego obszaru cennego przyrodniczo, dla której w obowiązującym planie miejscowym ustalono przeznaczenie *terenu zieleni G.39Z*, ujęto w projekcie planu ogólnego w strefie otwartej **SO**. W związku z powyższym, pomimo możliwości rozwoju zainwestowania i związanego z nim znacznego uszczuplenia powierzchni omawianego obszaru cennego przyrodniczo, przyjęte rozwiązanie sprzyja zachowaniu jego południowej części, która nadal będzie mogła pełnić funkcje przyrodnicze.

¹⁵ Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r. przyjęta Uchwałą Nr XLIX/367/2022 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 16 grudnia 2022 r.

¹⁶ Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru: Kukulek, gen. Władysława Andersa, przyjęty Uchwałą Nr 218/XXI/2015

¹⁷ Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. gen. Władysława Andersa, przyjęta Uchwałą Nr 863/LII/2021

Teren przyrodniczo cenny nr 32 o nazwie „Wilgotne łąki i nieużytki nad potokiem Jamki (w rejonie ul. Kościuszkowców)”

Obszar obejmujący płaty zbiorowisk łąk wilgotnych, częściowo wykaszanych, wraz z roślinnością szuwarową przy cieku wodnym. Obszar stanowi siedlisko gatunków zwierząt, w tym gatunków chronionych (ptaki) oraz stanowisko chronionych roślin (storczyków).

W obszarze zaprzestano koszenia łąk co najmniej 10 lat temu, widoczna naturalna sukcesja zadrzewień. Teren zabudowuje się od strony wschodniej oraz zachodniej. Wśród zagrożeń wymienia się presję zabudowy mieszkaniowej, zaśmiecanie oraz ekspansję gatunków inwazyjnych – rdestowca i kolczurki.

Na mocy ocenianego projektu planu ogólnego północną część ww. obszaru cennego przyrodniczo ujęto w strefie **161SJ**. Rozwój zainwestowania w granicach ww. strefy może prowadzić do przekształcenia części powierzchni biologicznie czynnych, obejmujących zarówno tereny porośnięte niską roślinnością zielną, jak i zadrzewienia. Tym samym nie można wykluczyć wystąpienia negatywnego oddziaływania na wartości przyrodnicze omawianego obszaru, związanego przede wszystkim ze zmniejszeniem powierzchni siedlisk wykorzystywanych przez odnotowane w tym rejonie gatunki ptaków oraz potencjalnym zajęciem stanowisk chronionych gatunków roślin storczykowatych. Południową część obszaru cennego przyrodniczo ujęto w strefie zieleni i rekreacji **SN**, która z uwagi na swój zasadniczy charakter może sprzyjać zachowaniu biologicznie czynnego charakteru terenu i pełnionych przez niego funkcji przyrodniczych. Należy jednak zauważyć, że w profilu dodatkowym tej strefy wskazano szereg terenów umożliwiających rozwój dodatkowych form zagospodarowania, w tym *tereny: usług sportu i rekreacji, kultury i rozrywki, handlu detalicznego, gastronomii, turystyki, nauki, edukacji oraz usług zdrowia i pomocy społecznej*. Ewentualny rozwój wskazanych funkcji może wiązać się z dalszym przekształceniem obszaru cennego przyrodniczo. Zatem, pomimo objęcia południowej części obszaru strefą **SN**, zakres funkcji dopuszczonych w jej profilu dodatkowym nie stwarza jednoznacznych podstaw do zachowania występujących tam wartości przyrodniczych. Uwzględniając możliwość rozwoju zainwestowania w północnej części obszaru, objętej strefą **161SJ** oraz zakres funkcji dopuszczonych w profilu dodatkowym strefy **SN**, nie można wykluczyć znacznego ograniczenia powierzchni biologicznie czynnych oraz przekształcenia siedlisk stanowiących o wartości przyrodniczej omawianego terenu.

Przyjęte rozwiązania mają szczególne znaczenie z uwagi na fakt, że omawiany obszar nie jest obecnie objęty ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Plan ogólny będzie zatem kształtował ramy jego przyszłego zagospodarowania, a przyjęty zakres stref planistycznych i ich profili funkcjonalnych nie zapewnia na poziomie strategicznym wystarczających podstaw do zachowania przynajmniej części obszaru w dotychczasowym, biologicznie czynnym charakterze oraz ochrony występujących tam wartości przyrodniczych.

Uwzględniając powyższe uwarunkowania, przyjęte rozwiązania planistyczne uznaje się za potencjalnie problemowe z punktu widzenia możliwości zachowania wartości przyrodniczych omawianego obszaru cennego przyrodniczo. Kwestia ta została uwzględniona w dalszej części prognozy, w ramach wskazań dotyczących ograniczenia potencjalnych negatywnych oddziaływań realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.

Teren przyrodniczo cenny nr 33 o nazwie „Poprzemysłowy obszar w dolinie Bobrka (teren na pd. od KWK „Kaziemierz-Juliusz”)

Teren poprzemysłowych zbiorników zapadliskowych i osadników oraz zwałowisk pogórnictwa zlokalizowanych wokół rzeki Bobrek. W rejonie stawów i zalewisk występuje roślinność szuwarowa oraz pływającą. Lokalnie występują tutaj również pola uprawne, nieużytki oraz zadrzewienia i zakrzewienia. Obszar ma szczególne znaczenie jako korytarz ekologiczny wzdłuż rzeki Bobrek, zwłaszcza dla gatunków ziemno-wodnych (bóbr, wydra), ale także okazjonalnie dla ssaków kopytnych (sarna, dzik). Obszar stanowi siedlisko licznych gatunków zwierząt, w tym gatunków chronionych (płazy, ptaki). Zbiornik wodny pomiędzy ul. Dworcową a Rowem Mortimerowskim wraz z otaczającymi go szuwarami stanowi jedyne w granicach miasta miejsce gniazdowania błotniaka stawowego.

W obszarze zaprzestano koszenia łąk co najmniej 10 lat temu, widoczna sukcesja naturalna zadrzewień. Wśród zagrożeń wymienia się zaśmiecanie, zasypywanie zbiorników wodnych oraz ekspansję gatunków inwazyjnych – rdestowca.

Zasadnicza część opisywanego obszaru cennego przyrodniczo, obejmująca tereny otwarte, zadrzewienia oraz siedliska związane ze zbiornikami wodnymi, terenami podmokłymi oraz wodami płynącymi (Bobrek, Rów Mortimerowski), została ujęta w strefie otwartej **SO**, sprzyjającej zachowaniu jej dotychczasowego charakteru i ochronie wartości przyrodniczych. Wyznaczenie tej strefy sprzyja zachowaniu dotychczasowego charakteru terenu oraz jego wartości przyrodniczych, w tym najcenniejszych siedlisk wodno – błotnych, stanowiących miejsca występowania, żerowania i rozrodu chronionych gatunków zwierząt, w szczególności ptaków i płazów. Zachowaniu podlegać będą również tereny otwarte i zadrzewienia, pełniące funkcje siedliskowe dla występujących w tym rejonie gatunków. Utrzymanie przyrodniczego charakteru zasadniczej części obszaru będzie ponadto sprzyjało zachowaniu ciągłości przestrzennej terenów przyrodniczych, w tym funkcjonowaniu lokalnego korytarza ekologicznego związanego z doliną rzeki Bobrek.

Na mocy ocenianego projektu planu ogólnego niewielką część ww. obszaru cennego przyrodniczo ujęto w strefie **360SW** (południowy fragment wskazanej strefy, o powierzchni około 0,71 ha). We wskazanym rejonie występują powierzchnie przekształcone, porośnięte niską roślinnością spontaniczną, sąsiadujące od północy ze zwałowiskiem odpadów pogórnich, natomiast od wschodu z zabudową garażową. Teren rozwojowy nie obejmuje siedlisk hydrogenicznych, wskazywanych jako zasadniczy walor tego obszaru, nie identyfikuje się tu również zadrzewień. Rozwój zainwestowania w opisywanej lokalizacji może prowadzić do lokalnego zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej obszaru, jednak ze względu na niewielką powierzchnię obszaru rozwojowego, brzeżne położenie względem obszaru cennego przyrodniczo oraz charakter pokrycia terenu, nie przewiduje się znaczącego wpływu na zasadnicze wartości przyrodnicze tego obszaru. Fragment strefy rozwojowej nie obejmuje siedlisk hydrogenicznych ani zadrzewień stanowiących ostoje cennych gatunków płazów oraz ptaków. Z uwagi na oddalenie od koryta rzeki Bobrek, nie przewiduje się również istotnego wpływu możliwego rozwoju zainwestowania na funkcjonowanie korytarza ekologicznego związanego z doliną ww. cieku.

8.2. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI I GRUNTY

Powierzchnia ziemi i gleby podlegają ochronie na mocy Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W ocenianym projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca istotną funkcję ochronną w odniesieniu do powierzchni ziemi i gruntów pełni wyznaczenie strefy otwartej **SO**. Strefą tą objęto zarówno obszary o stosunkowo niewielkim stopniu przekształcenia powierzchni ziemi i gruntów, jak również tereny silnie przekształcone antropogenicznie, niezainwestowane. Strefą otwartą objęto m.in. kompleksy leśne i większe obszary zadrzewień o charakterze leśnym, m.in. w dzielnicach Maczki, Cieśle, Ostrowy Górnicze, Zagórze, Józefów, Jęzor, Bór i Modrzejów, tereny parkowe o charakterze leśnym, w tym np. Park Tysiąclecia w Miłowicach, tereny użytkowane rolniczo, w tym łąkowe położone głównie we wschodniej części miasta, tereny towarzyszące ciekowi wodnym, a także nieużytki, w tym również tereny przemysłowe i pogórnice o znacznym stopniu przekształcenia środowiska gruntowego. W przypadku terenów o mniejszym stopniu przekształcenia antropogenicznego wyznaczenie strefy **SO** ogranicza możliwość rozwoju zainwestowania, sprzyjając zachowaniu tych terenów w dotychczasowym stanie i sposobie użytkowania, tym samym sprzyja ochronie powierzchni ziemi i gruntów. W odniesieniu do terenów już silnie przekształconych rozwiązanie to może natomiast ograniczać możliwość dalszych przekształceń powierzchni ziemi i środowiska gruntowego związanych z rozwojem zainwestowania.

Funkcję sprzyjającą ograniczeniu potencjału przekształceń powierzchni ziemi i gruntów pełni również strefa zieleni i rekreacji **SN**, wyznaczona przede wszystkim w zurbanizowanej części Sosnowca, obejmująca m.in. tereny zieleni urządzonej, w tym parki i ogrody działkowe. Choć strefa ta dopuszcza szerszy zakres potencjalnych sposobów zagospodarowania niż strefa otwarta, zróżnicowany dodatkowo w zależności od profili dodatkowych poszczególnych stref **SN**, jej wyznaczenie zasadniczo sprzyja zachowaniu terenów pełniących funkcje przyrodnicze bądź rekreacyjne w strukturze przestrzennej miasta oraz ograniczeniu skali potencjalnych znaczących przekształceń powierzchni ziemi związanych z rozwojem zainwestowania.

Wyznaczenie strefy otwartej oraz zasadniczo zieleni i rekreacji sprzyja ochronie gruntów przed trwałym uszczelnieniem, co z kolei przekłada się na możliwości zachowania zdolności retencyjnych gruntów.

Skala potencjalnych oddziaływań na powierzchnię ziemi i grunty, wynikających z ocenianych zamierzeń planistycznych dotyczących zidentyfikowanych stref rozwojowych, uzależniona jest zarówno od charakteru funkcjonalnego danej strefy, określającego zakres możliwych przekształceń przestrzennych, jak i od stanu wyjściowego gruntów, determinującego ich wrażliwość na zmiany sposobu użytkowania.

Biorąc pod uwagę charakter stref planistycznych, w których dopuszczono możliwość przekształceń, wskazuje się, że potencjalny wpływ na analizowany komponent środowiska będzie zróżnicowany. Najniższy poziom presji dotyczy stref związanych z uzupełnianiem istniejącej struktury osadniczej, w szczególności stref, których wiodący charakter funkcjonalny wskazuje na możliwości lokowania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tj. stref **SJ**. Średni poziom presji może wystąpić w strefach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **SW** i strefach usług **SU**, w których możliwa jest większa intensywność zagospodarowania oraz wyższy udział powierzchni uszczelnionych. Najwyższy potencjał przekształceń powierzchni ziemi wiąże się natomiast ze strefą gospodarczą **SP**, infrastrukturalną **SI** oraz komunikacyjną **SK**, w których możliwy jest rozwój intensywnych form zagospodarowania oraz lokalizacja funkcji mogących potencjalnie wiązać się z niekorzystnym oddziaływaniem na środowisko.

Analiza stanu środowiska w granicach stref rozwojowych wskazuje na zróżnicowanie stopnia przekształcenia powierzchni ziemi i gruntów. Obejmują one zarówno tereny biologicznie czynne, o lepiej zachowanej pokrywie glebowej i mniejszym stopniu antropogenicznego przekształcenia gruntów, w tym lokalnie obszary wskazywane jako cenne przyrodniczo, jak również tereny silnie przekształcone w wyniku działalności przemysłowej, w tym górniczej, w obrębie których identyfikuje się grunty nasypowe pozbawione pokrywy glebowej. W przypadku terenów o mniejszym stopniu przekształcenia antropogenicznego rozwój zainwestowania może prowadzić do naruszenia lub usunięcia pokrywy glebowej oraz trwałego uszczelnienia części gruntów. Z punktu widzenia ochrony analizowanego komponentu środowiska oddziaływania te można uznać za zasadniczo niekorzystne. Odmienne przedstawia się potencjalne znaczenie oddziaływań w przypadku terenów przekształconych, poprzemysłowych i pogórniczych, w rejonie których powierzchnia ziemi i grunty zostały już wcześniej silnie przekształcone. Możliwe zmiany sposobu użytkowania tych terenów mogą prowadzić do dalszych przekształceń, jednak ich znaczenie z punktu widzenia ochrony środowiska gruntowego będzie zasadniczo mniejsze niż w przypadku terenów o zachowanej pokrywie glebowej i niższym stopniu degradacji.

Podsumowując, pomimo przewidzianej możliwości rozwoju zainwestowania, projekt planu ogólnego nie otwiera potencjału przekształceń przestrzeni na znacznym obszarze miasta. Łączna powierzchnia zidentyfikowanych stref rozwojowych wynosi około 69,78 ha, tj. około 0,77% całej powierzchni Sosnowca. Biorąc pod uwagę ograniczony przestrzennie zasięg potencjalnych przekształceń, ogólną skalę potencjalnego oddziaływania ustaleń projektu planu na analizowany komponent środowiska należy ocenić jako niewielką.

8.3. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Wody powierzchniowe i podziemne podlegają ochronie na mocy *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* oraz *ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne*.

8.3.1. WODY POWIERZCHNIOWE

Teren Sosnowca zlokalizowany jest w dorzeczu Przemszy, stanowiącej część zlewni II rzędu rzeki Wisły. Główną rzeką przepływającą przez miasto jest Przemsza (Czarna Przemsza), która przebiega południkowo przez zachodnią część miasta. Do głównych dopływów ww. rzeki na terenie miasta należą: Brynica, Potok Zagórski oraz Biała Przemsza. Istotnym elementem sieci rzecznej jest również rzeka Bobrek, stanowiąca najdłuższy ciek wodny na terenie Sosnowca, zasilany m.in. przez potok Jamki. Sieć hydrograficzna miasta jest również uzupełniona o cieki o charakterze antropogenicznym – rowy, kanały i systemy odwadniające. Do najistotniejszych należą Rów (Kanał) Mortimerowski i Rów Klimontowski.

Cieki na terenie miasta są w większości uregulowane, lokalnie zabezpieczone obwałowaniami. Ze względu na wysoki stopień urbanizacji, zlewnie poszczególnych cieków są w wielu miejscach znacznie przekształcone. Obszary wododziałowe uległy zabudowie, co skutkuje miejscowym zaburzeniem naturalnych kierunków spływu wód powierzchniowych.

Analizując projekt planu ogólnego miasta Sosnowca w zakresie proponowanych ustaleń, zauważa się, że przyjęte strefy planistyczne dla obszarów, w rejonie których identyfikuje się wody powierzchniowe płynące, zasadniczo odzwierciedlają aktualny stan zagospodarowania terenów i / lub aktualną sytuację planistyczną w zakresie obowiązujących MPZP:

- Przemsza (Czarna Przemsza) – wzdłuż koryta ciekę oraz w obrębie terenów bezpośrednio z nim związanych wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO** bez dookreślenia profilu dodatkowego, a lokalnie również strefy komunikacyjne **SK**, odzwierciedlające przebieg istniejącej infrastruktury drogowej. Ponadto w miejscu planowanego przekroczenia rzeki przez połączenie drogowe wskazane w *Strategii Rozwoju GZM* wyznaczono strefę **38SK**.
- Brynica – wzdłuż koryta ciekę oraz w obrębie terenów bezpośrednio z nim związanych wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO** bez dookreślenia profilu dodatkowego, a lokalnie również strefy komunikacyjne **SK**, odzwierciedlające przebieg istniejącej infrastruktury drogowej.
- Potok Zagórski – częściowo wzdłuż koryta ciekę oraz w obrębie terenów bezpośrednio z nim związanych wyznaczono strefę otwartą **SO** bez dookreślenia profilu dodatkowego oraz strefę zieleni i rekreacji **SN**, w tym ze wskazanymi w profilu dodatkowym terenami o funkcji usługowej, a także strefy komunikacyjne **SK** i strefę infrastrukturalną **SI**, odzwierciedlające przebieg istniejącej infrastruktury drogowej oraz strefę handlu wielkopowierzchniowego **SH** i strefę gospodarczą **SP** – wykreowane adekwatnie do istniejącego zagospodarowania oraz przeznaczeń ujętych w obowiązujących MPZP.
- Biała Przemsza – wzdłuż koryta ciekę oraz w obrębie terenów bezpośrednio z nim związanych wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO** bez dookreślenia profilu dodatkowego, a lokalnie również strefy komunikacyjne **SK**, odzwierciedlające przebieg istniejącej infrastruktury drogowej.
- Bobrek – wzdłuż koryta ciekę oraz w obrębie terenów bezpośrednio z nim związanych wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO** bez dookreślenia profilu dodatkowego, a lokalnie również strefy komunikacyjne **SK** i infrastrukturalne **SI**, odzwierciedlające przebieg istniejącej infrastruktury drogowej i kolejowej. Na granicy dzielnicy Niwka i Bobrek, opisywany ciek ujęto w strefie rozwojowej **29SI**.
- potok Jamki – w obszarach przez które przepływa omawiany ciek wyznaczono strefy odpowiadające istniejącemu charakterowi zagospodarowania, w tym wyznaczono strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną **SJ**, strefę gospodarczą **SP**, a także strefę rozwojową **161SJ** oraz strefę zieleni i rekreacji **SN**, ze wskazanymi w profilu dodatkowym terenami o funkcji usługowej.
- Rów (Kanał) Mortimerowski – wzdłuż koryta kanału oraz w obrębie terenów bezpośrednio z nim związanych wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO** bez dookreślenia profilu dodatkowego, a także strefę zieleni i rekreacji **SN**, strefy komunikacyjne **SK**, odzwierciedlające przebieg istniejącej infrastruktury drogowej i kolejowej oraz strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną **SJ** – adekwatnie do istniejącego zagospodarowania oraz przeznaczeń ujętych w obowiązującym MPZP.
- Rów Klimontowski – wzdłuż koryta kanału oraz w obrębie terenów bezpośrednio z nim związanych wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO** bez dookreślenia profilu dodatkowego, a także strefy komunikacyjne **SK**, odzwierciedlające przebieg istniejącej infrastruktury drogowej i kolejowej.

Jak wykazano powyżej, przyjęte w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca zamierzenia planistyczne, należy ocenić jako zasadniczo ochronne względem wód płynących, w kontekście możliwego potencjału otwarcia zainwestowania w obszarach dolin cieków, w tym w bezpośrednim sąsiedztwie ich koryt. Istotne znaczenie ma tu przyjęcie stref **SO** w rejonie cieków, tj. stref o największym potencjale ochronnym względem środowiska. Rozwiązanie to ogranicza możliwości lokowania w bezpośrednim sąsiedztwie cieków, potencjalnych źródeł zanieczyszczeń, związanych z funkcjonowaniem obszarów intensywnej zabudowy, w tym np. emitowanych na skutek prowadzonej działalności gospodarczej. Utrzymanie terenów biologicznie czynnych w rejonie cieków wodnych, w tym porośniętych roślinnością naturalną, stanowiącą otulinę biologiczną cieków, wspiera naturalne procesy retencji oraz samooczyszczania cieków oraz może korzystnie wpływać na stabilizację lokalnego bilansu wodnego.

Lokalnie w rejonie cieków, wyznaczono także strefy planistyczne, otwierające potencjał przekształcenia przestrzeni, gdzie możliwa zmiana użytkowania terenów będzie związana z rozwojem zabudowy bądź infrastruktury, w tym infrastruktury drogowej. Niemniej, zaznacza się, że samo wyznaczenie stref funkcjonalnych nie przesądza o bezpośredniej ingerencji w koryta cieków ani o sposobie gospodarowania wodami na tych terenach, które to działania podlegają regulacjom przepisów odrębnych. Nie można także jednoznacznie wykluczyć wpływu na wody powierzchniowe płynące, jednakże określenie skali presji, nie jest możliwe do określenia z poziomu oceny projektu planu ogólnego. Zidentyfikowane odcinki cieków, w których sąsiedztwie otwarto potencjał przekształceń przestrzeni, należy traktować jako obszary wrażliwe, wymagające uwagi na każdym z etapów inwestycyjnych.

Do elementów sieci hydrograficznej Sosnowca zaliczają się również liczne zbiorniki wodne, pełniące funkcje rekreacyjne i przyrodnicze. Największym z nich jest zbiornik Balaton, położony w kompleksie leśnym w dzielnicy Maczki. Wśród większych zbiorników wyróżnia się: zbiornik Stawiki, zlokalizowany w rejonie Starego Sosnowca, zbiornik Leśna w Parku im. Jacka Kuronia, zbiorniki w rejonie ogrodów działkowych ROD im. P. Dziekana oraz zbiornik Rybaczówka (znany również jako Wygoda) w Modrzejowie. Oprócz nich na terenie miasta znajdują się mniejsze oczka wodne i zalewiska.

W rejonie wymienionych zbiorników wodnych w projekcie planu ogólnego przyjęto przede wszystkim strefy otwarte **SO** oraz strefy zieleni i rekreacji **SN**, odpowiednio do przyrodniczego lub rekreacyjnego charakteru terenów, w obrębie których są zlokalizowane. Mniejsze zbiorniki wodne lokalnie znalazły się również w granicach innych stref planistycznych, wyznaczonych zgodnie z charakterem istniejącego zagospodarowania. Przyjęte rozwiązania planistyczne należy ocenić jako korzystne z punktu widzenia ochrony wód powierzchniowych stojących. Wyznaczenie stref **SO** i **SN** w rejonie zbiorników wodnych oraz terenów otaczających sprzyja zachowaniu ich obecnego charakteru poprzez ograniczenie presji związanej z możliwością rozwoju intensywnego zainwestowania w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników. Rozwiązanie to sprzyja zachowaniu funkcji zbiorników wodnych, w tym ich znaczenia retencyjnego, przyrodniczego, krajobrazowego oraz rekreacyjnego.

Podsumowując, przyjęte w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca rozwiązania planistyczne należy ocenić jako zasadniczo ochronne w odniesieniu do wód powierzchniowych, zarówno płynących, jak i stojących. Wprowadzenie stref **SO** i **SN** wzdłuż odcinków cieków oraz w rejonie zbiorników wodnych ogranicza możliwość rozwoju zainwestowania w ich bezpośrednim sąsiedztwie, a tym samym potencjalną presję antropogeniczną na wody powierzchniowe. Ma to również istotne znaczenie z punktu widzenia ochrony przyrody. Doliny cieków oraz zbiorniki wodne stanowią siedliska wielu gatunków zwierząt, w tym podlegających ochronie płazów i ptaków, natomiast doliny cieków pełnią również funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych, umożliwiających migrację organizmów. Przyjęty kierunek zagospodarowania sprzyja zatem zachowaniu ciągłości tych struktur przyrodniczych oraz utrzymaniu ich funkcji ekologicznych.

8.3.2. WODY PODZIEMNE

Oddziaływanie ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca na wody podziemne należy rozpatrywać w dwóch aspektach: ilościowym, związanym z potencjalnym zwiększeniem stopnia zainwestowania poza przyrodniczego w obszarze miasta, prowadzącego do wzrostu stopnia uszczelnienia powierzchni i ograniczenia infiltracji wód opadowych do gruntu, zasilających wody podziemne, oraz jakościowym, odnoszącym się do możliwości wystąpienia presji związanej z funkcjonowaniem określonych typów zagospodarowania. Ocena ta ma charakter strategiczny i dotyczy potencjału przekształceń przestrzeni, a nie oddziaływań realizacyjnych, które mogą zostać określone dopiero na etapie realizacji konkretnych przedsięwzięć bądź w przypadku terenów nie objętych planami miejscowymi – doprecyzowane na etapie sporządzania tych dokumentów.

W ujęciu ilościowym, przyjęte w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca rozwiązania nie wprowadzają istotnych zmian w skali całego miasta. Obszary, w których otwarto potencjał przekształceń przestrzeni (**op** i **op-n**), stanowią niewielki udział w jego powierzchni, określony na poziomie około 0,77% całej jego powierzchni. Należy zatem przyjąć, że ograniczony zasięg terenów otwierających potencjał przekształceń nie spowoduje istotnego

zwiększenia skali uszczelnienia powierzchni w ujęciu całego analizowanego obszaru. Utrzymanie większych kompleksów terenów biologicznie czynnych w ramach przede wszystkim strefy **SO**, również w ramach strefy **SN**, sprzyja zachowaniu możliwości infiltracji wód opadowych i roztopowych, wspierając procesy naturalnego zasilania wód podziemnych, co ma szczególne znaczenie w kontekście obserwowanych zmian klimatycznych i wzrostu częstości zjawisk suszy. Należy także zaznaczyć, że skala możliwego ograniczenia infiltracji jest zróżnicowana w zależności od charakteru stref, w ramach których otwarto potencjał inwestycyjny, przy czym najniższy poziom potencjalnego uszczelnienia dotyczy stref **SJ**, wyższy stref **SW** i **SU**, a potencjalnie najwyższy stref **SP**, **SI** i **SK**. Realizacja inwestycji w ramach ww. stref może wpływać na kształtowanie się zasobów wód podziemnych w skali lokalnej. Pojawienie się nowych obiektów budowlanych wraz z towarzyszącą infrastrukturą na obszarach dotychczas funkcjonujących jako powierzchnie wolne od zainwestowania będzie wiązało się z trwałym uszczelnieniem części powierzchni ziemi, co może powodować lokalne ograniczenie infiltracji i retencji glebowej. Lokalnie, w przypadku potencjalnej realizacji obszarów zainwestowanych w rejonie terenów istniejącej zabudowy, może dochodzić kumulacji oddziaływań, w tym wzrostu tempa spływu powierzchniowego z terenów utwardzonych.

W aspekcie jakościowym potencjalne oddziaływanie na wody podziemne związane są z charakterem funkcjonalnym stref, w których dopuszczono możliwość rozwoju zainwestowania, w szczególności z możliwością lokalizacji funkcji mogących stanowić źródło zanieczyszczeń. Najwyższy potencjał presji w tym zakresie dotyczy przede wszystkim stref gospodarczych **SP** oraz, w zależności od rodzaju przyszłego zagospodarowania, stref infrastrukturalnych **SI**. W przypadku stref **SP** potencjalne zagrożenie może być związane z możliwością lokalizacji działalności produkcyjnej, natomiast w strefach **SI** – obiektów i instalacji infrastrukturalnych, których funkcjonowanie może wiązać się z ryzykiem przedostawania się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo – wodnego. Potencjalne oddziaływanie mogą wynikać w szczególności z prowadzenia procesów technologicznych, magazynowania substancji mogących stanowić źródło zanieczyszczeń lub niewłaściwego zabezpieczenia obiektów i instalacji. Odrębny mechanizm potencjalnej presji dotyczy stref komunikacyjnych **SK** i może być związany przede wszystkim z zanieczyszczeniami powstającymi w związku z funkcjonowaniem infrastruktury komunikacyjnej oraz sposobem odprowadzania wód opadowych i roztopowych. W pozostałych strefach potencjalna presja jakościowa ma charakter ograniczony, a potencjalny wpływ funkcjonowania przyszłego zagospodarowania, w tym zabudowy mieszkaniowej i usługowej, zależy będzie przede wszystkim od przyjętych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno – ściekowej.

Z uwagi na stopień ogólności ocenianego dokumentu oraz brak szczegółowych danych dotyczących możliwych przyszłych inwestycji, na obecnym etapie nie jest możliwe jednoznaczne określenie kierunku i skali potencjalnej presji na jakość wód podziemnych. Przedstawione zagrożenia mają charakter potencjalny, a faktyczne oddziaływanie będą uzależnione od rodzaju inwestycji, przyjętych rozwiązań projektowych oraz zastosowanych technologii. Kwestia ta wymaga doprecyzowania na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów dotychczas nimi nieobjętych oraz na kolejnych etapach procesu inwestycyjnego.

Analizując rozkład przestrzenny wyznaczonych stref planistycznych oraz ich powierzchnię, zauważa się, że w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca jednym z kluczowych założeń o charakterze ochronnym dla wód podziemnych, zarówno w ujęciu ilościowym, jak i jakościowym, jest wyznaczenie strefy **SO** obejmującej tereny leśne, a także fragmenty użytków rolnych i nieużytków, przede wszystkim we wschodniej części miasta, charakteryzującej się niższym stopniem urbanizacji, oraz strefy **SN** w jego części centralnej i zachodniej, w rejonie obszarów zainwestowanych. Z uwagi na ograniczone możliwości rozwoju inwestycji w ramach ww. stref, założenie to sprzyja zachowaniu powierzchni biologicznie czynnych, co przekłada się na ochronę terenów alimentacji wód podziemnych. Jednocześnie ograniczenie możliwości lokalizacji funkcji mogących stanowić źródło zanieczyszczeń w obrębie opisywanych stref, może wspierać utrzymanie dobrego stanu jakościowego wód podziemnych.

GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH (GZWP)

W granicach miasta Sosnowca mają swój zasięg dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych, tj. **GZWP nr 329 Zbiornik Bytom** obejmujący północno – środkową część miasta oraz **GZWP nr 453 Zbiornik Biskupi Bór** obejmujący południowo – wschodni fragment miasta. Powyższe uwarunkowanie, zostało uwzględnione przy sporządzaniu planu ogólnego, a kwestia ta została opisana w uzasadnieniach do planu.

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, w granicach **GZWP nr 329 Zbiornik Bytom**, wyznaczono zasadniczo strefy odpowiadające aktualnemu charakterowi zagospodarowania terenów, a w obszarach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego odpowiadające również obowiązującym ustaleniom planistycznym. W obszarze miasta w zasięgu zbiornika znajdują się przede wszystkim tereny silnie zurbanizowane, obejmujące istniejącą zabudowę i związane z nią zagospodarowanie. Istotnym elementem przyjętych rozwiązań planistycznych jest wyznaczenie w zasięgu zbiornika stref zieleni i rekreacji **SN**, obejmujących m.in. tereny parkowe i ogrody działkowe, a lokalnie również stref otwartych **SO**. Rozwiązania te ograniczają możliwość rozwoju intensywnego zainwestowania oraz sprzyjają zachowaniu powierzchni biologicznie czynnych. W granicach GZWP zidentyfikowano jedną strefę rozwojową, tj. strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną **73SJ** (teren nie objęty MPZP).

Wyznaczenie stref **SN** i **SO** w obszarze GZWP należy ocenić jako korzystne z punktu widzenia ochrony zasobów zbiornika, w szczególności w kontekście jego niewielkich rezerw zasobowych. Zachowanie terenów biologicznie czynnych sprzyja utrzymaniu możliwości infiltracji wód opadowych, tym samym sprzyja zasilania wód podziemnych. Jednocześnie ograniczenie otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni do niewielkiego powierzchniowo terenu w ramach strefy **73SJ** ogranicza skalę możliwego oddziaływania na zasoby wodne zbiornika. Z uwagi jednak na bardzo słabą izolację GZWP obszar ten pozostaje wrażliwy na potencjalne oddziaływania na jakość wód. Wystąpienie oddziaływań oraz skala będą zależne przede wszystkim od sposobu przyszłego zagospodarowania terenu i przyjętych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno – ciekowej. Ponieważ teren strefy **73SJ** nie jest objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, potrzeba ochrony wód podziemnych, w tym GZWP, powinna zostać uwzględniona na etapie sporządzania MPZP i realizacji zagospodarowania terenu. Uwzględniając ograniczony przestrzennie zakres otwarcia możliwości przekształceń oraz ochronną funkcję wyznaczonych stref **SN** i **SO**, ustalenia projektu planu ogólnego należy ocenić jako zasadniczo zgodne z potrzebą ochrony GZWP nr 329 Zbiornik Bytom.

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, w obszarze **GZWP nr 453 Zbiornik Biskupi Bór**, wykreowano strefy odpowiadające istniejącemu zagospodarowaniu oraz charakterowi terenów oraz ustaleniom planistycznym, ujętych w obowiązujących MPZP. Dominujący udział w zasięgu zbiornika ma strefa otwarta **SO**, ustanowiona dla obszaru leśnego oraz fragmentu doliny Białej Przemszy. Ponadto w rejonie istniejącego zainwestowania wyznaczono strefy **SJ**, **SI** i **SC**, odpowiadające charakterowi zagospodarowania poszczególnych terenów. W granicach zbiornika nie zidentyfikowano stref rozwojowych.

Dominujący udział strefy otwartej **SO** należy ocenić jako korzystny z punktu widzenia ochrony zasobów wód podziemnych. Ograniczenie możliwości rozwoju zainwestowania sprzyja ochronie obszaru alimentacyjnego, tym samym zapewnia możliwość swobodnej infiltracji wód i zasilanie warstw wodonośnych GZWP. Jednocześnie brak stref rozwojowych oznacza, że projekt planu ogólnego nie otwiera nowych możliwości przekształceń przestrzeni mogących prowadzić do zwiększenia presji na wody podziemne. Przyjęte rozwiązania należy ocenić jako korzystne w kontekście podatności zbiornika na antropopresję, określanej jako bardzo wysoka i wysoka.

UJĘCIA WODY ORAZ ICH STREFY OCHRONNE

Jak wskazano w uzasadnieniu do planu ogólnego miasta Sosnowca, przy ustalaniu stref planistycznych, uwzględniono występujące na terenie miasta ujęcia wód podziemnych wraz ze strefami ochrony bezpośredniej, poprzez wskazanie dla nich najbardziej dopasowanej strefy funkcjonalnej z obowiązującym profilem podstawowym, wraz z dookreśleniem profili dodatkowych.

8.3.3. WPŁYW NA JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD

Obszar Sosnowca położony jest w obszarze zlewni ośmiu **Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP)**, tj. JCWP o nazwie: Brynica od zb. Kozłowa Góra do ujścia (PLRW 20000621269), Przemsza od zb. Przeczyca do Białej Przemszy (PLRW 20000321279), Bobrek (PLRW 200003212889), Biała Przemsza od Dębieszniczy do ujścia (PLRW 20000321289), Pogoria (PLRW 200006212589), Kanał Główny (PLRW 200003212852), Przemsza od Białej Przemszy do ujścia (PLRW 20001021294) oraz Bolina (PLRW 200003212729).

Stan / potencjał ekologiczny ww. JCWP określono jako od umiarkowanego potencjału ekologicznego przez słaby potencjał ekologiczny, aż do złego potencjału ekologicznego, natomiast stan ogólny wszystkich części określono jako zły stan wód. Stan / potencjał ekologiczny ww. JCWP determinowany jest głównie przez presje hydromorfologiczne, jak również przez czynniki wpływające na jakość wód. Cele środowiskowe dla analizowanych JCWP zostały w większości złagodzone lub objęte odstępstwami czasowymi, przy zachowaniu zasady braku pogorszenia stanu wód oraz konieczności realizacji działań naprawczych w skali zlewni, wskazanych w planach gospodarowania wodami (IIaPGW).

Ustalenia planu ogólnego, jako dokumentu ramowego, nie wprowadzają bezpośrednich wskazań realizacji inwestycji, mogących stanowić źródło oddziaływań na JCWP. Potencjalne oddziaływania wynikające z ocenianych ustaleń planistycznych, należy rozpatrywać w kontekście oddziaływań na ciek istotne JCWP oraz w kontekście potencjalnych oddziaływań w obszarze ich zlewni.

Analizując projekt planu ogólnego w zakresie proponowanych ustaleń, zauważa się, że przyjęte strefy planistyczne dla obszarów, w rejonie których identyfikuje się ciek istotny dla JCWP, zasadniczo odzwierciedlają aktualny stan zagospodarowania terenów i / lub aktualną sytuację planistyczną w zakresie obowiązujących MPZP:

- Brynica (ciek istotny z punktu widzenia JCWP Brynica od zb. Kozłowa Góra do ujścia) – wzdłuż koryta ciek oraz w obrębie terenów bezpośrednio z nim związanych wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO** bez dookreślenia profilu dodatkowego, a lokalnie również strefy komunikacyjne **SK**, odzwierciedlające przebieg istniejącej infrastruktury drogowej.
- Przemsza (Czarna Przemsza) (ciek istotny z punktu widzenia JCWP Przemsza od zb. Przeczyca do Białej Przemszy) – wzdłuż koryta ciek oraz w obrębie terenów bezpośrednio z nim związanych wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO** bez dookreślenia profilu dodatkowego, a lokalnie również strefy komunikacyjne **SK**, odzwierciedlające przebieg istniejącej infrastruktury drogowej. W miejscu planowanego przekroczenia rzeki przez połączenie drogowe wskazane w *Strategii Rozwoju GZM* wyznaczono strefę **38SK**. W rejonie ww. strefy rzeka płynie w uregulowanym korycie.
- Bobrek wraz z potokiem Jamki (cieki istotne z punktu widzenia JCWP Bobrek) – wzdłuż koryta Bobrka oraz w obrębie terenów bezpośrednio z nim związanych wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO** bez dookreślenia profilu dodatkowego, a lokalnie również strefy komunikacyjne **SK** i infrastrukturalne **SI**, odzwierciedlające przebieg istniejącej infrastruktury drogowej i kolejowej. Na granicy dzielnicy Niwka i Bobrek, opisywany ciek ujęto w strefie rozwojowej **29SI**. W rejonie ww. strefy rzeka płynie w uregulowanym korycie. W obszarach przez które przepływa potok Jamki wyznaczono strefy odpowiadające istniejącemu charakterowi zagospodarowania, w tym wyznaczono strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną **SJ**, strefę gospodarczą **SP**, a także strefę rozwojową **161SJ** oraz strefę zieleni i rekreacji **SN**, ze wskazanymi w profilu dodatkowym terenami o funkcji usługowej. W rejonie ww. stref potok płynie w uregulowanym korycie.
- Biała Przemsza (ciek istotny z punktu widzenia JCWP Biała Przemsza od Dębieszniczy do ujścia) – wzdłuż koryta ciek oraz w obrębie terenów bezpośrednio z nim związanych wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO** bez dookreślenia profilu dodatkowego, a lokalnie również strefy komunikacyjne **SK**, odzwierciedlające przebieg istniejącej infrastruktury drogowej.

Jak wykazano powyżej, ustalenia projektu planu ogólnego miasta Sosnowca dla terenów położonych w rejonie cieków istotnych z punktu widzenia analizowanych JCWP w przeważającej części odzwierciedlają istniejący sposób zagospodarowania oraz, w przypadku terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania

przestrzennego, aktualną sytuację planistyczną. Wzdłuż znacznych odcinków Brynicy, Przemszy (Czarnej Przemszy), Bobrka oraz Białej Przemszy wyznaczono strefy otwarte **SO**, bez określenia profilu dodatkowego, a lokalnie również strefy odpowiadające istniejącemu zagospodarowaniu komunikacyjnemu. Przyjęcie stref **SO** sprzyja utrzymaniu funkcji przyrodniczych terenów związanych z ciekami istotnymi i nie tworzy nowych przesłanek do ingerencji w ich koryta, co należy ocenić jako rozwiązanie spójne z potrzebą ograniczania presji hydromorfologicznych wskazanych dla analizowanych JCWP w planie gospodarowania wodami. Objęcie cieków istotnych strefą otwartą, ogranicza ponadto prawdopodobieństwo rozwoju zainwestowania w bliskiej odległości cieków oraz związane z tym potencjalne ryzyko zanieczyszczania wód.

Lokalne wyjątki dotyczą odcinków Czarnej Przemszy, Bobrka oraz potoku Jamki. W przypadku Czarnej Przemszy, w rejonie jej koryta wyznaczono strefę rozwojową **38SK**, w przypadku Bobrka odcinek cieku znalazł się w granicach strefy rozwojowej **29SI**, natomiast w odniesieniu do potoku Jamki rozwój zainwestowania przewidziano w rejonie cieku w ramach strefy **61SJ** oraz w ramach strefy **SN**, poprzez wskazanie terenów usług w profilu dodatkowym. Na poziomie planu ogólnego nie jest możliwe określenie szczegółowego sposobu przyszłego zagospodarowania tych terenów, a tym samym charakteru i skali ewentualnej ingerencji w cieki. Przyszły sposób zagospodarowania terenów w ich sąsiedztwie powinien zostać doprecyzowany na dalszych etapach planowania przestrzennego (ww. strefy położone są w obszarach, dla których nie uchwalono MPZP) i procesu inwestycyjnego, z uwzględnieniem potrzeby ograniczania potencjalnej presji hydromorfologicznej mogącej wpływać na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych JCWP. Rozwój zainwestowania w ramach wyżej omówionych stref może również potencjalnie wpływać na jakość wód. Potencjalny rozwój zainwestowania w bliskim sąsiedztwie cieków istotnych może wiązać się ze wzrostem ryzyka przedostawania się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych, przy czym charakter i skala tego rodzaju oddziaływań będą uzależnione od sposobu przyszłego zagospodarowania terenów oraz zastosowanych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, w tym gospodarowania wodami opadowymi. Na obecnym etapie nie jest możliwe jednoznaczne określenie skali potencjalnej presji jakościowej. Przyszły sposób zagospodarowania terenów powinien uwzględniać rozwiązania ograniczające możliwość bezpośredniego i pośredniego przedostawania się zanieczyszczeń do wód, w sposób zapewniający brak pogorszenia stanu JCWP i niewpływający negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych.

W odniesieniu do możliwych oddziaływań w skali całych zlewni JCWP obejmujących obszar Sosnowca, ustalenia projektu planu ogólnego w przeważającej części utrzymują dotychczasową strukturę funkcjonalno – przestrzenną miasta, a skala terenów, w rejonie których otwarto możliwość potencjału przekształceń przestrzeni jest relatywnie niewielka. Istotny udział stref **SO**, **SN** w skali wszystkich wyznaczonych stref planistycznych, sprzyja zachowaniu zdolności retencyjnych w obszarze zlewni, a ograniczona skala możliwego rozwoju zainwestowania, będzie sprzyjała ograniczeniu intensyfikacji spływu powierzchniowego. W granicach zlewni JCWP na mocy projektu planu ogólnego, dopuszczono zarówno funkcje o niskiej, jak i potencjalnie wyższej presji środowiskowej, jednak mają one w większości charakter kontynuacji istniejącego zagospodarowania. Plan ogólny nie wprowadza nowych, rozległych obszarów intensywnej urbanizacji w strefach o kluczowym znaczeniu dla zasilania cieków, a skala możliwego zwiększenia powierzchni uszczelnionych jest ograniczona. W kontekście presji zidentyfikowanych w IIaPGW (m.in. odpływ miejski, zanieczyszczenia obszarowe, zmiany retencji), ustalenia projektu planu ogólnego mogą potencjalnie podtrzymywać istniejący poziom presji w zlewniach, lokalnie w ograniczonym zakresie je pogłębiać, natomiast nie generują mechanizmów prowadzących do ich istotnego wzrostu. Oddziaływania mają charakter pośredni oraz rozproszony w skali całego obszaru zlewni.

Uwzględniając charakter i przestrzenny zasięg ustaleń projektu planu ogólnego, nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań, które mogłyby prowadzić do pogorszenia stanu analizowanych JCWP lub uniemożliwić osiągnięcie określonych dla nich celów środowiskowych. Lokalnie otwarcie możliwości rozwoju zainwestowania może prowadzić do zwiększenia presji na środowisko wodne, jednak ograniczony przestrzennie charakter tych zmian oraz przyjęte rozwiązania planistyczne w zakresie ochrony terenów związanych z ciekami ograniczają skalę potencjalnych oddziaływań. Warunkiem zachowania zgodności przyszłego zagospodarowania z celami

środowiskowymi JCWP będzie uwzględnienie na dalszych etapach planowania przestrzennego i procesu inwestycyjnego potrzeby ochrony wód, w szczególności poprzez ograniczanie dalszej presji hydromorfologicznej czy właściwe rozwiązania w zakresie gospodarki wodno – ściekowej.

Obszar Sosnowca położony jest w obszarze czterech **Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd)**, tj. JCWPd nr 111 (PLGW 2000111), JCWPd nr 112 (PLGW 2000112), JCWPd nr 130 (PLGW 2000130) oraz JCWPd nr 146 (PLGW 2000146).

Spośród wymienionych JCWPd jedna, tj. JCWPd nr 112, charakteryzuje się dobrym stanem ilościowym i chemicznym, natomiast trzy pozostałe, tj. JCWPd nr 111, JCWPd nr 130 i JCWPd nr 146, słabym stanem ilościowym przy dobrym stanie chemicznym. Dla wszystkich analizowanych JCWPd określono ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych w zakresie stanu ilościowego i chemicznego, związane przede wszystkim z poborem wód na potrzeby odwodnienia wyrobisk górniczych, a także z presją obszarową rozproszoną wynikającą z działalności rolniczej, gospodarki komunalnej i przemysłu. W przypadku JCWPd nr 112 celem środowiskowym jest utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego, natomiast w przypadku JCWPd nr 111, JCWPd nr 130 i JCWPd nr 146 – utrzymanie dobrego stanu chemicznego oraz brak pogorszenia aktualnego stanu ilościowego.

Ustalenia ocenianego projektu planu ogólnego miasta Sosnowca, nie prowadzą do istotnego zwiększenia skali zainwestowania w ujęciu całego miasta. Tereny otwierające potencjał przekształceń przestrzeni mają niewielki udział powierzchniowy i koncentrują się głównie w obszarach już przekształconych. Jednocześnie znaczny udział wykreowanych stref **SO**, **SN**, obejmujących tereny biologicznie czynne, w tym rozległe kompleksy leśne we wschodniej części miasta, obszary zadrzewień, tereny łąkowe i lokalnie użytkowane rolniczo, a także tereny zieleni urządzonej w obrębie struktur zurbanizowanych, w tym parki i ogrody działkowe, sprzyja ograniczeniu możliwości rozwoju zainwestowania i zachowaniu znacznych powierzchni biologicznie czynnych. Tym samym ograniczenie potencjału rozwoju zainwestowania terenów oraz ochrona istotnych z punktu widzenia zasilania wód podziemnych terenów przed zainwestowaniem, stanowi działanie sprzyjające realizacji celów środowiskowych wskazanych dla JCWPd, w szczególności dla tych o słabym stanie ilościowym. Potencjalne oddziaływania w odniesieniu do stanu ilościowego JCWPd, mogą wystąpić lokalnie, w wyniku zwiększenia powierzchni uszczelnionych w obrębie terenów potencjalnego rozwoju zainwestowania, jednak skala tego zjawiska nie będzie znacząca w odniesieniu do całej powierzchni JCWPd, tym samym nie będą znacząco i negatywnie wpływać na bilans wodny w ujęciu ponadlokalnym. W konsekwencji realizacja ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca nie powinna prowadzić do pogorszenia stanu ilościowego JCWPd, ani stwarzać zagrożenia dla możliwości osiągnięcia określonych dla nich celów środowiskowych.

Potencjalna presja jakościowa może wiązać się przede wszystkim z otwarciem możliwości rozwoju zagospodarowania w ramach stref **SP** oraz, w zależności od charakteru przyszłego zagospodarowania, stref **SI**, gdzie przyszłe inwestycje mogą stanowić potencjalne źródło zanieczyszczeń. Niemniej kwestia ta ma charakter potencjalny, a rzeczywista skala oddziaływań zależeć będzie od rodzaju przyszłego zagospodarowania oraz przyjętych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, zabezpieczenia powierzchni przed ewentualną infiltracją zanieczyszczeń i sposobu magazynowania substancji mogących stanowić zagrożenie dla wód podziemnych. Potrzeba zastosowania odpowiednich rozwiązań ograniczających możliwość przedostawania się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo – wodnego dotyczy również pozostałych stref rozwojowych. Z uwagi na strategiczny charakter dokumentu oraz brak szczegółowych informacji dotyczących rodzaju i parametrów przyszłych przedsięwzięć, nie identyfikuje się bezpośrednich oddziaływań na jakość JCWPd. Jednocześnie wyznaczenie stref **SO** na znacznych obszarach miasta oraz ograniczony przestrzennie zakres otwarcia nowych możliwości rozwoju zainwestowania, w tym ograniczenie możliwości lokalizacji funkcji uciążliwych, sprzyja ochronie obszarów alimentacji wód podziemnych i wspiera zachowanie dobrego stanu chemicznego JCWPd.

8.4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA POWIETRZE

Rozmieszczenie i zasięg stref planistycznych przyjętych w analizowanym projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca zasadniczo sprzyjają zachowaniu terenów pełniących funkcje istotne z punktu widzenia kształtowania warunków aerosanitarnych miasta.

Na znacznych obszarach miasta wyznaczono strefę otwartą **SO**, która ogranicza możliwości rozwoju intensywnego zainwestowania i sprzyja zachowaniu terenów o znacznym udziale powierzchni biologicznie czynnych. Przyjęte rozwiązanie może korzystnie wpływać na warunki aerosanitarnie poprzez zachowanie terenów wspomagających wymianę powietrza oraz ograniczających rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń pyłowych. W granicach strefy **SO** znalazły się m.in. kompleksy leśne, obejmujące głównie wschodnią część miasta, jak również większe enklawy zadrzewień oraz zieleni parkowa o charakterze leśnym, w tym Park Tysiąclecia. Lasy i zadrzewienia pełnią istotną funkcję w kształtowaniu jakości powietrza, m.in. poprzez wychwytywanie części zanieczyszczeń pyłowych, a także pochłanianie i magazynowanie dwutlenku węgla, co ma znaczenie również w kontekście łagodzenia zmian klimatu. Ochrona terenów leśnych w obszarach o wysokim stopniu urbanizacji oraz uprzemysłowienia ma istotne znaczenie dla kształtowania warunków aerosanitarnych. Również zachowanie niewielkich terenów rolnych oraz innych obszarów otwartych, w tym łąk i nieużytków, ujętych w ramach strefy **SO**, sprzyja utrzymaniu powierzchni niezabudowanych i możliwości wymiany powietrza w strukturze przestrzennej miasta. Istotne znaczenie mają także ciekły powierzchniowe wraz z terenami przyległymi, w większości objęte strefą **SO**, które mogą pełnić funkcję lokalnych korytarzy przewietrzania, sprzyjających wymianie powietrza w obrębie struktur zurbanizowanych. Ograniczenie możliwości rozwoju intensywnego zainwestowania w ich obrębie sprzyja zachowaniu tej funkcji. Dodatkowo objęcie strefami **SO** i **SN** terenów głównych zbiorników wodnych, sprzyja zachowaniu ich lokalnego oddziaływania na warunki mikroklimatyczne.

Za korzystne należy także uznać wykreowanie strefy **SN** w rejonie terenów zieleni urządzonej w zurbanizowanej części miasta, charakteryzującej się wysoką intensywnością zabudowy. Tereny zieleni, o wysokim odsetku powierzchni czynnych biologicznie, mogą wspomagać lokalne przewietrzanie terenów zabudowy. Rozproszenie opisywanej funkcji w strukturze osadniczej Sosnowca, będzie wpływało korzystnie na komfort życia mieszkańców.

Podsumowując, należy przyjąć, iż zachowanie terenów leśnych, zadrzewień, terenów otwartych, dolin cieków, zbiorników wodnych oraz terenów zieleni urządzonej, przede wszystkim w ramach stref **SO** i **SN**, sprzyja utrzymaniu struktur przestrzennych istotnych dla kształtowania warunków aerosanitarnych miasta. Korzystne z punktu widzenia ochrony powietrza jest również dopuszczenie lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii w wybranych strefach planistycznych. Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii może przyczyniać się do ograniczenia wykorzystania konwencjonalnych źródeł energii, a tym samym do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Na mocy ocenianego projektu planu ogólnego miasta Sosnowca, w zasięgu części wykreowanych stref planistycznych (**SW**, **SJ**, **SU**, **SI**, **SP**, **SK**), otwarto możliwość potencjału przekształceń przestrzeni. Realizacja poszczególnych inwestycji w ramach ww. stref, będzie wiązała się z emisją zanieczyszczeń do powietrza, zarówno na etapach realizacji, ale także podczas funkcjonowania. Na etapie realizacji nowych inwestycji, emisja do powietrza będzie związana bezpośrednio z pracami budowlanymi, prowadzonymi z wykorzystaniem sprzętu ciężkiego. Roboty budowlane, w zależności od rodzaju realizowanych obiektów, mogą być źródłem zanieczyszczeń pyłowych, gazowych oraz odorowych. Zaznacza się jednak, że ten rodzaj emisji ma charakter niezorganizowany i krótkotrwały, tj. ograniczony do czasu prowadzenia prac budowlanych. Przewiduje się, że realizacja poszczególnych inwestycji będzie rozłożona w czasie, a zatem jednostkowe efekty emisji nie będą się kumulowały. Co istotne, tereny otwarcia potencjału rozwoju przekształceń przestrzeni, mają ograniczony zasięg przestrzenny, jak również zlokalizowane są w różnych częściach miasta. W konsekwencji, ograniczona skala możliwego przyrostu terenów inwestycyjnych oraz ich rozproszone rozmieszczenie w strukturze przestrzennej Sosnowca powodują, że potencjalne emisje będą miały charakter lokalny i rozproszony, bez istotnego wpływu na pogorszenie warunków aerosanitarnych w ujęciu ponadlokalnym.

Na etapie eksploatacji nowo powstałych obiektów, w zależności od ich przeznaczenia, źródłem emisji do powietrza może być ogrzewanie budynków, szczególnie na terenach przyszłej zabudowy o funkcji mieszkaniowej oraz związanej z usługami (strefy **SW**, **SJ**, **SU**). W przypadku zastosowania indywidualnych rozwiązań grzewczych, bazujących na wykorzystaniu paliw konwencjonalnych, będzie dochodziło do emisji zanieczyszczeń gazowych oraz pyłowych, powodujących lokalne pogorszenie stanu powietrza, zwłaszcza w sezonie grzewczym. Skala tego zjawiska, zależęć będzie od jakości wykorzystywanych paliw, jak również sprawności urządzeń grzewczych. W przypadku ujęcia nowych obiektów w miejskim systemie ciepłowniczym, potencjalna emisja zanieczyszczeń do powietrza na poziomie lokalnym ulega istotnemu ograniczeniu, co wynika z eliminacji indywidualnych źródeł spalania paliw oraz wykorzystania scentralizowanych, wysokosprawnych instalacji wytwórczych, objętych systemami kontroli emisji. Rozwiązanie to jest korzystne w odniesieniu do stanu jakości powietrza, w szczególności w obszarach o zwartej zabudowie, gdzie kumulacja niskiej emisji stanowi jeden z głównych czynników pogarszających warunki aerosanitarne.

Do przedsięwzięć o najwyższym potencjalnym wpływie na powietrze, zaliczyć należy inwestycje o charakterze przemysłowym, których lokowanie ograniczono zasadniczo do strefy **SP**. Na mocy ocenianego projektu planu ogólnego, dla części wybranych stref **SP** otwarto potencjał przekształceń przestrzeni, a co za tym idzie, w przyszłości można się tu spodziewać rozwoju inwestycji z zakresu przemysłu, produkcji, stanowiących potencjalne źródło emisji do powietrza. Skala tego zjawiska będzie zależała od specyfiki realizowanych inwestycji oraz przyjętych rozwiązań technologicznych. Zwraca się uwagę, że realizacja potencjalnego zainwestowania oraz działalność inwestycji, mogących oddziaływać znacząco na stan środowiska, w tym na powietrze, nie może odbywać się w oderwaniu od przepisów odrębnych, w tym regulacji prawa krajowego, dotyczących dopuszczalnych poziomów emisji. Plan ogólny, jako dokument o charakterze ramowym, nie określa parametrów technologicznych ani wielkości emisji dla poszczególnych przedsięwzięć, pozostawiając te kwestie do rozstrzygnięcia na etapie planów miejscowych, dla obszarów nie objętych MPZP oraz procedur administracyjnych właściwych dla realizacji konkretnych inwestycji. Analizując rozkład przestrzenny stref gospodarczych, w rejonie których otwarto potencjał przekształceń przestrzeni zauważa się, że w większości strefy te zostały zaprojektowane w sąsiedztwie terenów, gdzie już obecnie prowadzona jest działalność o charakterze przemysłowym, a zatem należy przyjąć, że proponowane zamierzenia projektowe, stanowią niejako kontynuację już funkcjonującego zainwestowania. Co istotne, żadna ze stref rozwojowych o funkcji gospodarczej nie została wyznaczona w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej lub innych terenów związanych ze stałym pobytem ludzi, co ogranicza możliwość powstawania konfliktów przestrzennych związanych z potencjalnym oddziaływaniem przyszłego zagospodarowania na jakość powietrza w kontekście oddziaływania na ludzi.

Potencjalny rozwój nowych inwestycji w obszarze wszystkich stref, gdzie otwarto potencjał rozwoju zainwestowania, może potencjalnie skutkować wzrostem natężenia ruchu drogowego, co przełoży się na zwiększenie emisji zanieczyszczeń, w postaci spalin samochodowych w skali całej gminy. Z uwagi na potencjalny rozwój zainwestowania w ramach stref **SP**, **SU**, prócz ruchu samochodów osobowych, nie wyklucza się również wzrostu ruchu pojazdów dostawczych oraz ciężarowych.

8.5. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA LUDZI

8.5.1. OSUWISKA I TERENY ZAGROŻONE RUCHAMI MASOWYMI

W granicach Sosnowca, zgodnie z danymi prezentowanymi przez *Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy*, **nie wyznacza się terenów osuwisk**.

W obszarze miasta identyfikuje się **trzy tereny zagrożone ruchami masowymi**, tj. obszary oznaczone jako 10900 KRTZ, 10900 KRTZ, 10898 KRTZ. Ww. tereny zlokalizowane są na pograniczu z Jaworzniem, na południe od linii kolejowej, w rejonie kopalni piasku Maczki – Bór. We wskazanym obszarze w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca wyznaczono strefę gospodarczą **58SP**, adekwatnie do przeznaczeń wskazanych w obowiązujących planach miejscowych, oraz strefę otwartą **SO**. W rejonie terenów zagrożonych ruchami masowymi nie identyfikuje się stref rozwojowych. Strefa **58SP** w granicach terenów zagrożonych ruchami masowymi obejmuje zarówno powierzchnie zagospodarowane, jak i tereny przekształcone antropogenicznie, pozbawione zabudowy

i infrastruktury. Ewentualne przyszłe zagospodarowanie tych terenów, w tym lokalizacja zabudowy, powinno uwzględniać występujące uwarunkowania związane z zagrożeniem ruchami masowymi oraz wymagania wynikające z przepisów odrębnych.

Zgodnie z informacjami prezentowanymi w *opracowaniu ekofizjograficznym z 2013 r.*, na terenie miasta identyfikuje się dwa tereny potencjalnie zagrożone ruchami masowymi ziemi, tj. teren położony pomiędzy ulicami: Braci Mieroszewskich, Karola Szymanowskiego i Południową oraz teren położony przy al. ks. Franciszka Blachnickiego, w rejonie skrzyżowania z ul. 3 Maja (w kierunku wschodnim), na wysokości oczka wodnego w Parku Śródula. W zasięgu pierwszego z wymienionych terenów wyznaczono strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną **SJ**, natomiast w granicach drugiego, strefę zieleni i rekreacji **SN** oraz strefę komunikacyjną **SK**. Przyjęte rozwiązania odpowiadają istniejącemu sposobowi zagospodarowania terenów oraz ustaleniom obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

8.5.2. ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez *Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie*, w ramach *Informatycznego Systemu Osłony Kraju*, w granicach Sosnowca, występują obszary zagrożone powodzią. Wyznacza się tu obszary które mogą być zalane w przypadku wystąpienia powodzi o prawdopodobieństwie niskim – powódź raz na 500 lat (Q0,2%), o prawdopodobieństwie średnim – powódź raz na 100 lat (Q1%), o prawdopodobieństwie wysokim – powódź raz na 10 lat (Q10%) oraz obszary narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego. Możliwość wystąpienia powodzi dotyczy rzeki Brynicy, Przemszy (Czarnej Przemszy), Białej Przemszy oraz Bobrka.

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca w odniesieniu do obszarów zagrożenia powodziowego wskazuje, że niezależnie od prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi, w ich granicach zasadniczo nie zidentyfikowano stref rozwojowych. Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (Q10%), obejmują głównie koryta cieków i tereny w granicach obwałowań. W ich zasięgu wyznaczono przede wszystkim strefy otwarte **SO**, a lokalnie również inne strefy planistyczne, odpowiadające istniejącemu zagospodarowaniu oraz ustaleniom obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Analogiczny charakter rozwiązań planistycznych przyjęto w odniesieniu do obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (Q1%) i niskie (Q0,2%). Obszary te zasadniczo obejmują koryta cieków i tereny w granicach obwałowań, przy czym lokalnie ich zasięg rozszerza się na tereny przyległe – w przypadku prawdopodobieństwa wystąpienia Q1% w rejonie Bobrka i Białej Przemszy, natomiast w przypadku Q0,2% również w rejonie Przemszy (Czarnej Przemszy). Także w granicach tych obszarów dominują strefy **SO**, a pozostałe strefy planistyczne odpowiadają istniejącemu zagospodarowaniu oraz ustaleniom obowiązujących MPZP.

Lokalne wyjątki dotyczą stref rozwojowych **38SK** i **29SI**, położonych w zasięgu obszarów zagrożenia powodziowego Q10%, Q1% i Q0,2%. Otwarcie możliwości przekształceń przestrzeni w granicach terenów zagrożonych powodzią wymaga uwzględnienia występujących uwarunkowań na dalszych etapach planowania przestrzennego oraz procesu inwestycyjnego. Przyszły sposób zagospodarowania tych terenów powinien uwzględniać występujące zagrożenie powodziowe, w szczególności w zakresie ograniczenia zagrożenia dla ludzi oraz potencjalnych strat w mieniu.

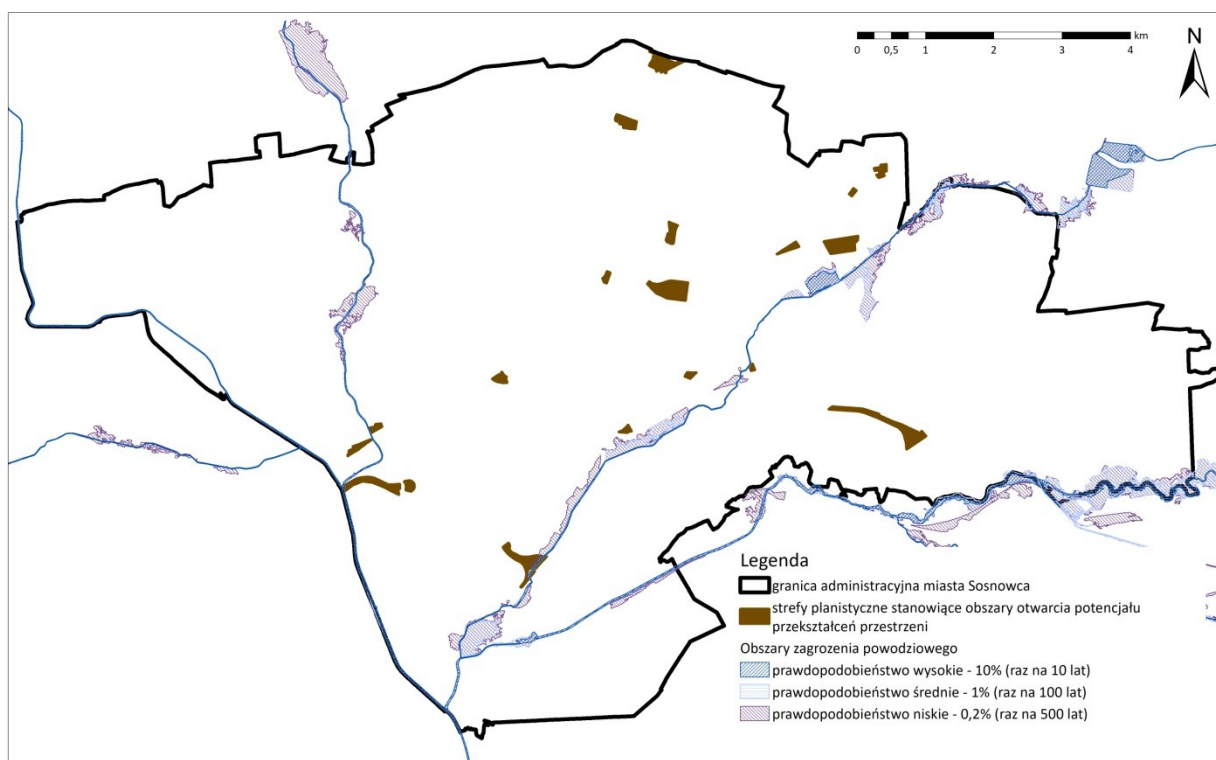
W granicach obszarów narażonych na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wałów przeciwpowodziowych, położonych w rejonie Brynicy i Przemszy (Czarnej Przemszy), nie zidentyfikowano stref rozwojowych. Również w tym przypadku wyznaczono przede wszystkim strefy **SO** oraz strefy odpowiadające istniejącemu zagospodarowaniu i ustaleniom obowiązujących MPZP.

Przyjęte rozwiązania planistyczne, polegające przede wszystkim na wyznaczeniu stref **SO** w granicach obszarów zagrożenia powodziowego oraz ograniczeniu otwarcia nowych możliwości przekształceń przestrzeni, należy ocenić jako korzystne z punktu widzenia gospodarowania przestrzenią z uwzględnieniem występujących

zagrożeń powodziowych. Projekt planu ogólnego zasadniczo nie tworzy nowych mechanizmów mogących prowadzić do zwiększenia ekspozycji ludzi i mienia na zagrożenie powodziowe.

Gospodarowanie na terenach szczególnego zagrożenia powodzią regulują przepisy *ustawy Prawo Wodne*, zgodnie z którymi, w zakresie zabudowy i zagospodarowania nieruchomości w całości lub w części położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, obowiązuje uzgodnienie z *Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie*. Tereny narażone na zalanie, w przypadku wystąpienia zjawisk powodziowych, wymagają szczególnej uwagi w procesie planowania przestrzennego oraz lokalizacji nowych inwestycji. Uwarunkowania z zakresu zagrożenia powodzią, zostały opisane w części uzasadnienia do planu ogólnego miasta Sosnowca.

Relację przestrzenną zidentyfikowanych stref rozwojowych względem obszarów zagrożonych powodzią o prawdopodobieństwie Q10%, Q1% i Q0,2% przedstawiono na poniższym rysunku.

RYСУNEK 6 Relacja przestrzenna stref rozwojowych względem obszarów powodziowych o prawdopodobieństwie wystąpienia Q10%, Q1% i Q0,2%

Opracowanie własne z wykorzystaniem danych PRG i ISOK

8.5.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DAWNEJ DZIAŁALNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ W ZAKRESIE WARUNKÓW PODŁOŻA GRUNTOWEGO

Obecnie w granicach miasta Sosnowca nie jest już prowadzona jest eksploatacja złóż węgla kamiennego, niemniej miasto posiada bogatą historię górniczą. Do istotnych uwarunkowań historycznych w kontekście działalności górniczej, należy zaliczyć przede wszystkim **płytką eksploatację górniczą** (do 100 m p.p.t.), związaną z górnictwem węglowym. Obszary płytkiej eksploatacji górniczej, jak również związane z nimi **obszary objęte deformacjami nieciągłymi powierzchni**, identyfikuje się przede wszystkim w południowej, centralnej, północno – zachodniej oraz północnej części miasta. Dodatkowo, na terenie miasta identyfikuje się liczne **historyczne wyrobiska mające połączenie z powierzchnią**, tj. nieczynne szyby i szybiki oraz upadowe. Powyższe uwarunkowania determinują występowanie złożonych warunków podłoża.

Na mocy ocenianego projektu planu ogólnego, w rejonie części wyznaczonych stref rozwojowych zidentyfikowano powyższe uwarunkowania. W wyznaczonych obszarach płytkiego kopalnictwa znalazły się strefy rozwojowe: **222SU, 283SU, 313SU, 13SP, 49SP, 38SK, 29SI**. Dodatkowo, strefy **313SU, 13SP, 49SP** położone są w wyznaczonych obszarach objętych deformacjami nieciągłymi. W rejonie stref **13SP, 49SP, 38SK** wskazuje się

ponadto na lokalizację nieczynnych, zlikwidowanych szybów bądź szybków górniczych. Z uwagi na opisane powyżej uwarunkowania, realizacja inwestycji w ramach poszczególnych stref rozwojowych, w tym wznoszenie nowych obiektów budowlanych, powinna być każdorazowo analizowana z uwzględnieniem indywidualnych warunków górniczo – geologicznych dla każdej inwestycji budowlanej. Szczególnej ostrożności wymagają zamierzenia projektowe na terenach, gdzie w przeszłości była prowadzona płytką eksploatacja węgla kamiennego, a także występujące nieczynne wyrobiska mające połączenie z powierzchnią.

Zgodnie z danymi prezentowanych w ramach bazy terenów pogórniczych i przemysłowych na obszarze województwa śląskiego, przygotowanej w ramach projektu pn. *Rozbudowa systemu zarządzania terenami pogórnymi na terenie województwa śląskiego OPI-TPP 2.0¹⁸*, w obszarze Sosnowca identyfikuje się liczne **tereny, stanowiące pozostałość po działalności przemysłowej, w tym działalności górniczej**.

W granicach części zidentyfikowanych terenów pogórniczych i przemysłowych w projekcie planu ogólnego wyznaczono strefy rozwojowe, otwierające możliwości przekształceń przestrzeni w kierunku rozwoju zainwestowania:

- strefa **360SW** – wyznaczona w rejonie terenów pogórniczych nr 298 i nr 301, wskazywanych jako tereny po zlikwidowanej kopalni węgla kamiennego Kazimierz – Juliusz, w tym obejmujących teren nieczynnej hałdy oraz osadników. Opisywana strefa rozwojowa obejmuje w części północnej teren hałdy oraz w części południowej powierzchnie nieużytków.
- strefa **274SU** – wyznaczona w rejonie terenu pogórnego nr 278, wskazywanego jako teren byłej kopalni węgla kamiennego Porąbka – Klimontów. Opisywana strefa rozwojowa obejmuje powierzchnie przekształcone, częściowo porośnięte roślinnością.
- strefa **283SU** – wyznaczona w rejonie terenu pogórnego nr 276, wskazywanego jako teren byłej kopalni węgla kamiennego Porąbka – Klimontów. Opisywana strefa rozwojowa obejmuje powierzchnie nieużytku, porośnięte roślinnością.
- strefa **39SP** – wyznaczona w rejonie terenu pogórnego nr 289, wskazywanego jako hałda byłej kopalni węgla kamiennego Porąbka – Klimontów. Teren hałdy znajduje się w zachodniej części strefy.
- strefa **56SI** – wyznaczona w rejonie terenu przemysłowego nr 213, wskazywanego jako teren nieczynnej kopalni piasku Maczki – Bór oraz terenów pogórniczych nr 294 i nr 295, obejmujących zwałowisko odpadów pogórniczych zlikwidowanej kopalni węgla kamiennego Kazimierz – Juliusz oraz teren po zlikwidowanych szybach Maczki i wentylatorowi ww. zakładu górniczego. W zasięgu strefy występują tereny przekształcone oraz powierzchnie porośnięte zielenią.

Opisane tereny pogórnicze i przemysłowe stanowią obszary przekształcone w wyniku prowadzonej w przeszłości działalności przemysłowej i górniczej. W ich granicach występują grunty antropogeniczne, w tym grunty nasypowe o zróżnicowanej miąższości. Otwarcie możliwości rozwoju zainwestowania w granicach ww. terenów wymaga zatem uwzględnienia występujących uwarunkowań gruntowych na dalszych etapach planowania i procesu inwestycyjnego. Przed realizacją przyszłych inwestycji konieczne będzie odpowiednie rozpoznanie warunków gruntowych, zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów, w celu określenia możliwości i warunków posadowienia projektowanych obiektów oraz zapewnienia bezpieczeństwa ich przyszłych użytkowników i mienia.

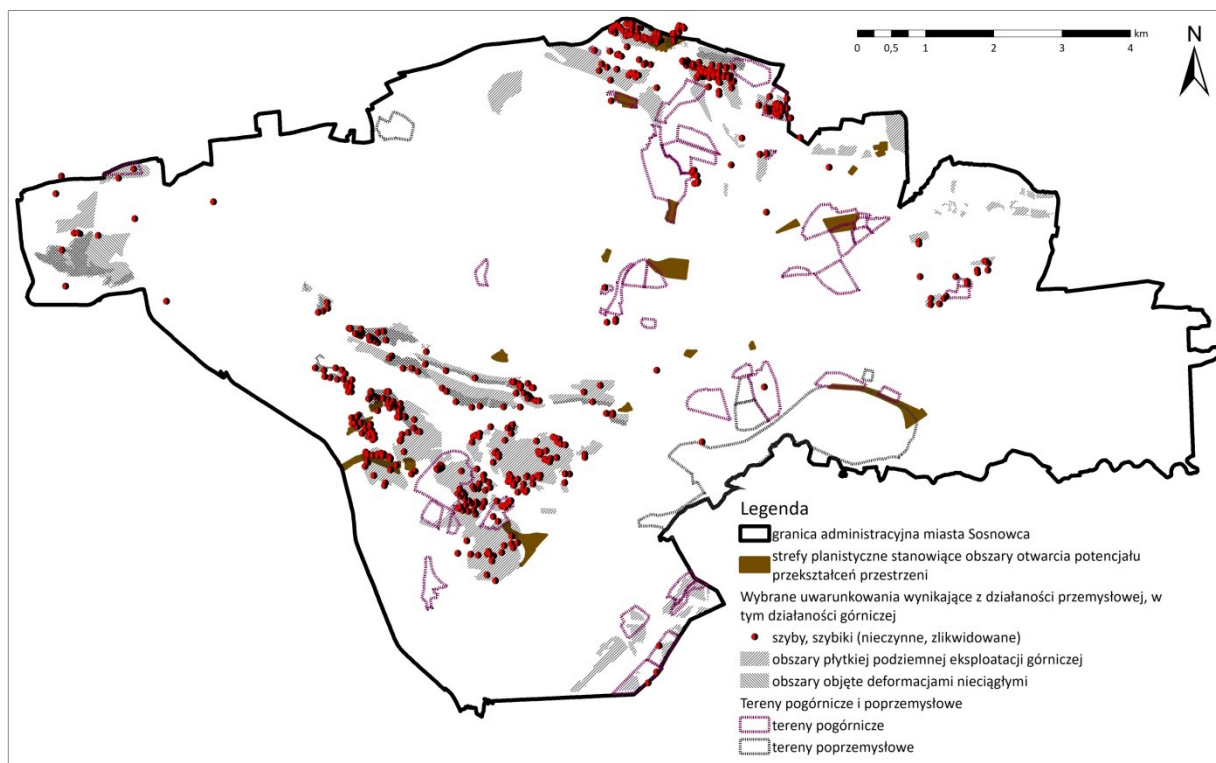
W kontekście możliwości występowania zanieczyszczeń powierzchni ziemi szczególnej uwagi wymaga strefa rozwojowa **360SW**, której część obejmuje teren hałdy związanej z działalnością zlikwidowanej kopalni węgla kamiennego Kazimierz – Juliusz. Z uwagi na charakter tego terenu nie można wykluczyć występowania zanieczyszczeń podłoża gruntowego. Rozwój zagospodarowania o funkcji mieszkaniowej, powinien zatem zostać poprzedzony odpowiednim rozpoznanie stanu środowiska gruntowego, w tym występowania potencjalnych zanieczyszczeń, zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów. W przypadku stwierdzenia przekroczeń

¹⁸ <http://opitpp.orsip.pl>

dopuszczalnych poziomów substancji powodujących ryzyko, konieczne może być zastosowanie odpowiednich działań zaradczych.

W obszarze Sosnowca występują także tereny wpisane do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. W rejonie tych obszarów, na mocy projektu planu ogólnego, nie przewidziano lokowania stref rozwojowych, w tym stref dla których wiodącym charakterem zagospodarowania jest zabudowa związana ze stałym pobytem ludzi, tj. zabudowa mieszkaniowa.

Relację przestrzenną zidentyfikowanych stref rozwojowych względem wybranych uwarunkowań wynikających z działalności przemysłowej przedstawiono na poniższym rysunku.

RYСУNEK 7 Relacja przestrzenna stref rozwojowych względem wybranych uwarunkowań wynikających z działalności przemysłowej

Opracowanie własne z wykorzystaniem danych PRG, PIG-PIB i OPI-TTP 2.0

8.5.4. WARUNKI AEROSANITARNE

Jak opisano w poprzednim rozdziale, przyjęte w analizowanym projekcie planu ogólnego rozmieszczenie i zasięg stref funkcjonalnych mogą generalnie pozytywnie wpływać na jakość powietrza, co bezpośrednio będzie przekładało się na zdrowie i komfort mieszkańców. Wyznaczenie stref, których profil podstawowy zakłada przede wszystkim gospodarowanie w oparciu o tereny o wysokim odsetku powierzchni czynnych biologicznie (strefy **SO** i **SN**), obejmujących tereny leśne, tereny rolnicze, doliny rzeczne, stanowiące naturalne korytarze przewietrzania, obszary wód stojących, a także zieleni urządzonej wśród terenów zurbanizowanych, będzie sprzyjało swobodnej cyrkulacji powietrza i ograniczaniu powstawania zjawisk smogowych. Jednocześnie, otwarcie potencjału przekształceń przestrzeni, w tym w zakresie możliwości rozwoju nowej zabudowy, może wiązać się ze wzrostem emisji, wynikającej z gospodarki cieplnej bądź wzrostem natężenia ruchu komunikacyjnego.

Na kształtowanie warunków aerosanitarnych na obszarze Sosnowca, będzie wpływała także potencjalna realizacja terenów związanych z działalnością produkcyjną (strefa **SP**). W rejonie inwestycji, może dochodzić do emisji zanieczyszczeń gazowych, pyłowych czy odorowych, niemniej zjawisko to będzie uzależnione od samej

specyfiki inwestycji, a zatem skala tego zjawiska nie jest możliwa do oceny na obecnym etapie. Warto natomiast podkreślić, że żadna ze stref rozwojowych o funkcji gospodarczej nie została wyznaczona w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej lub innych terenów związanych ze stałym pobytem ludzi, co ogranicza możliwość powstawania konfliktów przestrzennych związanych z potencjalnym oddziaływaniem przyszłego zagospodarowania na jakość powietrza w kontekście oddziaływania na ludzi.

8.5.5. KLIMAT AKUSTYCZNY

Określone tereny podlegają ochronie przed hałasem na mocy *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (tekst jednolity Dz.U. 2014, poz. 112).

Klimat akustyczny na terenie Sosnowca, kształtowany jest głównie przez emisję hałasu związaną z transportem drogowym i kolejowym oraz z działalnością zakładów przemysłowych.

Analiza relacji pomiędzy strefami planistycznymi, dla których otwarto potencjał przekształceń przestrzeni, a zasięgami oddziaływania hałasu, określonymi na podstawie *strategicznej mapy hałasu dla miasta Sosnowca (SMH)*¹⁹ nie wskazuje na występowanie istotnych konfliktów przestrzennych. Strefy rozwojowe **SW** i **SJ**, w ramach których możliwy jest rozwój terenów podlegających ochronie akustycznej, zasadniczo wyznaczono poza bezpośrednim sąsiedztwem głównych źródeł hałasu komunikacyjnego i przemysłowego oraz poza obszarami przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu, wykazywanymi w SMH.

Lokalne uwarunkowanie dotyczy strefy rozwojowej **161SJ**, która od strony północnej graniczy z terenem zakładu ujętym w strefie **SP**. Zgodnie ze strategiczną mapą hałasu strefa ta pozostaje jednak poza wykazanim zasięgiem oddziaływania akustycznego zakładu, w związku z czym nie zidentyfikowano podstaw do prognozowania wystąpienia istotnego konfliktu przestrzennego. Z uwagi na fakt, że obszar ten nie jest objęty planem miejscowym, na dalszych etapach planowania przestrzennego możliwe jest rozważenie odpowiedniego kształtowania struktury zagospodarowania terenu przyszłej zabudowy mieszkaniowej, w tym odsunięcia zabudowy wymagającej ochrony akustycznej od granicy z terenem zakładu lub zastosowania rozwiązań przestrzennych ograniczających możliwość wystąpienia uciążliwości akustycznych, np. wyznaczenie wzdłuż granicy terenów – terenu zieleni.

Strefy rozwojowe **SU** wyznaczono w istniejącej strukturze zabudowy, w tym w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych. Ze względu na zróżnicowany charakter funkcji możliwych do realizacji w strefach usługowych oraz brak przesądzenia w projekcie planu ogólnego rodzaju i parametrów przyszłego zagospodarowania, na obecnym etapie nie prognozuje się powstania istotnych konfliktów w zakresie klimatu akustycznego.

Strefy rozwojowe **SP**, **SI** i **SK**, w ramach których, w zależności od rodzaju przyszłego zagospodarowania, mogą być lokalizowane funkcje stanowiące źródło presji akustycznej, wyznaczono zasadniczo poza bezpośrednim sąsiedztwem terenów podlegających ochronie akustycznej. Lokalne przypadki sąsiedztwa stref o odmiennych funkcjach, ze względu na charakter występujących relacji przestrzennych, nie stanowią podstaw do identyfikacji istotnych konfliktów w zakresie klimatu akustycznego.

Uwzględniając niewielką łączną powierzchnię stref rozwojowych oraz ich położenie względem istniejących źródeł hałasu i terenów podlegających ochronie akustycznej, projekt planu ogólnego nie stwarza istotnego ryzyka powstania nowych konfliktów przestrzennych w zakresie klimatu akustycznego.

Okresowe oddziaływania z zakresu emisji hałasu do środowiska mogą wystąpić na etapie realizacji przyszłego zagospodarowania w ramach poszczególnych stref rozwojowych, w związku z prowadzeniem prac budowlanych oraz ruchem pojazdów. Oddziaływanie te będą miały jednak charakter krótkoterminowy, ograniczony do czasu prowadzenia tych prac.

W ramach przyszłych działań planistycznych i inwestycyjnych, konieczne jest uwzględnienie kwestii ochrony przed hałasem. Zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. art. 114 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska*, przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić tereny, dla których obowiązują określone normy hałasu. W przypadku zidentyfikowania na ww. etapie planistycznym

¹⁹ Strategiczna mapa hałasu dla miasta Sosnowca wykonana przez konsorcjum ECOPLAN Jarosław Kowalczyk i LEMITOR Ochrona Środowiska Sp. z o.o. Sp. k. w 2022 r.

potencjalnych konfliktów przestrzennych, zasadne jest odpowiednie kształtowanie struktury funkcjonalno – przestrzennej terenów, w tym zachowanie odpowiednich odległości pomiędzy źródłami hałasu a zabudową wymagającą ochrony akustycznej oraz stosowanie innych rozwiązań ograniczających możliwość wystąpienia uciążliwości akustycznych.

8.5.6. PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE

Do głównych źródeł promieniowania niejonizującego na terenie miasta Sosnowca, należy zaliczyć linie elektroenergetyczne, w tym wysokiego napięcia i najwyższych napięć oraz stacje elektroenergetyczne.

Potencjalnym źródłem promieniowania niejonizującego może być infrastruktura techniczna, której lokalizację dopuszczono w ramach *terenu infrastruktury technicznej*, wskazanego w profilu podstawowym wszystkich stref planistycznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ze względu na poziom szczegółowości ocenianego dokumentu nie jest możliwe określenie rodzaju, skali ani parametrów przyszłej infrastruktury, a tym samym szczegółowa ocena jej potencjalnego oddziaływania w zakresie promieniowania niejonizującego. Ocena taka będzie możliwa na dalszych etapach procesu planistycznego lub inwestycyjnego, po określeniu rodzaju i parametrów konkretnych przedsięwzięć.

Jednocześnie warto zaznaczyć, że strefy rozwojowe **SP** i **SI**, w ramach których możliwy jest rozwój funkcji o większym potencjale lokalizacji infrastruktury technicznej stanowiącej źródło PEM, wyznaczono zasadniczo poza bezpośrednim sąsiedztwem stref związanych ze stałym pobytem ludzi, co ogranicza możliwość powstania konfliktów przestrzennych w analizowanym zakresie. Uwzględniając powyższe, na poziomie szczegółowości projektu planu ogólnego nie prognozuje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko i ludzi w zakresie promieniowania niejonizującego.

8.6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ROŚLINY, ZWIERZĘTA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Dziko występujące rośliny i zwierzęta podlegają ochronie na mocy *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* oraz rozporządzeń wykonawczych.

Zgodnie z zapisami ww. ustawy ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Analizowany projekt planu ogólnego miasta Sosnowca, zakłada kształtowanie funkcjonalnej struktury przestrzennej miasta, w sposób sprzyjający zachowaniu i ochronie lokalnego ekosystemu, w tym najcenniejszych jego składowych. Do najistotniejszych założeń ocenianego dokumentu, należy wyznaczenie stref o wysokim potencjale biologicznym, w tym przede wszystkim strefy otwartej **SO**. W strefie otwartej ujęto m.in. kompleksy leśne, większe obszarowo tereny zadrzewień, tereny łąkowe oraz doliny cieków, wraz z ustanowionymi w ich obszarze formami ochrony przyrody, takimi jak obszar Natura 2000 i użytki ekologiczne. Ponadto, strefą otwartą objęto także tereny użytkowane rolniczo, częściowo nieużytki, w tym nieużytki przemysłowe zasiedlone roślinnością spontaniczną oraz część zbiorników wodnych, tj. obszary stanowiące istotne enklawy przyrodnicze w strukturze miasta. Co ważne, strefą **SO** objęto w większości zidentyfikowane na terenie miasta tereny cenne przyrodniczo, nieobjęte ochroną formalną.

Za zamierzenie korzystne z punktu widzenia ochrony lokalnego ekosystemu uznaje się wyznaczenie licznych stref zieleni i rekreacji **SN** w zurbanizowanej strukturze miasta, w ramach których ujęto tereny zieleni urządzonej, w tym parki oraz większe skwery oraz ogrody działkowe, pełniące istotne funkcje ekologiczne w obszarach zurbanizowanych. Strefą tą objęto także tereny nieużytkowane, przekształcone, ograniczając ich intensywne zainwestowanie w przyszłości.

Wyznaczenie powyższych stref, obejmujących zarówno tereny o wysokiej wartości przyrodniczej, jak i enklawy przyrodnicze w środowisku zurbanizowanym, stanowi istotne rozwiązanie z punktu widzenia ochrony komponentów przyrodniczych. Sprzyja ono zachowaniu siedlisk roślin i zwierząt, w tym gatunków chronionych,

ograniczeniu presji inwestycyjnej na najcenniejsze elementy systemu przyrodniczego oraz utrzymaniu powiązań ekologicznych z terenami sąsiadującymi z miastem. Zachowanie licznych powierzchni zieleni w obrębie terenów zurbanizowanych sprzyja również utrzymaniu wewnętrznej spójności systemu przyrodniczego miasta. Warto także podkreślić, że sposób rozmieszczenia stref planistycznych oraz wyznaczenie obszaru uzupełnienia zabudowy przede wszystkim w rejonie terenów już częściowo zainwestowanych, w nawiązaniu do istniejącej struktury zagospodarowania, sprzyja ograniczeniu dalszej fragmentacji siedlisk przyrodniczych.

Ustalenia projektu planu ogólnego miasta Sosnowca zakładają także otwarcie potencjału przekształceń przestrzeni w ramach wybranych stref **SW, SJ, SU, SI, SP** i **SK**. Przyszły rozwój zagospodarowania w ich obrębie może wiązać się z ingerencją w środowisko przyrodnicze, przy czym charakter i skala potencjalnych oddziaływań będą uzależnione od rodzaju i parametrów przyszłego zagospodarowania oraz lokalnych uwarunkowań przyrodniczych poszczególnych terenów.

Na etapie realizacji przyszłego zagospodarowania potencjalne oddziaływania mogą obejmować przede wszystkim zajęcie i przekształcenie części siedlisk roślin i zwierząt, usuwanie roślinności, w tym lokalną wycinkę drzew i krzewów, oraz czasowe płoszenie zwierząt związane z prowadzeniem prac budowlanych, w tym z ruchem pojazdów oraz pracą maszyn. W fazie funkcjonowania nowego zagospodarowania możliwe są dalsze lokalne zmiany warunków siedliskowych, w tym przekształcenia składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych i związanych z nimi zgrupowań zwierząt oraz wzrost udziału gatunków synantropijnych.

Skala potencjalnych przekształceń pozostaje jednak ograniczona. Łączna powierzchnia stref rozwojowych wynosi około 69,78 ha, co stanowi około 0,77% powierzchni miasta, a strefy te wyznaczono zasadniczo w obrębie terenów już przekształconych lub zainwestowanych bądź w ich sąsiedztwie. Jednocześnie najcenniejsze elementy systemu przyrodniczego miasta zostały w większości ujęte w strefach **SO** i **SN**, ograniczających możliwość rozwoju intensywnego zagospodarowania.

Ze względu na poziom szczegółowości projektu planu ogólnego nie jest możliwe precyzyjne określenie charakteru i skali oddziaływania przyszłego zagospodarowania na poszczególne gatunki roślin i zwierząt oraz ich siedliska. Uwzględniając jednak niewielką powierzchnię stref rozwojowych, ich położenie przede wszystkim w obrębie terenów już przekształconych lub w ich sąsiedztwie oraz objęcie najcenniejszych elementów systemu przyrodniczego miasta w większości strefami **SO** i **SN**, zasadniczo ograniczającymi możliwość rozwoju intensywnych form zagospodarowania terenu, nie prognozuje się, aby realizacja ustaleń projektu planu ogólnego prowadziła do znaczącego ograniczenia różnorodności biologicznej miasta lub istotnego pogorszenia jego wewnętrznej spójności przyrodniczej oraz powiązań z terenami sąsiednimi.

8.6.1. WPŁYW NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

W obszarze miasta Sosnowca **nie wyznacza się korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym**, istotnych dla zachowania ciągłości ekologicznej w skali kraju^{20, 21}.

Miasto Sosnowiec położone jest **w zasięgu korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na obszarze województwa śląskiego**, w tym korytarza migracji ptaków, szlaków migracji nietoperzy i ryb oraz korytarzy spójności obszarów chronionych²².

Korytarze migracji nietoperzy

Wzdłuż przebiegu rzeki Brynicy, Białej Przemszy i Przemszy (Czarnej Przemszy), wyznacza się korytarze migracji nietoperzy. Wskazują one na prawdopodobne, najczęściej odbywane trasy przelotów chiropterofauny.

W ocenianym projekcie planu ogólnego, wzdłuż przebiegu wymienionych cieków oraz w obrębie towarzyszących im terenów wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO** oraz strefy odzwierciedlające

²⁰ <https://mapa.korytarze.pl/>

²¹ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011

²² Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A., Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Etap I., CDPGŚ, Katowice, 2007 r.

istniejący sposób zagospodarowania lub przeznaczenie terenów określone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Rozwiązanie takie sprzyja zachowaniu ciągłości przestrzennej terenów wykorzystywanych jako korytarze migracji nietoperzy.

Spośród stref rozwojowych w rejonie korytarza chiropterologicznego wyznaczonego w rejonie Przemszy (Czarnej Przemszy) wyznaczono strefę rozwojową **38SK**, przecinającą ciek. Wyznaczenie strefy może wiązać się z lokalną ingerencją w przestrzeń korytarza, jednak ze względu na punktowy charakter przecięcia oraz prawdopodobny charakter zagospodarowania (droga z obiektem mostowym), nie prognozuje się powstania istotnej bariery przestrzennej, uniemożliwiającej przeloty nietoperzy.

Uwzględniając zachowanie zasadniczej ciągłości terenów nadrzecznych w ramach strefy **SO** oraz lokalny charakter ingerencji związanej ze strefą **38SK**, nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu ogólnego na możliwość zachowania funkcjonalności korytarzy migracji nietoperzy.

Korytarze ornitologiczne

Przez zachodnią część miasta Sosnowca przebiega **korytarz ornitologiczny o znaczeniu regionalnym „Dolina Przemszy”**, obejmujący zasięgiem koryto rzeki Przemszy (Czarnej Przemszy) oraz tereny przyległe. Wydzielony korytarz łączy zbiorniki wodne położone we wschodniej i środkowej części silnie zurbanizowanej aglomeracji katowickiej. Korytarzem tym przemieszczają się ptaki wodno-błotne w kierunku południowym do „Doliny Górnej Wisły” i dalej na południe.

W ocenianym projekcie planu ogólnego w rejonie ww. korytarza awifauny, wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO** obejmującą koryto cieków oraz jego sąsiedztwo, jak również strefy odzwierciedlające istniejący sposób zagospodarowania lub przeznaczenie terenów określone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W granicach korytarza wyznaczono również dwie również strefy rozwojowe, tj. **38SK** i **13SP**. Realizacja zainwestowania w ramach strefy **38SK** może wiązać się z lokalną ingerencją w przestrzeń korytarza, jednak ze względu na lokalny charakter potencjalnej ingerencji oraz przewidywany sposób zagospodarowania związany z realizacją infrastruktury komunikacyjnej oraz obiektu mostowego, nie prognozuje się powstania istotnej bariery przestrzennej uniemożliwiającej przeloty ptaków. Strefa rozwojowa **13SP** obejmuje jedynie część szerokości korytarza ornitologicznego, nie powodując jego całkowitego przewężenia ani przerywania ciągłości przestrzennej. Ponadto określona dla strefy maksymalna wysokość zabudowy, wynosząca 15 m, ogranicza możliwość powstania obiektów o znacznej wysokości, mogących stanowić istotną barierę przestrzenną na trasie przelotów ptaków.

Niewielki, południowo – zachodni fragment miasta, położony jest w zasięgu **ornitologicznego przystanku pośredniego o nazwie „Stawy Szopienickie”**. Przystanek ten w granicach miasta Sosnowica, obejmuje pojedynczy zbiornik wodny Stawiki oraz towarzyszące tereny rekreacyjne.

W ocenianym projekcie planu ogólnego zbiornik wodny Stawiki ujęto w strefie otwartej **SO**, natomiast towarzyszące mu tereny rekreacyjne ujęto w strefie zieleni i rekreacji **SN**. Przyjęte rozwiązania planistyczne odpowiadają istniejącemu charakterowi zagospodarowania terenów, jak również sprzyjają zachowaniu funkcji przyrodniczej zbiornika i otoczenia, jako miejsca wykorzystywanego przez awifaunę na trasach przelotów.

Uwzględniając przyjęte rozwiązania planistyczne oraz charakter i skalę potencjalnych przekształceń, nie prognozuje się, aby ustalenia projektu planu ogólnego znacząco negatywnie oddziaływały na funkcjonowanie **korytarza ornitologicznego „Dolina Przemszy”** oraz **przystanku ornitologicznego „Stawy Szopienickie”**.

Korytarze migracji ichtiofauny

Na obszarze miasta Sosnowca wyznacza się korytarze migracji ryb. W rejonie rzeki Przemszy, wyznacza się **korytarz ichtiologiczny o nazwie Przemsza** (obszar R-12) w randze regionalnej, stanowiący II – rzędowy szlak migracji. W rejonie rzeki Brynicy oraz Białej Przemszy, wyznacza się regionalne korytarze, stanowiące III – rzędowe szlaki migracji, tj. **korytarz o nazwie Brynica** (obszar R-13) i **korytarz o nazwie Biała Przemsza** (obszar R-14).

W ocenianym projekcie planu ogólnego koryta cieków stanowiących korytarze migracji ryb ujęto w strefie otwartej **SO**, w ramach której nie wskazano dodatkowych terenów w profilu dodatkowym, które umożliwiłyby

rozwój innych form zagospodarowania. Przyjęte rozwiązanie ogranicza możliwość nowych ingerencji w koryta cieków, mogących prowadzić do pogorszenia drożności szlaków migracji ichtiofauny.

Lokalne oddziaływanie na migracje ryb może wiązać się z realizacją zainwestowania w ramach strefy rozwojowej **38SK**, przecinającej Przemśkę (Czarną Przemśkę). Ze względu na poziom szczegółowości projektu planu ogólnego oraz brak informacji dotyczących szczegółowych rozwiązań technicznych przyszłego zagospodarowania na obecnym etapie nie jest możliwa szczegółowa ocena jego potencjalnego wpływu na drożność korytarza. Oddziaływanie to będzie zależało m.in. od przyjętych rozwiązań projektowych, w tym dotyczących np. posadowienia obiektu mostowego i sposobu realizacji infrastruktury komunikacyjnej. Na poziomie ustaleń projektu planu ogólnego nie można jednoznacznie stwierdzić, że potencjalna inwestycja wpłynie negatywnie na drożność korytarza migracyjnego, niemniej podkreśla się, że kwestia ta wymaga uwagi na dalszych etapach planowania przestrzennego oraz realizacji inwestycji.

Korytarze spójności obszarów chronionych

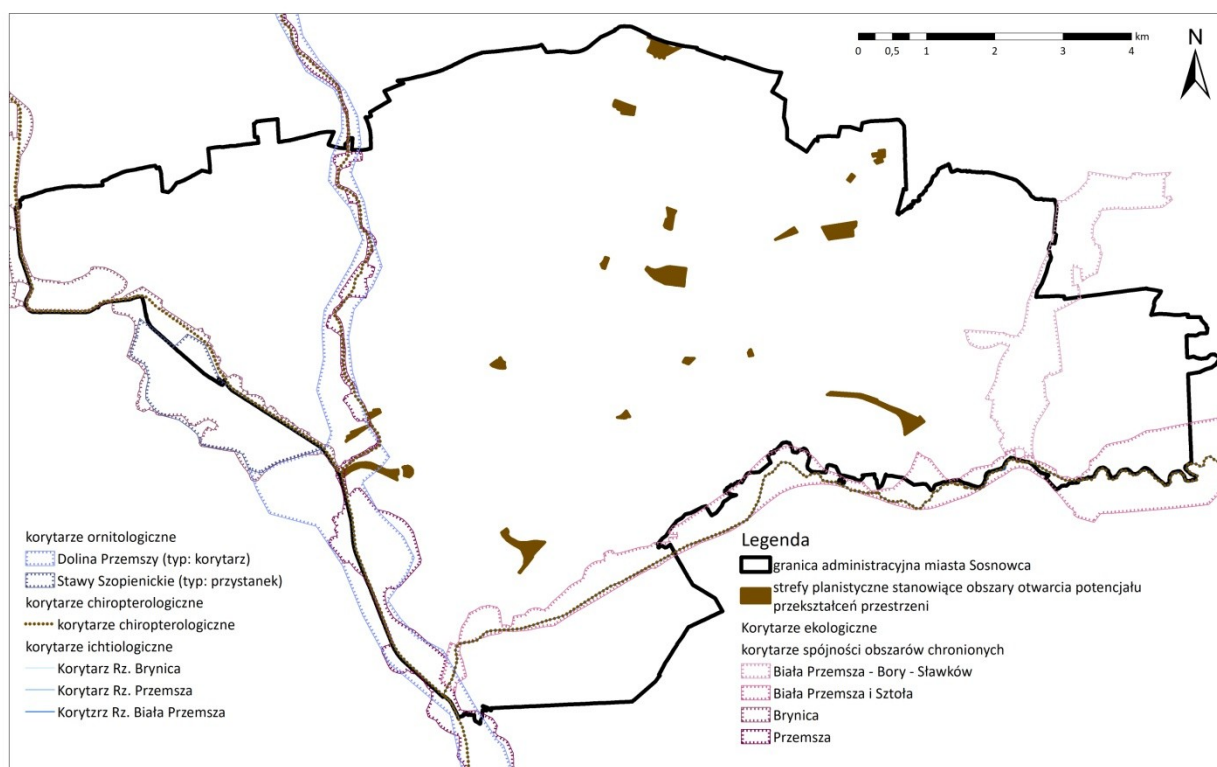
W granicach miasta Sosnowca, wyznacza się korytarze ekologiczne, zapewniające spójność pomiędzy obszarami podlegającymi ochronie na mocy *Ustawy o ochronie przyrody*, tj. cztery korytarze spójności obszarów chronionych:

- 1) korytarz spójności obszarów chronionych o nazwie „Brynica”, wyznaczony w zachodniej części miasta, w rejonie koryta rzeki Brynicy oraz terenów przyległych. Korytarz ten łączy zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Żabie Doły” z obszarem chronionego krajobrazu „Przełajka”. Opisywany korytarz posiada rangę korytarza regionalnego;
- 2) korytarz spójności obszarów chronionych o nazwie „Przemśka”, łączący obszary Natura 2000. Przedmiotowy korytarz został wyznaczony w zachodniej części miasta i biegnie z północy na południe łącząc Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Stawy w Brzeszczach” (PLB120009) ze Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk „Lipienniki w Dąbrowie Górniczej” (PLH240037);
- 3) korytarz spójności obszarów chronionych o nazwie „Biała Przemśka i Sztola”, biegnący w południowej i południowo-wschodniej części miasta. Jest to korytarz obejmujący koryto Białej Przemśki wraz z terenami przyległymi i posiada rangę korytarza międzynarodowego;
- 4) korytarz spójności obszarów chronionych o nazwie „Biała Przemśka – Bory – Sławków”, przebiegający we wschodniej części miasta, w rejonie terenów leśnych. Jest to korytarz o statusie międzynarodowym łączącym Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Stawy w Brzeszczach” (PLB120009) ze specjalnym Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk „Dolina Białej Przemśki” (PLH240038).

W ocenianym projekcie planu ogólnego w rejonie ww. korytarzy spójności obszarów chronionych wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO**, obejmującą tereny biologicznie czynne, w tym doliny cieków, kompleksy leśne i inne tereny zieleni. Lokalnie wyznaczono również strefy zieleni i rekreacji **SN** oraz strefy odzwierciedlające istniejący sposób zagospodarowania lub przeznaczenie terenów określone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Przyjęte rozwiązania planistyczne sprzyjają zachowaniu terenów pełniących funkcje przyrodnicze i utrzymaniu ich roli jako powiązań ekologicznych pomiędzy obszarami chronionymi, a tym samym zachowaniu ciągłości przestrzennej sieci obszarów chronionych.

W rejonie korytarza spójności o nazwie „Przemśka” wyznaczono strefę rozwojową **38SK**. Ze względu na charakter potencjalnego rozwoju zainwestowania oraz zachowanie zasadniczej ciągłości terenów tworzących korytarz, nie prognozuje się, aby wyznaczenie tej strefy prowadziło do istotnego ograniczenia jego drożności, a tym samym negatywnie wpływało na możliwości zachowania spójności sieci obszarów chronionych.

Relację przestrzenną zidentyfikowanych stref rozwojowych względem korytarzy ekologicznych przedstawiono na poniższym rysunku.

RYСУNEK 8 Relacja przestrzenna stref rozwojowych względem korytarzy ekologicznych

Opracowanie własne z wykorzystaniem danych PRG i opracowania ekofizjograficznego

8.7. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ZASOBY NATURALNE

8.7.1. LASY OCHRONNE

Lasy ochronne podlegają ochronie na mocy *ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach*.

Większość zbiorowisk leśnych, porastających na terenie miasta Sosnowca, posiada status lasów ochronnych. Dominują tu lasy ochronne, zaliczone do kategorii ochronności lasów uszkodzonych na skutek działalności przemysłu (OCH USZK). W mniejszym stopniu, wskazuje się tu na kategorię ochronności lasów ochronnych w miastach i wokół miast (OCH MIAST).²³

W zasięgu zbiorowisk leśnych posiadających status lasów ochronnych w projekcie planu ogólnego wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO**, w której profilu podstawowym wskazano *teren lasu*. Lokalnie wyznaczono również strefy zieleni i rekreacji **SN** oraz inne strefy planistyczne, odzwierciedlające przeznaczenie terenów określone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Co istotne, w granicach lasów ochronnych nie zidentyfikowano stref rozwojowych. Przyjęte rozwiązania sprzyjają zatem zachowaniu terenów lasów o statusie lasów ochronnych.

8.7.2. GRUNTY ROLNE I LEŚNE

Ochrona gruntów leśnych oraz gruntów rolnych wynika m.in. z *ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych*.

W granicach Sosnowca występują grunty leśne. W ich zasięgu w projekcie planu ogólnego wyznaczono przede wszystkim strefę otwartą **SO**, w której profilu podstawowym wskazano *teren lasu*. Lokalnie wyznaczono również strefy zieleni i rekreacji **SN** oraz inne strefy planistyczne, odzwierciedlające przeznaczenie terenów określone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Co istotne, w zasięgu gruntów leśnych nie zidentyfikowano stref rozwojowych, a tym samym potencjalny rozwój zainwestowania

²³ <https://www.bdl.lasy.gov.pl/>

wynikający z ustaleń projektu planu ogólnego nie wiąże się z przekształceniem gruntów leśnych. Przyjęte rozwiązania sprzyjają zatem zachowaniu terenów leśnych oraz pełnionych przez nie istotnych funkcji ekologicznych.

Na terenie Sosnowca występują również grunty rolne, przy czym ich wartość użytkową określa się jako znikomą, z powodu przemysłowego i zurbanizowanego charakteru sąsiednich terenów zabudowanych. Tereny, w rejonie których zidentyfikowano grunty rolne objęto zróżnicowanymi strefami planistycznymi, w tym strefą otwartą **SO**. W profilu podstawowym tej strefy przewidziano m.in. *teren rolnictwa z zakazem zabudowy*, co sprzyja zachowaniu gruntów użytkowanych rolniczo i ograniczeniu możliwości rozwoju zainwestowania.

W rejonie części wskazanych w prognozie stref rozwojowych (**73SJ, 156SJ, 161SJ, 274SU, 303SU 29SI, 44SI, 62SI, 13SP, 39SP, 38SK**) zidentyfikowano grunty rolne, w tym grunty orne (R), użytki łąkowe (Ł) oraz pastwiskowe (Ps). Potencjalny rozwój zagospodarowania w ich obrębie może zatem prowadzić do lokalnego ograniczenia powierzchni gruntów rolnych oraz trwałego przekształcenia sposobu ich użytkowania. Analizowane tereny położone są jednak w silnie zurbanizowanej strukturze miasta, podlegającej presji inwestycyjnej, i obejmują zasadniczo grunty o niskich klasach bonitacyjnych. Jednocześnie należy zaznaczyć, że rolnictwo nie pełni obecnie istotnej roli na terenie miasta Sosnowca. Niewielkie tereny nadal pozostające w użytkowaniu rolniczym zostały w znacznej części objęte strefą **SO**.

Ewentualna zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne może następować wyłącznie zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym *ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych*.

8.7.3. ZŁOŻA KOPALIN

Złoża surowców mineralnych podlegają ochronie na mocy Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze*.

W granicach miasta Sosnowca, identyfikuje się złoża surowców naturalnych, w tym:

Złoża węgla kamiennego:

- „Brzezinka-2” ID 13807,
- „Jan Kanty” ID 339,
- „Jan Kanty 1” ID 15115,
- „Jan Kanty 2” ID 17116,
- „Kazimierz-Juliusz” ID 367 ,
- „Kazimierz-Juliusz 1” ID 15731,
- „Modrzejów” ID 12098,
- „Mysłowice” ID 351,
- „Niwka-Modrzejów” ID 366,
- „Paryż” ID 336,
- „Porąbka-Klimontów” ID 368,
- „Saturn” ID 335,
- „Siemianowice” ID 365,
- „Sosnowiec” ID 369,

Złoża metanu pokładów węgla kamiennego:

- „Brzezinka - 2”,

Złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej:

- „Dąbrowa Narodowa” IB 2085,
- „Radocha” IB 2087,
- „Sosnowiec” IB 2086,

Złoża piasków podsadzkowych:

- „Bór Zachód” ID 233,
- „Bór Wschód” ID 234,
- „Szczakowa-Maczki” ID 239,

Złoże wapieni i margli przemysłu wapienniczego:

- „Sosnowiec-Śródula” ID 1899.

W granicach administracyjnych Sosnowca aktualnie prowadzona jest eksploatacja złóż piasków podsadzkowych z trzech złóż, w obrębie następujących obszarów i terenów górniczych:

- obszar górniczy Bór Wschód – Pole B oraz teren górniczy Bór Wschód – Pole B. Eksploatację prowadzi CTL Maczki-Bór S.A. na mocy koncesji do 2040 r.,
- obszar górniczy Bór Wschód – Pole A oraz teren górniczy Bór Wschód – Pole A. Eksploatację prowadzi CTL Maczki-Bór S.A. na mocy koncesji do 2040 r.,
- obszar górniczy Bór III-2-c oraz teren górniczy Bór III-2-c. Eksploatację prowadzi CTL Maczki-Bór S.A. na mocy koncesji do 2030 r.

W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca uwzględniono występujące w granicach miasta złoża surowców naturalnych, jak również ustanowione obszary i tereny górnicze.

8.8. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA KRAJOBRAZ

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*.

Obszar miasta Sosnowca charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą funkcjonalno – przestrzenną, będącą wynikiem wieloletnich przekształceń związanych przede wszystkim z rozwojem osadnictwa i industrializacją. Charakterystyczną cechą krajobrazu miasta jest jego mozaikowość, wynikająca ze zróżnicowanego sposobu zagospodarowania poszczególnych jego części.

Najwyższym stopniem zurbanizowania charakteryzuje się centralna i zachodnia część miasta, gdzie dominuje zwarta zabudowa miejska. W jej strukturze współwystępują tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej wraz z towarzyszącą im infrastrukturą techniczną i komunikacyjną oraz terenami zieleni. Zabudowa mieszkaniowa obejmuje zarówno osiedla zabudowy wielorodzinnej, jak i zespoły niskiej zabudowy jednorodzinnej, a w strukturze zagospodarowania współwystępują historyczne układy urbanistyczne i zabudowa współczesna o zróżnicowanej formie i wysokości.

Północna i wschodnia część miasta charakteryzuje się mniejszą intensywnością zainwestowania i większym udziałem powierzchni biologicznie czynnych. Wśród terenów zabudowanych większy udział ma zabudowa jednorodzinna, natomiast istotnym elementem krajobrazu są tereny zieleni, w tym rozległe kompleksy leśne, wyraźnie kontrastujące z silnie zurbanizowanym krajobrazem centralnej i zachodniej części miasta.

W południowej części Sosnowca, obok terenów zabudowy miejskiej, zaznacza się większy udział terenów przemysłowych. Wyraźnym elementem krajobrazu jest rozległy obszar eksploatacji piasków podsadzkowych oraz rozwijające się w jego nieczynnej części tereny zabudowy przemysłowej i magazynowej. Mniejsze obszary zabudowy przemysłowej oraz tereny poprzemysłowe i inne tereny przekształcone antropogenicznie występują również w pozostałych częściach miasta, tworząc element jego złożonej i mozaikowej struktury krajobrazowej.

Obok elementów antropogenicznych istotną rolę w krajobrazie Sosnowca odgrywają tereny o charakterze przyrodniczym, w tym przede wszystkim kompleksy leśne, większe tereny parkowe oraz doliny cieków.

Po analizie ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca stwierdza się, że wyznaczone strefy funkcjonalne w zasadniczym stopniu odzwierciedlają istniejący charakter zagospodarowania terenu miasta oraz ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, pozostając tym samym w zgodności z rozpoznanymi uwarunkowaniami krajobrazowymi.

Projekt planu ogólnego otwiera lokalnie możliwości dalszych przekształceń przestrzeni w ramach stref rozwojowych **SW, SJ, SU, SP, SI i SK**. Strefy te zajmują jednak niewielką część powierzchni miasta i zostały wyznaczone zasadniczo w obrębie istniejących struktur zurbanizowanych i terenów przekształconych lub w ich sąsiedztwie. Potencjalny rozwój zagospodarowania będzie zatem w większości stanowił uzupełnienie oraz kontynuację istniejącego sposobu zagospodarowania, pozostając w zgodności z lokalnym kontekstem krajobrazowym. Uwzględniając powierzchnię i rozmieszczenie stref rozwojowych, nie prognozuje się, aby związane z nimi potencjalne przekształcenia prowadziły do znaczących zmian w krajobrazie miasta.

Istotnym rozwiązaniem z punktu widzenia zachowania struktury krajobrazowej Sosnowca jest również wyznaczenie stref otwartych **SO** oraz stref zieleni i rekreacji **SN**. Strefami tymi objęto przede wszystkim kompleksy leśne, doliny cieków, tereny otwarte oraz tereny zieleni urządzonej występujące w strukturze miasta, ograniczając możliwość ich intensywnego zainwestowania. Przyjęte rozwiązania sprzyjają zachowaniu charakterystycznej dla Sosnowca mozaikowej struktury krajobrazowej, tworzonej przez wzajemnie przenikające się tereny zurbanizowane oraz tereny o funkcjach przyrodniczych.

W dniu 23 czerwca 2025 r. Sejmik Województwa Śląskiego podjął *uchwałę nr VII/16/16/2025 w sprawie Audytu krajobrazowego województwa śląskiego*. W przyjętym audycie krajobrazowym, w obszarze miasta zidentyfikowano szereg krajobrazów, zaliczonych do grup krajobrazów przyrodniczo – kulturowych, funkcjonujących głównie w wyniku działania procesów naturalnych, nieznacznie modyfikowanych przez działalność człowieka (grupa A) bądź ukształtowanych w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych i modyfikacji antropogenicznej (grupa B) oraz krajobrazów kulturowych, ukształtowanych w pełni w wyniku procesów antropogenicznych (grupa C). Zidentyfikowane krajobrazy wyznaczono na podstawie aktualnego zagospodarowania terenu miasta. Analizując zamierzenia planistyczne przyjęte w projekcie planu ogólnego stwierdza się, że rozwój zainwestowania w ramach zidentyfikowanych stref rozwojowych nie będzie prowadził do znaczących zmian krajobrazowych, a jedynie, w skali lokalnej, może krajobraz modyfikować.

W dokumencie audytu krajobrazowego, w obszarze miasta Sosnowca wskazano jeden **krajobraz priorytetowy o nazwie Sosnowiec Borki (ID 243)**. Krajobrazy priorytetowe stanowią rodzaj krajobrazów szczególnie cennych dla społeczeństwa ze względu na wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, wymagające zachowania lub określenia zasad i warunków ich kształtowania. Jak wskazano w uzasadnieniu do planu ogólnego miasta Sosnowca, powyższy krajobraz priorytetowy został uwzględniony w toku prac planistycznych.

W obszarze krajobrazu priorytetowego w większości wykreowano strefę otwartą **SO**, obejmującą fragment doliny rzeki Brynicy, obszar Parku Tysiąclecia oraz zbiornik wodny Stawiki. Tereny rekreacji towarzyszące ww. zbiornikowi oraz lokalnie tereny zieleni spontanicznej, ujęto w strefie zieleni i rekreacji **SN**. W obszarze krajobrazu priorytetowego wyznaczono także strefy **SU** i **SK**, odpowiadające istniejącemu zagospodarowaniu bądź przeznaczeniom wskazanym w obowiązującym MPZP.²⁴

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego w odniesieniu do rekomendacji i wniosków sformułowanych w audycie krajobrazowym dla krajobrazu priorytetowego Sosnowiec Borki wskazuje, że oceniany dokument uwzględnia, w zakresie odpowiadającym jego przedmiotowi i poziomowi szczegółowości, zasadnicze założenia dotyczące ochrony i kształtowania tego krajobrazu priorytetowego.

Wyznaczenie strefy otwartej **SO** oraz strefy zieleni i rekreacji **SN** w rejonie doliny Brynicy, Parku Tysiąclecia, zbiornika Stawiki i towarzyszących terenów rekreacyjnych oraz pozostałych terenów zielonych, sprzyja ograniczeniu możliwości rozwoju intensywnego zainwestowania w wyznaczonym obszarze krajobrazu priorytetowego. Przyjęte rozwiązania pozostają spójne z rekomendacjami i wnioskami dotyczącymi *przeciwdziałania zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu*, w tym w szczególności dotyczącymi zachowania *zbiorników wodnych, ograniczeniu fragmentacji ekosystemów wodnych i zadrzewień* czy pośrednio *ochronie różnorodności florystycznej i faunistycznej*.

Istotne znaczenie ma również brak wyznaczenia w granicach krajobrazu priorytetowego stref rozwojowych, otwierających nowe możliwości zainwestowania względem istniejącego stanu zagospodarowania lub ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przyjęte rozwiązania są zatem zgodne z rekomendacją i wnioskiem dotyczącym *przeciwdziałania zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury,*

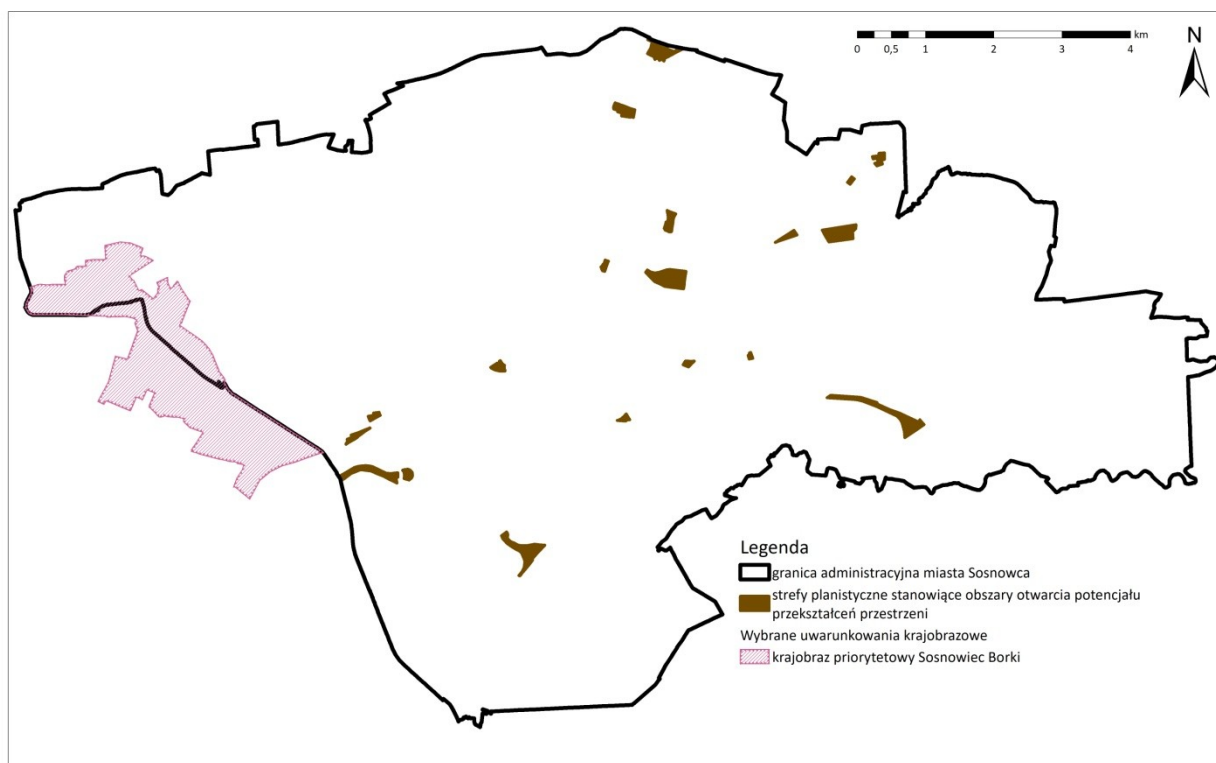
²⁴ Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulicy Marszałka Józefa Piłsudskiego – południe, przyjęta Uchwałą Nr 327/XXIX/2016

kompozycji, ładu przestrzennego oraz walorów estetycznych, odnoszącym się do ograniczenia presji urbanizacyjnej poprzez niewyznaczanie nowych terenów zabudowy poza terenami istniejącego zainwestowania.

Pozostałe rekomendacje i wnioski audytu krajobrazowego dotyczą w znacznej części szczegółowych zasad zagospodarowania terenów, działań ochronnych, konserwatorskich, organizacyjnych i inwestycyjnych, które wykraczają poza zakres regulacji planu ogólnego i powinny być uwzględniane na dalszych etapach planowania przestrzennego oraz gospodarowania przestrzenią.

Uwzględniając charakter przyjętych stref planistycznych, brak otwarcia nowych możliwości rozwoju zainwestowania w granicach krajobrazu priorytetowego Sosnowiec Borki oraz zachowanie terenów o istotnych funkcjach przyrodniczych i krajobrazowych w ramach stref **SO** i **SN**, nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu ogólnego na opisywany krajobraz priorytetowy.

Relację przestrzenną zidentyfikowanych stref rozwojowych względem krajobrazu priorytetowego przedstawiono na poniższym rysunku.

RYСУNEK 9 Relacja przestrzenna stref rozwojowych względem krajobrazu priorytetowego

Opracowanie własne z wykorzystaniem danych PRG i Audytu Krajobrazowego Województwa Śląskiego

8.9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA DOPRA MATERIAŁNE I ZABYTKI

Projekt analizowanego planu ogólnego miasta Sosnowca, nie obejmuje szczegółowych ustaleń dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego. Szczegółowe zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej są obligatoryjnym elementem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których każdorazowo, w celu ich ochrony, dla poszczególnego obiektu, określa się nakazy, zakazy i dopuszczenia.

W uzasadnieniu do planu ogólnego miasta Sosnowa ujęto zabytki chronione prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków oraz *Gminnej Ewidencji Zabytków*, zatwierdzonej *Zarządzeniem Prezydenta Miasta Sosnowca nr 102 z dnia 11 marca 2025 r.*, jak również wymieniono zidentyfikowane w obszarze miasta stanowiska archeologiczne.

Jak wskazano w uzasadnieniu, w trakcie prac planistycznych nad projektem planu ogólnego uwzględniono zidentyfikowane na terenie miasta obiekty i obszary zabytkowe poprzez dobór stref planistycznych oraz określenie ich profili dodatkowych, z uwzględnieniem ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego odnoszących się do obiektów i obszarów zabytkowych. Uwzględniono również określone w obowiązujących planach miejscowych wskaźniki urbanistyczne wyznaczające maksymalne parametry przyszłej zabudowy. Z uwagi na ustawowy zakres planu ogólnego szczegółowe zasady zagospodarowania i ochrony obiektów oraz obszarów zabytkowych mogą być określane na etapie sporządzania nowych lub zmian obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Uwzględnienie uwarunkowań związanych z występowaniem obiektów i obszarów zabytkowych przy kształtowaniu ustaleń projektu planu ogólnego sprzyja zachowaniu wartości historycznych i kulturowych miasta, natomiast ich szczegółowa ochrona będzie realizowana na dalszych etapach planowania przestrzennego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

8.10. USTALENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO W KONTEKŚCIE ZAŁOŻEŃ STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych pogłębiają się w związku z czym stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej.

„Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) został przygotowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, a ponadto z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć na stan polskiego środowiska czy na wzrost gospodarczy. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być podejmowane jednocześnie z realizowanymi działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020, tj.: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Zaproponowano w nim cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi, w szczególności Strategią Rozwoju Kraju 2020 i innymi strategiami rozwoju stanowiąc ich uzupełnienie w kontekście adaptacji.

W przywołanym powyżej dokumencie SPA2020 ujęto między innymi następujące cele i kierunki działań:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju i dobrego stanu środowiska

Kierunki działań:

- 1.1 Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu
- 1.2 Adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu
- 1.3 Dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu
- 1.4 Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu
- 1.5 Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie
- 1.6 Zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

Kierunki działań:

- 2.1 Stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami
- 2.2 Organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu

Kierunki działań:

- 3.1 Wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu
- 3.2 Zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu

Kierunki działań:

- 4.1 Monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie)
- 4.2 Miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu**Kierunki działań:**

5.1 Promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

5.2 Budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu**Kierunki działań:**

6.1 Zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu

6.2 Ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych

Mając na uwadze charakter oraz szczegółowość ocenianego dokumentu, jakim jest projekt planu ogólnego miasta Sosnowca, a także uwzględniając skalę i sposób zagospodarowania miasta i jego uwarunkowania środowiskowe, należy stwierdzić, iż w kontekście powyższych wskazań, analizowany dokument jest związany przede wszystkim z sektorami gospodarki przestrzennej, obszarami zurbanizowanymi, rolnictwem, a także z sektorami obejmującymi budownictwo i infrastrukturę oraz inne. Do głównych zagrożeń na terenie miasta Sosnowca należą: intensyfikacja miejskiej wyspy ciepła – w rejonie terenów zurbanizowanych, silne ulewki powodujące lokalne podtopienia oraz susze sprzyjające deficytowi wody, jak również zjawiska powodziowe. Generalnie ustalenia projektu planu ogólnego miasta Sosnowca, wpisują się przede wszystkim w realizację kierunków działań określonych SPA 2020: 1.4 i 1.5 w zakresie celu nr 1 oraz 4.2 w celu nr 4. Do ustaleń planu realizujących założenia celów i kierunków określonych w SPA 2020 należą między innymi:

- Wykreowanie na znacznym obszarze miasta stref umożliwiających gospodarowanie w oparciu przede wszystkim o tereny biologicznie czynne, tj. stref **SO**, **SN**. Powyższe działanie będzie sprzyjało ochronie bioróżnorodności, w tym umożliwi zachowanie znacznego odsetka powierzchni leśnych, jak również lokalnie terenów łąkowych oraz obszarów dolin cieków i zbiorników wodnych wraz z otuliną biologiczną. Określenie dla części stref minimalnego odsetka terenów biologicznie czynnych (kierunek 1.4);
- Wyznaczenie stref umożliwiających lokowanie nowych terenów inwestycyjnych oraz wyznaczenie obszaru uzupełnienia zabudowy, ograniczających się głównie do obszarów już obecnie zainwestowanych. Powyższe działania będą zapobiegały rozlewaniu się zabudowy na tereny otwarte, co mogłoby niekorzystnie wpływać na uwarunkowania przyrodnicze i krajobrazowe. Wskazanie możliwości rozwoju nowych terenów zabudowy w rejonie istniejącej infrastruktury drogowej i technicznej, pozwala na obniżenie kosztów realizacji oraz funkcjonowania inwestycji (kierunek 1.5 i 4.2).

Przyjęte w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca rozwiązania planistyczne, pozostają również spójne z założeniami *Planu adaptacji miasta do zmian klimatu do roku 2030 (MPA)*.²⁵ Wyznaczenie stref **SO**, **SN**, obejmujących tereny leśne, doliny cieków i zbiorniki czy zieleń urządzoną, tj. obszary o wysokim udziale powierzchni biologicznie czynnych, sprzyja ograniczaniu zjawiska miejskiej wyspy ciepła, poprawie warunków przewietrzania terenu oraz retencji wodnej. Istotne znaczenie ma wyznaczenie ww. stref w szczególności w wysoko zurbanizowanym obszarze miasta. Ochrona ciągłości terenów zieleni, realizuje również założenia *MPA* w zakresie kształtowania systemu zielonej infrastruktury. Ograniczony zasięg stref otwierających potencjał przekształceń przestrzeni, zmniejsza natomiast ryzyko nadmiernego zainwestowania w skali całego Sosnowca, mogącego mieć negatywny wpływ na warunki przewietrzania obszaru czy zachowanie obszarów alimentacji wód podziemnych. Założenia projektu planu ogólnego miasta Sosnowca zasadniczo mogą przyczynić się do zwiększenia odporności obszaru gminy na ekstremalne zjawiska pogodowe.

²⁵ Plan adaptacji miasta Sosnowca do zmian klimatu do roku 2030, Wczujmy się w klimat, MPA 44, przyjęty Uchwałą Nr 274/XVI/2019 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 września 2019 r.

9. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Miasto Sosnowiec położone jest w odległości około 50 km od południowej granicy państwa. Oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń projektu planu ogólnego, będą miały charakter lokalny i będą przede wszystkim związane z potencjalnymi przekształceniami przestrzeni w granicach stref, dla których otwarto możliwość rozwoju zainwestowania. Oddziaływania te, w przypadku realizacji zainwestowania, mogą obejmować lokalną niwelację terenu, przekształcenie szaty roślinnej i siedlisk faunistycznych, powstawanie ścieków i odpadów oraz emisję zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska, przy czym ich skala będzie ograniczona zarówno zakresem przestrzennym stref rozwojowych, jak i obowiązującymi przepisami prawa. Z uwagi na lokalny charakter tych oddziaływań oraz znaczną odległość od granicy państwa, realizacja ustaleń ocenianego dokumentu nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

10. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca, w odniesieniu do uwarunkowań środowiskowych obszaru miasta, wykazała występowanie potencjalnych kwestii problemowych, istotnych z punktu widzenia realizacji dokumentu oraz obszarów, które ze względu na złożone uwarunkowania środowiskowe wymagają szczególnego uwzględnienia na dalszych etapach realizacji ustaleń ocenianego dokumentu. Kwestie te wynikają zasadniczo z relacji pomiędzy dopuszczonymi kierunkami przekształceń przestrzeni a istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi oraz przepisami odrębnymi. Należy jednak podkreślić, że plan ogólny, jako dokument o charakterze ramowym, nie przesądza o realizacji konkretnych przedsięwzięć, a wskazane problemy mają charakter potencjalny i wymagają doprecyzowania na dalszych etapach planowania przestrzennego bądź w procedurach administracyjnych właściwych dla realizacji inwestycji. Jednocześnie, podkreśla się, że identyfikacja kwestii potencjalnie problemowych, z punktu widzenia oddziaływania na środowisko i ludzi na etapie strategicznym, pozwala na wskazanie obszarów wymagających szczególnej uwagi w procesie planistycznym i inwestycyjnym oraz zapewnienia zgodności przyszłych działań z obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony środowiska. Poniżej omówiono zidentyfikowane kwestie potencjalnie problemowe.

Jedną ze zidentyfikowanych kwestii potencjalnie problemowych, z punktu widzenia ochrony zasobów przyrodniczych miasta, jest dopuszczony rozwój zainwestowania w rejonie obszaru cennego przyrodniczo, o nazwie „Wilgotne łąki i nieużytki nad potokiem Jamki (w rejonie ul. Kościuszkowców)”, nie objętego ochroną formalną. Obszar ten obejmuje płaty zbiorowisk łąkowych wraz z roślinnością szuwarową oraz zadrzewieniami i stanowi siedlisko gatunków zwierząt, w tym chronionych gatunków ptaków oraz miejsce występowania podlegających ochronie roślin storczykowatych. Teren nie jest objęty ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W projekcie planu ogólnego północną część ww. obszaru ujęto w strefie rozwojowej **161SJ**, otwierającej możliwość rozwoju zainwestowania względem stanu istniejącego. Południową część terenu objęto strefą zieleni i rekreacji **SN**, w której profilu dodatkowym dopuszczono funkcje umożliwiające rozwój różnych form zagospodarowania, w tym z zakresu usług. Potencjalny rozwój zagospodarowania rejonie obszaru cennego przyrodniczo w ramach strefy **161SJ** może prowadzić do zmniejszenia powierzchni siedlisk wykorzystywanych przez występujące na tym terenie gatunki zwierząt, a także potencjalnego zajęcia stanowisk chronionych gatunków roślin. Również zakres funkcji dopuszczonych w profilu dodatkowym strefy **SN** nie stwarza jednoznacznych podstaw do ochrony opisywanego obszaru przed zainwestowaniem. Z uwagi na powyższe, przyjęte rozwiązania planistyczne uznaje się za potencjalnie problemowe z punktu widzenia możliwości zachowania wartości przyrodniczych omawianego obszaru cennego przyrodniczo.

Kwestią wymagającą uwzględnienia na dalszych etapach planistycznych i inwestycyjnych jest możliwy rozwój zainwestowania na terenach o złożonych uwarunkowaniach gruntowych, związanych z prowadzoną w przeszłości działalnością górniczą i przemysłową. Część zidentyfikowanych stref rozwojowych, tj. strefy **222SU**, **283SU**, **313SU**, **13SP**, **49SP**, **38SK**, **29SI**, została wyznaczona na obszarach dawnej płytkiej eksploatacji górniczej, dodatkowo strefy **313SU**, **13SP**, **49SP** położone są w wyznaczonych obszarach objętych deformacjami nieciągłymi, natomiast w rejonie stref **13SP**, **49SP**, **38SK** wskazuje się ponadto na lokalizację nieczynnych, zlikwidowanych szybów bądź szybków górniczych. Ponadto strefy **360SW**, **274SU**, **283SU**, **39SP**, **56SI** zostały wyznaczone w zasięgu terenów określanych jako pogórnice i poprzemysłowe, gdzie mogą występować grunty antropogeniczne, w tym nasypowe, o zróżnicowanych właściwościach.

Otwarcie możliwości rozwoju zainwestowania w granicach terenów o opisanych uwarunkowaniach wymaga szczególnego uwzględnienia tych uwarunkowań na dalszych etapach planistycznych i inwestycyjnych. Realizacja przyszłego zagospodarowania powinna zostać poprzedzona odpowiednim rozpoznaniem warunków podłoża, pozwalającym na określenie możliwości i warunków posadowienia projektowanych obiektów oraz zapewnienie bezpieczeństwa ich przyszłych użytkowników i mienia.

Szczególnej uwagi wymaga strefa rozwojowa **360SW**, otwierająca możliwość rozwoju funkcji mieszkaniowej na terenie częściowo obejmującym hałdę związaną z działalnością zlikwidowanej kopalni węgla kamiennego Kazimierz – Juliusz. Z uwagi na istniejące uwarunkowanie, w obszarze tym nie można wykluczyć występowania zanieczyszczeń podłoża gruntowego. Realizacja przyszłego zagospodarowania powinna zatem zostać poprzedzona odpowiednim rozpoznaniem stanu środowiska gruntowego, zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów, a w przypadku stwierdzenia występowania zanieczyszczeń, podjęciem odpowiednich działań przewidzianych w przepisach odrębnych.

Kolejną ze zidentyfikowanych kwestii wymagających szczególnego uwzględnienia na dalszych etapach planistycznych i inwestycyjnych jest możliwość rozwoju zagospodarowania komunikacyjnego w ramach strefy **38SK**. Strefa ta została wyznaczona w miejscu planowanego przekroczenia koryta Przemszy (Czarnej Przemszy) przez połączenie drogowe, wskazane w *Strategii Rozwoju GZM*. W rejonie strefy rozwojowej **38SK** koncentrują się uwarunkowania środowiskowe związane z przebiegiem ciekutego z punktu widzenia JCWP „Przemsza od zb. Przeczyca do Białej Przemszy”, występowaniem obszarów zagrożenia powodziowego oraz przebiegiem korytarzy ekologicznych, w tym korytarza migracji nietoperzy, korytarza ornitologicznego, korytarza migracji ryb oraz korytarza spójności obszarów chronionych „Przemsza”.

Realizacja przyszłego połączenia komunikacyjnego może wiązać się z lokalną ingerencją w dolinę i koryto ciekutego, a charakter i skala potencjalnych oddziaływań będą zależały od szczegółowych rozwiązań projektowych i technicznych, które nie są określane na poziomie planu ogólnego. Z uwagi na koncentrację wskazanych uwarunkowań, teren objęty strefą **38SK** uznaje się za wrażliwy środowiskowo. Już na etapie oceny strategicznej zwraca się zatem uwagę, że realizacja przyszłego zagospodarowania będzie wymagała szczegółowego rozpoznania i oceny potencjalnych oddziaływań, uwzględnienia występujących uwarunkowań środowiskowych oraz ewentualnego zastosowania rozwiązań służących ograniczeniu potencjalnych negatywnych skutków środowiskowych.

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Na terenie miasta Sosnowca znajdują się dwie enklawy obszaru Natura 2000 „Dolina Białej Przemszy” (PLH240038), położone w południowo – wschodniej i wschodniej części miasta. W granicach obu enklaw wyznaczono strefy otwarte **SO**, bez wskazania terenów w profilu dodatkowym, natomiast w ich otoczeniu przyjęto strefy planistyczne odpowiadające istniejącemu sposobowi zagospodarowania oraz przeznaczeniom terenów określonym w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Projekt planu ogólnego nie otwiera w granicach enklaw ani w ich bezpośrednim otoczeniu nowych możliwości rozwoju zainwestowania.

Przeprowadzona ocena wykazała, że przyjęte rozwiązania planistyczne nie prowadzą do powstania nowych mechanizmów presji na obszar Natura 2000 oraz nie stwarzają podstaw do przewidywania znaczącego negatywnego oddziaływania na jego przedmioty i cele ochrony, integralność obszaru ani spójność sieci Natura 2000. W związku z powyższym nie stwierdza się potrzeby wskazywania dodatkowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą potencjalnych negatywnych oddziaływań realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na obszar Natura 2000 „Dolina Białej Przemszy”.

Poniżej przedstawiono założenia przyjęte ocenianym w projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca, sprzyjające ochronie i ograniczeniu oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

11.1. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Ochronie powietrza atmosferycznego, będą służyły następujące założenia projektu planu ogólnego:

- 1) wyznaczenie strefy **SO** w obszarze kompleksów leśnych, terenów zadrzewień oraz części obszarów parkowych, ograniczającej możliwości inwestycyjne, tym samym sprzyjającej ochronie lasów i zadrzewień, pełniących funkcję naturalnych filtrów powietrza;
- 2) utrzymanie dolin cieków w strefach ograniczających możliwość zabudowy, w tym przede wszystkim w ramach strefy **SO**, sprzyjające zachowaniu lokalnych korytarzy przewietrzania;
- 3) wyznaczenie stref **SN** w rejonie terenów zieleni urządzonej w strukturze obszarów zurbanizowanych, wpływające korzystnie na kształtowanie warunków aerosanitarnych obszarów zabudowy;
- 4) wyznaczenie terenów otwierających potencjał rozwoju inwestycyjnego w sąsiedztwie obszarów już przekształconych, ograniczające rozpraszanie źródeł emisji;
- 5) dopuszczenie lokalizacji instalacji odnawialnych dla wybranych stref źródeł energii.

11.2. OCHRONA ŚRODOWISKA WODNO - GRUNTOWEGO

Ochronie środowiska wodno – gruntowego, będą służyły następujące założenia projektu planu ogólnego:

- 1) wykreowanie stref **SO**, **SN** na znacznym obszarze miasta, sprzyjające ochronie gleb oraz zasobów wodnych, poprzez ograniczenie możliwości degradacji gleb oraz uszczelnienia powierzchni ziemi, ograniczającego swobodną infiltrację wód oraz zasilanie wód podziemnych;
- 2) objęcie znacznej części koryt cieków i zbiorników wodnych oraz ich bezpośredniego sąsiedztwa strefami **SO**, **SN**, sprzyjające ochronie cieków wodnych i zbiorników, a poprzez ochronę naturalnej otuliny biologicznej w rejonie cieków – sprzyjające samooczyszczaniu wód płynących.

11.3. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Ochronie środowiska przyrodniczego, będą służyły następujące założenia projektu planu ogólnego:

- 1) wykreowanie stref **SO**, **SN**, ograniczających możliwości inwestycyjne, w rejonie obszarów biologicznie czynnych o wysokim potencjale przyrodniczym oraz w obszarach zieleni urządzonej, stanowiących lokalne ostoje florystyczne i miejsca bytowania oraz rozrodu zwierząt, a także funkcjonujących jako lokalne korytarze ekologiczne;

- 2) utrzymanie spójności przestrzennej terenów biologicznie czynnych położonych w granicach miasta z obszarami położonymi w jego sąsiedztwie, w ramach wyznaczonych stref **SO**, **SN**, warunkujące zachowanie ponadlokalnej ciągłości przyrodniczej;
- 3) ograniczenie zasięgu stref otwierających potencjał przekształceń przestrzeni oraz ich lokalizacja w sąsiedztwie istniejącej zabudowy;
- 4) uwzględnienie form ochrony przyrody przy wyznaczaniu stref planistycznych.

11.4. OCHRONA UWARUNKOWAŃ KRAJOBRAZOWYCH

Ochronie uwarunkowań krajobrazowych, będą służyły następujące założenia projektu planu ogólnego:

- 1) dostosowanie zasięgu stref planistycznych do istniejącej struktury funkcjonalno – przestrzennej miasta;
- 2) koncentracja nowych funkcji w obrębie terenów już przekształconych;
- 3) ochrona krajobrazów przyrodniczych w rejonie kompleksów leśnych, poprzez wyznaczenie w ich rejonie strefy **SO**;
- 4) zachowanie terenów zieleni urządzonej w obszarach intensywnej zabudowy, łagodzącej wizualny odbiór terenów wysoko zurbanizowanych, poprzez objęcie strefą **SN**;
- 5) uwzględnienie krajobrazu priorytetowego przy wyznaczaniu stref planistycznych;
- 6) uwzględnienie elementów dziedzictwa kulturowego przy wyznaczaniu stref planistycznych.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Analizowany projekt planu ogólnego miasta Sosnowca, został sporządzony zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem. Na etapie jego przygotowywania, rozpatrywano różne warianty lokalizacji poszczególnych stref, jak również obszaru uzupełnienia zabudowy, analizując potencjalny wpływ przyszłego sposobu gospodarowania na terenie gminy, na środowisko. Przyjęty kształt planu, jest wypadkową uwzględnionych założeń obowiązujących planów miejscowych, jak również respektuje aktualny stan zagospodarowania terenu miasta. Dokument ten uwzględnia wnioski samorządu, mieszkańców oraz instytucji, oferując kompleksowe oraz wyważone podejście do kształtowania przestrzeni, przy uwzględnieniu potrzeb rozwoju gminy oraz konieczności ochrony środowiska naturalnego. Układ przestrzenny wykreowanych stref funkcjonalnych, został opracowany w sposób minimalizujący potencjalnie negatywne skutki środowiskowe, wynikające z możliwości rozwoju zainwestowania, jednocześnie sprzyjając możliwości rozwoju miasta.

Na podstawie przeprowadzonej w niniejszym opracowaniu analizy, stwierdza się, iż zasadniczo przedłożony do oceny projekt planu ogólnego miasta Sosnowca, prezentuje korzystny wariant gospodarowania przestrzenią, pod względem możliwości ochrony zasobów przyrodniczych, przy uwzględnieniu aspektu społeczno – ekonomicznego. Analizowany dokument może stanowić podstawę dla harmonijnego rozwoju miasta, przy jednoczesnej ochronie jej walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Po przeprowadzonej analizie projektu planu ogólnego, wskazano również potencjalnie problemowe aspekty, wynikające z ustaleń planistycznych oraz uwarunkowań środowiskowych. Dla części z nich możliwe jest wskazanie rozwiązań alternatywnych, odnoszących się do sposobu kształtowania ustaleń planistycznych oraz ich implementacji ustaleń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego bądź ich zmian.

Jedną z kwestii potencjalnie problemowych, zidentyfikowanych na etapie oceny projektu planu ogólnego, **jest możliwość rozwoju zainwestowania w rejonie terenu cennego przyrodniczo pn. „Wilgotne łąki i nieużytki nad potokiem Jamki (w rejonie ul. Kościuszkowców)”**. Północną część ww. obszaru ujęto w strefie rozwojowej **161SJ**, natomiast w profilu dodatkowym strefy **SN**, obejmującej jego południową część, dopuszczono funkcje umożliwiające rozwój różnych form zagospodarowania, w tym z zakresu usług. Potencjalny rozwój zainwestowania w ramach strefy **161SJ** może prowadzić do przekształcenia siedlisk przyrodniczych, a przyjęte rozwiązania planistyczne dotyczące strefy **SN** nie stwarzają jednoznacznych podstaw do zachowania wartości przyrodniczych

pozostałej części obszaru. **Jako rozwiązanie alternatywne dla opisywanej kwestii potencjalnie problemowej proponuje się** ograniczenie możliwości rozwoju zainwestowania w południowej części obszaru cennego przyrodniczo poprzez usunięcie z profilu dodatkowego strefy **SN** funkcji umożliwiających rozwój zabudowy lub objęcie tej części terenu strefą otwartą **SO**. Przyjęcie jednego z powyższych rozwiązań pozwoliłoby na zachowanie części obszaru cennego przyrodniczo i ograniczenie skali potencjalnego przekształcenia tego obszaru, wynikającego z możliwości rozwoju zainwestowania w granicach strefy **161SJ**. Rozwiązanie takie stanowiłoby kompromis pomiędzy możliwością rozwoju zagospodarowania a potrzebą zachowania rozpoznanych wartości przyrodniczych terenu.

W odniesieniu do pozostałych kwestii wymagających szczególnego uwzględnienia, zidentyfikowanych w toku przeprowadzonej oceny, nie wskazuje się racjonalnych rozwiązań alternatywnych możliwych do zastosowania na poziomie planu ogólnego. Dotyczy to w szczególności strefy 38SK, wyznaczonej w rejonie koncentracji uwarunkowań środowiskowych, oraz stref rozwojowych wyznaczonych na terenach o złożonych warunkach gruntowych, związanych z prowadzoną w przeszłości działalnością górniczą i przemysłową. W odniesieniu do tych terenów charakter i skala potencjalnych oddziaływań oraz możliwość ich bezpiecznego zagospodarowania będą zależały przede wszystkim od szczegółowych rozwiązań projektowych i technicznych, które nie są określane na poziomie planu ogólnego. Zasadnicze znaczenie będzie zatem miało odpowiednie rozpoznanie występujących uwarunkowań oraz zastosowanie, na dalszych etapach planistycznych i inwestycyjnych, rozwiązań ograniczających potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko i zapewniających bezpieczeństwo przyszłego zagospodarowania.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsze opracowanie obejmuje *Prognozę oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego miasta Sosnowca*, sporządzonego zgodnie z uchwałą Nr 122/VII/2024 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 31 października 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego miasta Sosnowca. Granicę obszaru objętego planem ogólnym stanowi granica administracyjna miasta Sosnowca.

Plan ogólny stanowi istotny z punktu widzenia planowania przestrzennego dokument, kreślący ramy rozwoju urbanistycznego, w tym wskazuje w zakresie ogólnym na możliwości gospodarowania przestrzenią, z uwzględnieniem potrzeby rozwoju społeczno – ekonomicznego miasta, przy respektowaniu konieczności ochrony zasobów środowiska. Plan ogólny stanowi również dostosowanie polityki przestrzennej, do zapisów obowiązującego prawa oraz wymagań współczesnych standardów zarządzania przestrzenią.

W ramach ustaleń ocenianego projektu planu ogólnego, obszar miasta Sosnowca podzielono rozłącznie na 1524 strefy planistyczne, w tym wyznaczono następujące strefy: **SW** – strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, **SJ** – strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, **SU** – strefę usługową, **SH** – strefę handlu wielkopowierzchniowego, **SP** – strefę gospodarczą, **SI** – strefę infrastrukturalną, **SN** – strefę zieleni i rekreacji, **SC** – strefę cmentarzy, **SO** – strefę otwartą oraz **SK** – strefę komunikacyjną. Powyższe strefy wykreowano uwzględniając przeznaczenia określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – dla terenów, dla których plany miejscowe zostały uchwalone oraz istniejący stan zagospodarowania miasta. Dla każdej z powyższych stref przyjęto profil podstawowy, zgodny z przepisami odrębnymi, wskazujący na potencjalny przyszły sposób zagospodarowania oraz dla części stref dookreślono profil dodatkowy. Dla części stref wskazano także maksymalną nadziemną intensywność zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnych. Ponadto, w analizowanym dokumencie wyznaczono obszar uzupełnienia zabudowy, gdzie możliwy będzie rozwój zainwestowania w oparciu o wydane w przyszłości decyzje o warunkach zabudowy, w przypadku braku uchwalenia planów miejscowych oraz obszar zabudowy śródmiejskiej, regulujący sposób zagospodarowania w obszarach o najwyższym stopniu urbanizacji.

W niniejszej prognozie dokonano oceny przedłożonego projektu planu ogólnego miasta Sosnowca pod kątem potencjalnych oddziaływań wynikających z zamierzeń planistycznych na środowisko i ludzi. W pierwszej

kolejności dokonano rozpoznania obecnego sposobu zagospodarowania terenu miasta oraz jego uwarunkowań przyrodniczych. Następnie stan istniejący porównano z projektowanymi strefami planistycznymi i ich wiodącymi funkcjami. Pozwoliło to określić, gdzie plan jedynie odzwierciedla obecne użytkowanie terenu, a gdzie otwiera potencjał przekształceń przestrzeni. W kolejnym etapie porównano tereny wskazane w projekcie planu ogólnego do rozwoju zagospodarowania, z ustaleniami obowiązujących planów miejscowych – dla terenów, gdzie plany te zostały już uchwalone. Na tej podstawie wskazano obszary, w których może dojść do zmian w zagospodarowaniu przestrzeni, wynikających z zamierzeń planistycznych ujętych w projekcie planu ogólnego, a tym samym do potencjalnych oddziaływań na środowisko i warunków życia mieszkańców. Założenia planu ogólnego miasta Sosnowca przeanalizowano w odniesieniu do uwarunkowań środowiskowych, w tym przyrodniczych oraz do przepisów odrębnych.

Na podstawie analizy prezentowanego do oceny projektu planu ogólnego, wskazuje się, że przyjęte założenia planistyczne porządkują strukturę przestrzenną miasta, jednocześnie odpowiadając na potrzeby jej rozwoju społeczno – ekonomicznego, przy respektowaniu konieczności ochrony zasobów środowiska naturalnego.

Na podstawie przestrzennego rozmieszczenia stref funkcjonalnych oraz ich charakteru, można stwierdzić, że na terenie miasta, założono zasadniczo utrzymanie istniejącego zagospodarowania oraz dotychczas funkcjonującego porządku urbanistycznego. Zamierzenie to sprzyja ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz ogranicza powstanie nowych rodzajów oddziaływań, mogących mieć niekorzystny wpływ na środowisko. Za istotne uznaje się w szczególności objęcie strefą otwartą **SO** najistotniejszych elementów środowiska przyrodniczego, w tym terenów leśnych, łąkowych, cieków i zbiorników wodnych, jak również objęcie strefą zieleni i rekreacji **SN** obszarów zieleni parkowej, skwerów i ogrodów działkowych, położonych na obszarach zabudowy miejskiej. Powyższe strefy, z uwagi na ograniczone możliwości inwestycyjne, należy uznać za strefy ochronne, ograniczające możliwy rozwój zainwestowania. Wykreowanie ww. stref, jako stref o wysokim potencjale biologicznym na znacznym obszarze miasta, pozwoli na ochronę najcenniejszych siedlisk przyrodniczych, jak również będzie sprzyjało ochronie walorów krajobrazowych, ochronie zasobów wodnych, ochronie powierzchni ziemi czy ochronie powietrza, jak również może korzystnie wpływać na lokalny klimat. Za istotne z punktu widzenia ochrony przyrody i krajobrazu, uznaje się uwzględnienie przy sporządzaniu analizowanego dokumentu, form ochrony przyrody oraz uwarunkowań krajobrazowych, w tym krajobrazu określanego jako priorytetowy. W uzasadnieniach do projektu planu ogólnego miasta Sosnowca, uwzględniono także obiekty i obszary związane z dziedzictwem kulturowym, w tym obiekty zabytkowe. Istotny z punktu widzenia gospodarowania przestrzenią, w kontekście bezpieczeństwa ludzi oraz ich mienia, jest uwzględnienie w uzasadnieniach obszarów, narażonych na wystąpienie niekorzystnych zjawisk naturalnych, takich jak np. powodzie czy obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi. Prócz stref o wysokim potencjale przyrodniczym, w projekcie planu ogólnego ujęto strefy funkcjonalne związane z zabudową, infrastrukturą techniczną i komunikacyjną (**SW, SJ, SU, SH, SP, SI, SC, SK**), adekwatnie do istniejącego sposobu zagospodarowania bądź / oraz ustaleń obowiązujących planów miejscowych.

Projekt planu ogólnego miasta Sosnowca w ograniczonym stopniu otwiera możliwości przekształceń przestrzeni, poprzez wprowadzenie stref dających podstawę do rozwoju zainwestowania, kosztem terenów obecnie niezabudowanych. Kwestia ta dotyczy wybranych stref bądź ich części: **SW, SJ, SU, SI, SP, SK**. Łączna powierzchnia zidentyfikowanych obszarów otwarcia potencjału przekształceń przestrzeni wynosi około 69,78 ha, co stanowi 0,77 % powierzchni miasta. Stan środowiska tych obszarów jest zróżnicowany i wynika zarówno z dotychczasowego sposobu użytkowania, jak i z ich położenia w strukturze przestrzennej miasta. Tereny te obejmują zarówno powierzchnie zieleni jak i powierzchnie silnie zdegradowane przez działalność człowieka. W projekcie planu ogólnego miasta Sosnowca wyznaczono także obszar uzupełnienia zabudowy, dający możliwość zainwestowania na podstawie decyzji WZ, przy czym obszar ten ograniczono zasadniczo do obszarów już obecnie zainwestowanych. Ograniczenie powierzchni stref umożliwiających rozwój zainwestowania oraz obszaru uzupełnienia zabudowy, uznaje się za działanie korzystne z punktu widzenia środowiskowego. Ograniczenie powierzchni obszarów możliwego przyrostu zabudowy oraz rozmieszczenie przestrzenne tych terenów w sąsiedztwie obszarów już zagospodarowanych, ogranicza możliwości niekorzystnej ingerencji w środowisko

przyrodnicze, pozwala na ochronę walorów krajobrazowych, jak również ochronę przed pogorszeniem stanu sanitarnego powietrza czy wzrostem emisji dźwięku, wpływających niekorzystnie na mieszkańców. Wskazanie możliwości rozwoju nowych terenów zabudowy w rejonie istniejącej infrastruktury drogowej i technicznej, pozwoli ponadto na obniżenie kosztów realizacji oraz funkcjonowania inwestycji.

Po przeprowadzonej analizie założeń projektu planu ogólnego miasta Sosnowca wskazano jedną kwestię potencjalnie problemową, dotyczącą możliwości przekształcenia terenu cennego przyrodniczo nie objętego ochroną formalną, dla której zaproponowano rozwiązanie alternatywne. Zwrócono również uwagę na tereny, które ze względu na występujące uwarunkowania środowiskowe wymagają szczególnego uwzględnienia na dalszych etapach planowania i realizacji inwestycji. Dotyczy to planowanego rozwoju układu komunikacyjnego w rejonie rzeki Przemszy (Czarnej Przemszy) oraz rozwoju zainwestowania na terenach o złożonych warunkach gruntowych, związanych z dawną działalnością górniczą i przemysłową.

Podsumowując, analizowany projekt planu ogólnego miasta Sosnowca, w swoim zakresie zasadniczo wspiera ochronę zasobów środowiska, jak również respektuje założenia, rozwoju zrównoważonego oraz ładu przestrzennego. Uchwalenie niniejszego dokumentu, stanowiącego akt prawa miejscowego, może przyczynić się do ochrony zasobów środowiska oraz kształtowania sprzyjających warunków życia dla mieszkańców. Należy jednak pamiętać, iż plan ogólny wyznacza ogólne ramy zarządzania przestrzenią, dając podstawę do dalszego rozwoju miasta, niemniej z uwagi na swój charakter, poszczególne kwestie dotyczące możliwości rozwoju inwestycji oraz ochrony poszczególnych komponentów środowiska, winny zostać doprecyzowane na etapie sporządzania bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz na etapach inwestycyjnych.

Granica obszaru objętego projektem planu ogólnego

Elementy planu ogólnego miasta Sosnowca

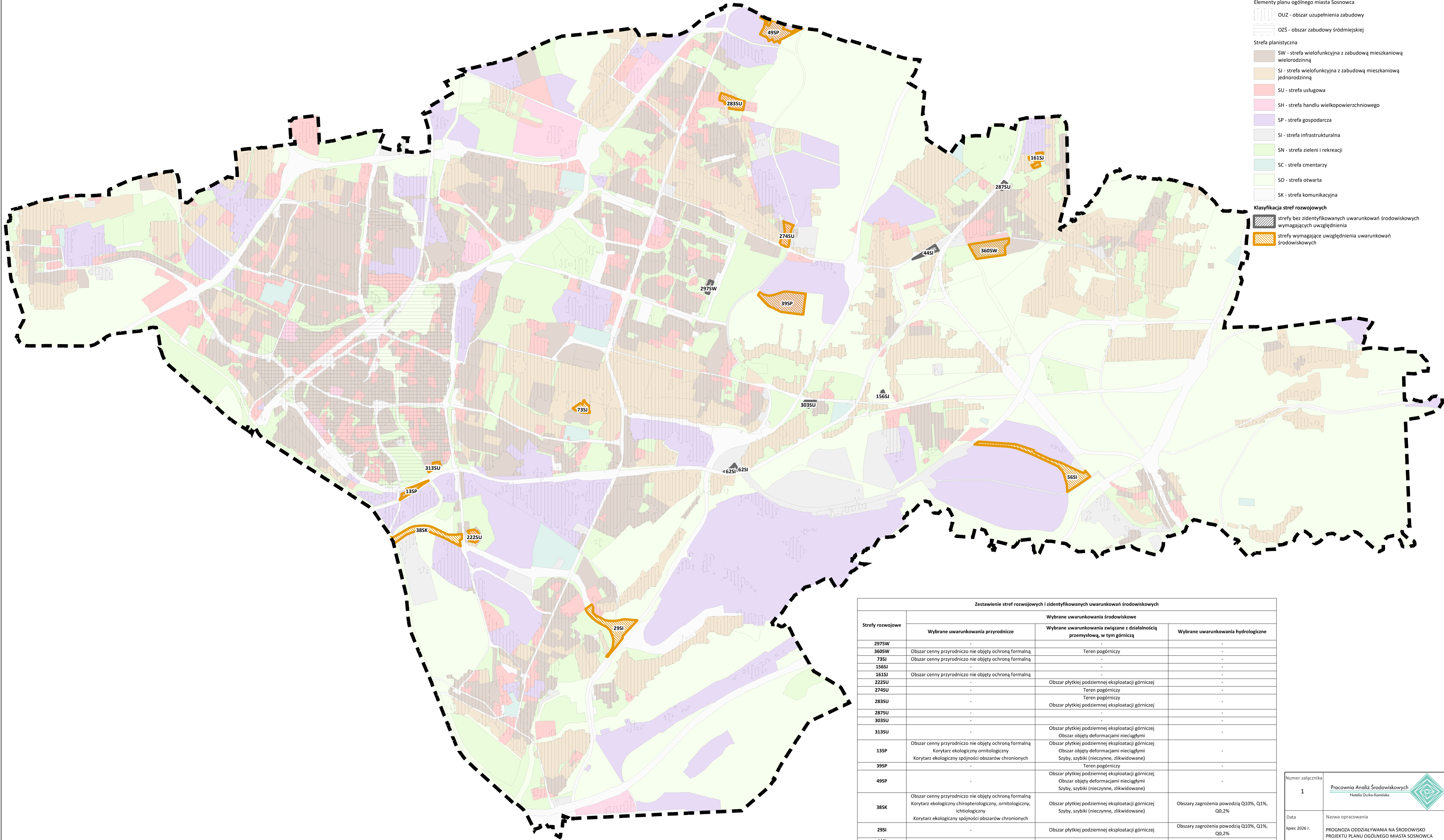
- **OUZ - obszar uzupełnienia zabudowy**
- **OZS - obszar zabudowy śródmiejskiej**

Strefa planistyczna

- **SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną**
- **SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną**
- **SU - strefa usługowa**
- **SH - strefa handlu wielkopowierzchniowego**
- **SP - strefa gospodarcza**
- **SI - strefa infrastrukturalna**
- **SN - strefa zieleni i rekreacji**
- **SC - strefa cmentarz**
- **SO - strefa otwarta**
- **SK - strefa komunikacyjna**

Klasyfikacja stref rozwojowych

- **strefy bez zidentyfikowanych uwarunkowań środowiskowych wymagających uwzględnienia**
- **strefy wymagające uwzględnienia uwarunkowań środowiskowych**

Zestawienie stref rozwojowych i zidentyfikowanych uwarunkowań środowiskowych			
Strefy rozwojowe	Wybrane uwarunkowania środowiskowe		
	Wybrane uwarunkowania przyrodnicze	Wybrane uwarunkowania związane z działalnością przemysłową, w tym górniczą	Wybrane uwarunkowania hydrologiczne
2975W	-	-	-
3605W	Obszar cenny przyrodniczo nie objęty ochroną formalną	Teren pogórnicy	-
735J	Obszar cenny przyrodniczo nie objęty ochroną formalną	-	-
1565J	-	-	-
1615J	Obszar cenny przyrodniczo nie objęty ochroną formalną	-	-
2225U	-	Obszar płytkiej podziemnej eksploatacji górniczej	-
2745U	-	Teren pogórnicy	-
2835U	-	Teren pogórnicy	-
2875U	-	Obszar płytkiej podziemnej eksploatacji górniczej	-
3035U	-	-	-
3135U	-	Obszar płytkiej podziemnej eksploatacji górniczej Obszar objęty deformacjami nieciągłymi	-
135P	Obszar cenny przyrodniczo nie objęty ochroną formalną Korytarz ekologiczny ornitologiczny	Obszar płytkiej podziemnej eksploatacji górniczej Obszar objęty deformacjami nieciągłymi	-
395P	Korytarz ekologiczny spójności obszarów chronionych	Szyb, szybki (nieczynne, zlikwidowane)	-
495P	-	Teren pogórnicy	-
385K	Obszar cenny przyrodniczo nie objęty ochroną formalną Korytarz ekologiczny chiropterologiczny, ornitologiczny, ichtiologiczny	Obszar płytkiej podziemnej eksploatacji górniczej Szyb, szybki (nieczynne, zlikwidowane)	-
295I	-	Obszar płytkiej podziemnej eksploatacji górniczej	Obszary zagrożenia powodzią Q10%, Q1%, Q0,2%
445I	-	-	-
565I	-	Teren pogórnicy	-
625I	-	Teren poprzemysłowy	-

Numer załącznika 1	<u>Pracownia Analiz Środowiskowych</u> Natalia Durko-Kamińska
Data lipiec 2026 r.	Nazwa opracowania PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO MIASTA SOSNOWCA
Skala 1: 20 000	Tytuł Mapa prognozy oddziaływania na środowisko